

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

XII. & Vltima Pars. De modis quibus extinguatur, vel alteratur, beneficium,
Continet quinque capita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

DVODECIMA; ET VLTIMA PARS DE MODIS, QVIBVS EXTINGVITVR, VEL ALTERATVR BENEFICIUM.

C A P. I.

De suppressione & extinctione.

S V M M A R I A.

Suppressione extinguitur beneficium, & definit esse, ut cum supprimitur dignitas, vel prabenda, seu numerus illarum diminuitur, n. 1.

Suppressio, & diminutio, licet sine causa fieri non possit, tamen ex causa, puta propter diminutionem reddituum

bene potest fieri ab Episcopo cum consensu capituli, sicut vni 9, n. 2.

Licet ubi a Papa, vel eius auctoritate numerus sit praefixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, non possint etiam ex causa diminueri, vel supprimere, tamen id intelligitur, nisi causa diminuendi, nempe diminutio reddituum, ex post facto superuenisset, num. 3. & 4.

Ubi enim potest fieri augmentum ex crescentibus facultatibus, non obstante confirmatione Papae, ita & diminutio diminutis facultatibus, n. 5. & idem videtur, etiam si in confirmatione sit clausula decreti irritantis, sicut ea non obstante sit augmentum auctis facultatibus, secundum Felin. contra Abb. de diminutione stante dicta clausula aliter dicente, qui tamen potest intelligi ubi non euenit dicta diminutio secundum eundem, Felin. num. 6. & 7.

Author aduertit, quod ubi non euenisset diminutio, non potest fieri d. diminutio, seu suppressio, si auctoritate Papae numerus est praefixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, etiam si non adsit clausula decreti irritantis, quamuis secus sit in augmento, quod potest fieri, etiam non auctis facultatibus, non obstante confirmatione, si non est clausula decreti irritantis, per quam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertisse ad fauorem ecclesiae, & obuiare facilitati canonicorum, & c. a. n. 8.

Statuentes non possunt reuocare statutum confirmatum a Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando est confirmatum cum praecepto, quod omnino seruetur ex Rot. a. n. 12.

De Suppressione, & extinctione beneficii, remissum, num. 13.

Extinguuntur etiam beneficia, quando auctoritate Papae, vel Episcopi, vel alio modo ecclesiae destruuntur una cum redditibus, n. 14.

2. Tom.

Suppressione quidem extinguitur & beneficium, & definit esse, veluti cum in aliqua ecclesia supprimitur dignitas, vel aliqua praebenda, seu numerus illarum diminuitur, ut in l. cum accessissent, de constitutio. vbi Doct. Pet. Gregor. de benefic. cap. 19. cum aliis.

Quae suppressio, & diminutio, licet sine causa fieri non possit c. ex parte, de constitut. tamen ex causa, puta propter diminutionem reddituum bene potest fieri ab Episcopo, cum consensu capituli, sicut vni 9, de qua sequenti c. ita Imol. Abb. num. 4. & 9. Felin. 17. Decius a num. 43. in dict. cap. cum accessissent, & Aqor instituit. moralium 2. p. libro 6. cap. 30. quast. 11. & 12.

Et licet & ubi a Papa, vel eius auctoritate numerus sit praefixus, vel confirmatus, vel dignitas creata non possit etiam ex causa diminueri, vel supprimere, arg. c. cum venissent, de iudic. & c. 1. & 2. de confirm. vtili, ut tenent DD. communiter secundum Abbatem d. n. 4. & Decius a n. 44.

Tamen intelligendum est, nisi causa diminuendi, nempe diminutio reddituum ex post facto superuenisset.

Quemadmodum tamen potest fieri augmentum ex crescentibus facultatibus, non obstante confirmatione Papae, cap. cum M. Ferrarien. de constit. ita & diminutio diminutis facultatibus, & c. Abb. d. n. 4. & Felin. d. n. 17.

Qui tamen ait, quod per istam rationem idem videtur dicendum, etiam si in confirmationem sit clausula decreti irritantis, sicut ea non obstante, & conuerso sit augmentum auctis facultatibus, ut ibi superius dixit n. 8. & 13. cum Abb. d. n. 4. (& sequitur Aqor d. cap. 30. q. 10.) & quod ita sentit Imol. ibi, licet Abbas dict. numer. 5. de diminutione, seu suppressione stante dicta clausula aliter dicat, sine lege loquutus, ut inquit Felin.

Qui tamen & subdit, quod possit intelligi, ubi non euenit dicta diminutio.

Sed ego tamen aduerto, quod ubi non euenisset diminutio, non potest fieri dicta diminutio, seu suppressio.

pressio, si auctoritate Papæ numerus est præfixus: vel confirmatus, vel dignitas creata, etiam si non adfit clausula decreti irritantis.

9 Quamvis ¶ fecus sit in augmento, potest enim numerus augeri, etiam si non sint auctæ facultates, non obstante confirmatione Papæ, si in ea non est clausula decreti irritantis, ut in c. dilecto. de preben. Agor d. 9. 10. quia augendo cultus diuinus ampliatur, & confirmatio videtur facta fauore statuentium, & canonicorum, quod ad hoc ne numerus sit maior, & sic illi renuntiare possunt, nisi in confirmatione sit dicta clausula, ut in d. dilecto, & ibi gloss. verb. huiusmodi clausula.

10 Quia ¶ per dictam clausulam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertisse ad fauorem ecclesiæ, & obuiare facilitati canonicorum, Abb. in d. dilecto, num. 10. & 14. & in d. cum accessissent, num. 4. & Felin. 7. & 13. Anton. Gabriel plura adducens de clausulis, conclus. 3. 2. effectus, & alij citati supra 3. p. c. 2. num. 242. vbi vide, & num. sequenti.

11 Diminuendo ¶ vero cultus diuinus extenuatur, & confirmatio videtur facta non fauore statuentium, seu canonicorum, sed fauore ecclesiæ, & cultus diuini quoad hoc, ne numerus sit minor, & sic nullo modo possunt illi renuntiare, Abbas in d. cum accessissent, n. 2. Felin. 4. & Dec. à n. 11.

12 Et ¶ quod statuentes non possint reuocare statutum confirmatum à Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando est confirmatum cum præcepto, quod omnino feruetur, fuit tantum per Rotam in vna Gerunden. Annuntiationum 3. Iulij 1581. coram D. Seraphino.

13 Et de ¶ suppressione, & extinctione beneficij videnda sunt d. c. seq. à n. 172.

14 Extinguntur ¶ etiam beneficia, quando auctoritate Papæ, vel Episcopi, vel alio modo ecclesiæ destruantur vna cum redditibus, Pet. Greg. de beneficiis, c. 21. & nouissime Gonzalez ad reg. de mensib. gloss. 5. §. 7. à num. 147. vbi ex quibus causis possit de iure dari destructio ecclesiæ.

CAP. II.

De vnione.

SVMMARIA:

Per unionem etiam beneficium extinguitur, seu saltem alteratur aliquo modo, numero 1. vbi ponitur summa totius materię unionum, de qua qui sunt videndi, numero 2.

Diffinitio unionis, n. 3.

Viri seu incorporari possunt fructus beneficij remanente beneficio penes suum rectorem ex Rota, sed ista potius est dismembratio, n. 4.

Quinque modis fit vmo, quos ponunt relati, num. 5. primo quo ad spiritualium communicationem tantum, sed ista non est vmo proprie: secundo, cum vna ecclesia sub iurisdictione alteri, tertio, ut neutra alteri subiciatur, sed æque principaliter: quarto, cum ex duabus fit vna: quinto, cum vna ecclesia erigitur in Cathedralē uniendo illam alteri, ut idem sit Episcopus vtriusque, quæ reduciuntur ad tertium modum, n. 6.

Vmo tribus modis potissimum fit: primo ut ex duobus beneficiis, seu ecclesiis vnum fiat: secundo ut vna ecclesia alteri subiciatur, seu vnus beneficij alteri accessorie:

tertio, duorum beneficiorum, seu ecclesiarum in vicem æque principaliter, n. 7. & quando due ecclesiæ Cathedralis vniuntur, vnaque æque principaliter censetur vna, c. c. eodem quando due parochiales vniuntur, num. 8.

Vmo alia est perpetua, alia temporalis, seu ad vitam illius cui conceditur, n. 9.

Vmo primo modo operatur, ut consuetudo, & privilegia data alteri competunt alteri, & si sunt contraria, meliora, & fauorabilia conseruantur, numero 10. Operatur etiam, quod canonici qui sunt in vna ecclesia, sint in alia, & faciant vnum corpus, numero 11.

Vmo vnus beneficij facta alteri accessorie operatur extinctionem, & suppressionem nominis, & tituli beneficij vni, ita ut amplius beneficium dici non possit, sed iudicatur, ut prædumemus, cui fit vmo, numero 12. & seq. vbi adducitur resolutio Rota, & sic vnum tantum est beneficium, nam vnum omnino transferitur in aliud beneficium, & cum ut illius cui facta est vmo confunditur & efficitur vna massa, seu vnum corpus, num. 14. & non datur vacatio beneficij vni, num. 15, & non solum nomen, sed etiam titulus beneficij extinguitur contra Pet. Greg. num. 16. & attenditur tantum qualitas, & natura beneficij principalis, non autem annexi, numero 17. nam vnum assumit naturam consuetudinis, & privilegia principalis, numero 18.

Inferitur primo non videri verum cons. Nani. 33. de rebus ecclesiæ, n. 19. secundo, quod in imperatione debet exprimi principale, nec est opus exprimere vnum accessorie, num. 20. & per collationem principalis habetur vtrumque, nec est necessaria alterius collatio, num. 21. & capta possessione ecclesiæ, seu beneficij principalis, etiam alterius illi vni intelligitur capta, num. 22.

Tertio inferitur, quod habens canonicatum seu dignitatem, cui fit vna parochialis accessorie, & perpetuo debet residere in canonicatu, seu dignitate, & non in parochiali, num. 23. & adducitur declaratio S. Congreg. num. 24. & declaratur alia, quæ videtur contraria, num. 25.

Quarto inferitur, quod ad canonicatum, seu dignitatem, cui est vna parochialis accessorie, & perpetuo, non requiritur etiam 25. annorum, quæ in parochiali requiritur, sed sufficit etas, alias in canonicatu, seu dignitate requisita, n. 26.

Quinto inferitur, quod in resignatione sufficit facere publicationem in ecclesia beneficij principalis, vbi fieri debet, n. 29.

Sexto inferitur, quod in beneficio vni non habet locum reg. de trienniali, numero 28. & similiter, nec allegatio Lapi, numero 29. quamvis diuersum sit in reg. de annali, in qua non requiritur titulus, & sic obueniens beneficium, ut vnum, potest excipere de regul. annuali contra auctorem qui illud impetravit tanquam beneficium, quia ex persona auctoris ius metimur, numero trigesimo & seq. vbi ponitur resolutio Rota.

Septimo inferitur, quod lis introducta super beneficio, ut vni non est super beneficio, n. 32. vbi ponitur resolutio Rota.

Vltimo inferitur, quod littera unionis non dicuntur littera de beneficio, sed de proprietate, & re profana, n. 33.

Per istam unionem omnia emolumenta beneficij vni transeunt in ecclesiam cui facta est vmo, & ad eam pertinent, n. 34.

Per unionem vnus ecclesiæ ad aliam non alteratur status ecclesiæ vnus, sed debet in ea more solito administrari, nem.

nempe per vicarium perpetuum, si est curata, & si sunt beneficia simplicia, per vicarium temporalem, nisi in ecclesiis collegiatis unitis, n. 35. de unitis vero mensa prelati, vel cap. seu quoad spiritualia, & temporalia remissive, n. 36.

Vnio facta a re principaliter nihil aliud operatur, nisi ut rector unus sit rector alterius, utrumque tamen beneficium manet beneficium sicut erat, & qualiter ecclesia in suo statu, & honore remanet, & proprios redditus agnoscit, & gaudet suis privilegiis, numero 37.

Id procedit, etiam quando vnio accessorie facta est ad tempus, seu vitam: nam non est extinctio tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quadam palliata dispensatio, &c. num. 38. & sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, num. 39. & obtinens canonicatum cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu, numero 40.

Quando beneficia sunt annexa inuicem aequae principaliter, cuiuslibet qualitas, & natura est attendenda, & sic si alterum illorum curatum, vel incompatible, impediret affectationem alterius similis sine dispensatione, alias per affectationem alterius incompatible vacaret utrumque annexum, nu. 41. quamuis ipsa beneficia alias incompatibilia inuicem vnita non sunt incompatibilia inter se ratione unionis, nu. 42. ubi adducitur declaratio S. Congreg.

In imperatione oportet facere mentionem de viroque beneficio sic annexo, n. 43. quamuis si solum facta sit mentio de vno per clausulam cum annexis in literis apponi solitam conferitur utrumque, & per claus. sup. plicationis, quorum & illi forsam annexorum, &c. n. 44.

Habens duo beneficia vnita aequae principaliter requirunt alias residentiam personalem, debet in digniori residere, & alias ubi commodius, & vilius esse videbitur, ac in aequalitate, in quo maluerit, numero 45.

In resignatione, seu permutatione beneficiorum sic annexorum facienda est publicatio in ecclesia viriusque n. 46.

Si duo beneficia diuersorum diocesum, vel alias ad diuersos collatores spectantia essent vnita aequae principaliter, in prouisione illorum requiritur consensus viriusque, n. 47. sicut in ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis sic unitis, quamuis canonici vnus non sint canonici alterius, electio deberet fieri ab omnibus communiter, & ab utroque collegio simul, &c. nu. 48. quamuis in prouisione beneficij, cui alterum alterius diocesis est vnitum accessorie, sufficiat consensus Episcopi beneficij principalis, n. 49. & si vnus monasterium vnatur alteri, Episcopus principalis habebit confirmare abbatem secundum Ioannem de Lignano contra Pet. de Perusio, cuius opinio solum procedet quando vnio est aequae principaliter, contra Caccialupum, a n. 50.

An vnio sit accessorie, vel aequae principaliter, colligendum est ex verbis ipsius unionis, &c. numero 55. & alias quomodo id cognoscatur remissive, numero 56.

Annexio prebendae, scilicet canonicalis facta dignitati personatus seu officio eiusdem ecclesie, etsi videatur facta accessorie, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vii duo beneficia obtinentur, &c. n. 57. & ideo collatio prebendae penitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos antea spectabat, quamuis prouisio officij penitentiarij, cui illa est annexa.

2. Tom.

xa, ad solum Episcopum spectet, n. 58. & ideo etiam non possunt duae prebendae simul teneri in eadem ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, n. 59.

Per vnionem tertiam beneficium extinguitur, seu saltem alteratur aliquo modo, quod ut melius percipiat, & materia unionum explicetur, breuiter videndum est primo, quid sit vnio, secundo quomodo sit, tertio, quid operetur, quarto quis possit eam facere, & ex qua causa: quinto quae forma & solemnitas requiratur, sexto quomodo probetur, septimo quando dicatur sortita effectus, ultimo de eius reuocatione, quibus comprehenditur tota materia unionum.

De qua videndi sunt Ostiensis in sum. tit. ne sede vacante, Ioan. Baptista Caccialupus in tract. de unionibus, Pet. de VValdis, seu de Perusio in tract. de unionibus ecclesiarum, Gamb. de offic. legati, lib. 5. rub. 1. de potestate legati in vniendo, Rebus in praxi tit. de vnio, beneficiorum, & reg. 12. Cancell. Mandos. de signatura gratia, tit. de vnio, & in reg. 12. & 22. Cancellaria, Refin. de benef. c. 7. Duaren. de benef. lib. 5. cap. 6. Hojeda de incompatibilitate beneficiorum, 2. p. c. 3. Lancel. instit. lib. 2. tit. de vnio. Fuscus de visitatione lib. 2. cap. 26. Zerola in practica Episcopali, verb. vnio, & practabilia Rotae impressa in fine 2. partis decisionum Rotae diuersorum c. de vnione, & Agor institut. moralium 2. par. libro 6. cap. 28. & seq.

Ad primum & omitta definitione, quam tradit Caccialupus art. 1. vnio est beneficiorum, seu ecclesiarum ab Episcopo, vel alio superiore facta annexio, quam definitionem ponit, & explicat Rebus d. tit. de vnio, ex numero 1. & Lancell. supra §. 1. licet breuius.

Aduerte & tamen, quod vniri, seu incorporari possunt fructus beneficij remanente beneficio penes suum rectorem, quia aliud est habere beneficium, aliud fructus beneficij, Bonifacius in Clem. 1. numero 40. de preb. Mandos. reg. 12. quast. 2. & reg. 22. quast. 4. ita fuit resolutum per Rotam in causa Portalegren. unionis coram D. Iusto 16. Decemb. 1594. & 17. Febr. 1595. Sed ista potius est dismembratio, de qua c. seq.

Ad & secundum Ostiens. sup. vers. quomodo sit vnio, & in cap. 1. ne sede vacante, ponit quinque modos, quibus fit vnio, quos refert, & sequitur Abbas in d. c. 1. n. 6. & Caccialup. art. 2. pet. de Perusio cap. 1. vers. haec vnio quinque modis, Pavinus de officio, & potestate cap. sede vacante 3. q. 2. part. n. 20. & Fuscus d. cap. 26. nu. 4.

Primo & modo quoad spiritualium communicationem tantum, sed ut dicit Ioan. de Lignano relatus per Pet. de Perusio, ista non est vnio proprie, quia non vnitur vna ecclesia alteri, sed spiritualium communicatio, & quaedam confraternitas: secundo cum vna ecclesia subiicitur alteri, tertio ut neutra alteri subiiciatur, sed aequae principaliter, & vnus sit viriusque prelati: quarto cum ex duabus fit vna, quinto cum vna ecclesia erigitur in cathedralem vniendo illam alteri, ut idem sit Episcopus vtriusque, ut in terminis d. cap. 1. sed ista partim est status ecclesie commutatio, ut dicit Io. de Lignano. relatus per P. de Perusio ibi, partim vnio aequae principaliter, & sic reducitur ad tertium modum.

Vnde vnio & tribus modis potissimum fit, ut tradit gloss. in cap. de temporis 16. q. 1. verb. vnire, & in d. cap. 1. verb. vniendo, & ibi Innoc. & alij, P. de Perusio.

II 3

CAROLUS
de
Benef.

d. ap. 1. & 2. in princip. Gambarus sup. à n. 7. Rebus. à n. 11. & in repet. c. excurpanda. 5. qui vero, de præbend. 4. præmissi, Duaren. d. c. 9. Hojeda sub n. 2. P. Gregor. de benef. cap. 20. n. 2. Acor d. c. 28. q. 2. Primo modo fit vnio, vt ex duobus beneficiis, seu Ecclesiis vnū fiat, cap. decimas, §. si autem enim 16. quæst. 1. qui modus videtur parum frequens, de quo tamen videtur loqui de cisto Putei 442. lib. 1. & Cefaris de Grassis 128. n. 30. Secundo modo fit vnio, vt vna Ecclesia alteri subiciatur, seu vnum beneficium alteri accessorie. Tertio fit vnio duorum beneficiorum seu Ecclesiarum inuicem æque principaliter, & tradit post hæc Gonzalez ad reg. de mensib. gloss. 3. d. 7. art. 126.

8. Et quando t. duæ Ecclesiæ Cathedrales vniuntur, vtræque æque principaliter censetur vnita, ita vt nulla amittat statum suum, ita fuit resolutum in causa Maeraten. iurisdictionis coram D. Gipsio 29. Aprilis 1596. & ita videtur procedere textus in d. c. ex temporis, vt intelligit gloss. ibi verb. & vtrarumque, in primo intellectu idemque videtur quando duæ parochiales vniuntur.

9. Rursus t. vnio alia est perpetua, alia temporalis, seu ad vitam illius cui conceditur, Rebus. d. n. de vnio. à n. 6. vbi etiam tradit, quomodo cognoscatur, Mandos. sup. Fuscus d. c. 29. n. 1. Hojeda d. c. 3. n. 1. & Lancel sup. §. 2.

10. Ad tertium vnio primo modo operatur, vt consuetudo, & privilegia data vni competant alteri, & si sunt contraria, meliora, & fauorabilia conseruabuntur, d. gloss. Hostien. Abb. Caccialup. & Rebus. sup. & Pet. de Perusio cap. 2. n. 3. P. Greg. n. 15. Gonzalez n. 28. & 55. & vt inquit ipse ibi, fit retentione facta in vno privilegiorum vtriusque.

11. Operatur t. etiam quod Canonici qui sunt in vna Ecclesia, sint in alia, & faciant vnum corpus, & c. dict. gloss. Hostien. Abb. Caccialup. ibidem, & P. de Perusio d. c. 1. n. 6. & dict. cap. 2. n. 3. & d. decis. Cefaris de Grassis 128. n. 3.

12. Loquendo t. vero de vnione 2. & 3. modo, qui sunt in vsu, dicendum est, quod vnio vnus beneficii facta alteri accessorie operatur extinctionem, & suppressionem nominis & tituli beneficii vniti, ita vt amplius beneficium dici non possit, sed iudicatur vt prædium eius cui fit vnito, Oldr. 257. numero 15. Felin. in cap. in nostra, de rescriptis corol. 33. Caccialup. art. 8. q. 1. & sequi. Selua de benef. 3. p. quæst. 12. 14. quatuordecim. num. 20. Sarnen. in reg. de trienniali, quæst. 8. & de infirmis quæst. 15. Rebus. in praxi in forma non a provisionis verb. cum annexis, Gambarus supra numero 139. Mandos. in reg. 19. quæst. 10. numero 2. & 3. & regul. 22. q. 13. à numero 18. Ferret. conf. 125. numero 1. & 236. numero 1. & 242. numero 5. 6. & 7. & 255. numero 7. Hojeda supra numero 11. practabilia Rotæ, d. cap. de vnione numero 13. Rota decis. 11. de reb. Eccles. in antiq. Caslad. decis. 2. numero 2. de vnio. & 13. numero 1. super reg. put. decis. 6. de vnio. caputaqueni. decis. 349. par. 3. Rota decis. 758. numero 6. par. 1. & decis. 133. numero 16. p. 2. diuersor. vbi ex hoc fuit resolutum, constitutionem de publicandis resignationibus non procedere in beneficiis vnitis per resignationem, & c. & fuit resolutum in vna Vindunen. decanatus de anno 1580. sup. relata 5. pari. cap. 1. numero 270. & in causa Burgen. seruitij decani 13. Iunij 1594. quam supra adduxi 3. par. c. 2. n. 510. & in causa Illerden. pensionis 6. Martij 1595. & in causa Compstellana prioratus. 17. Martij 1597. coram D. Lita. in qua t. fuit dictum: Quod quando vna dignitas minus principalis vnitur alteri principaliori, vel quando vnio fit per incorporationem, & di-

gnitas minus principalis, vel illa qua alteri incorporatur, remanet suppressa, extinctus titulus, ac facta prædium illius magis principalis, vel cui incorporatur etiam.

Et si vnium tantum est beneficium, Mandos. d. reg. 9. quæst. 10. num. 5. ad finem. Ferret. d. conf. 236. n. 1. & 242. num. 7. & 255. num. 7. & dictum est, d. c. 2. à n. 508. vbi adduxi quandam declarationem S. Congregationis Concilij, nam per huiusmodi vnionem vnum omnino transfertur in aliud beneficium, Caccialup. art. 8. q. 11. & cum titulus illius cui factus est vnio, confunditur, & efficitur vna massa, seu vnum corpus Sarnen. d. q. 15. Mandos. d. quæst. 10. n. 3. Flam. Parisius de resignatione beneficiorum libro 2. quæst. 3. numero 50. & Zerola in praxi. par. verb. beneficium §. 4. dicto. 4. 2. dubio.

Et non datur vacatio beneficii vniti, Oldr. d. conf. 257. n. 20. Rebus. in praxi d. tit. de vnio. n. 12. & tit. de Vicarius perpetuus n. 18. & conf. 106. Sarnen. d. quæst. 8. Ferretus supra, & d. conf. 242. n. 8. & 14. Nauar. conf. 6. n. 2. de verb. signifi. Hojeda supra n. 2. decisio. Pedement. cacherani 116. n. 3. Rota decis. 114. n. 5. par. 2. diuersor. & p. de perusio 19. n. 1. licet num. 23. & 4. videatur variare.

Et t. licet P. Gregor. sup. n. 1. dicat, quod vnium perdit nomen beneficii, & non debet dici beneficium, sicut antea sed per istam vnionem extinguitur, vel supprimitur nomen beneficii, & sic per se non dicuntur talia beneficia vacare, & n. 2. dicat quod quando Ecclesia vna alteri subicitur, & iungitur, non extinguitur, sed amittit nomen suum, & accipit eius cui subicitur, & c. quod non est verum, nam non solum nomen, sed etiam titulus beneficii extinguitur.

Et t. attenditur tantum qualitas & natura beneficii principalis, non autem annexi, glo. in Clem. per litteras, verb. Ecclesias, de præbend. & ibi cardin. q. 17. Imol. à numero 15. Abb. 5. Bonif. à numero 20. Rebus. in dict. repet. §. qui vero 3. notab. 4. conclus. corral. de beneficio. 1. par. cap. 3. numero 1. Rota decis. 114. à numero 4.

Nam t. vnium assumit naturam, consuetudines, & privilegia principalis, cui est annexum, gloss. in d. cap. & temporis, & in d. cap. 1. P. de Perusio cap. 2. n. 10. & 19. Nauar. d. conf. 6. n. 2. & per propriam prærogatiuam, Nauar. conf. 10. de maioribus, & obedi. n. 2. & 3. & dictum est sup. 1. par. cap. 5. à num. 192. quidquid dicat Pacian. de probat. lib. 1. cap. 27. à num. 14. & tradit supradicta nouissime Gonzalez, d. gloss. §. 5. 7. ex numero 2.

Vnde si t. primo non videri verum consilium eiusdem Nauar. 13. de reb. Ecclesie; quod primitiatus prima dignitas cuiusdam Ecclesie post pontificalem autoritate Apostolica vnus mensæ capituli, non fit suppressus, nec extinctus, nec propter huiusmodi vnionem desinit esse prima dignitas, & c. Nam cum ista vnio sit accessorie facta mensæ capituli, operatur suppressionem, & extinctionem iuxta supra dicta.

Secundo t. fit, quod in impetratione debet exprimi principale, nec est opus exprimere vnium accessorie, Felin. & Selua sup. caccialupus d. art. 8. quæst. 1. petr. de perusio d. cap. 5. numero 1. gloss. regul. 11. Cancell. ad finem, Rebus. in praxi in dicta forma noue provisionis, verb. cum annexis, & d. tit. de vnio. numero 14. & in 3. parti. signature, verb. annexorum, Ferret. dict. conf. 236. & 255. Menoch. de arbitrariis libro 2. casu 205. numero 67. Corral. 4. par. cap. 4. numero 56. Hojeda dict. numero 2. & 11. Flam. Paris. libro 10. quæst. 2. num. 36.

hum. 36. Pacian. d. c. 27. n. 7. & 54. Agor. d. c. cap. 28. quæst. 20. & Rota decif. 786. sub num. 3. par. 1. diuersor. quicquid dicant Rom. conf. 362. num. 3. & Aymon conf. 104. n. 12.

21 Et t per collationem principalis habetur vtrumque, neque est necessaria alterius collatio, glof. verb. de iure in cap. gratia de rescript. in 6. quam ibi sequitur Domi. & Fran. n. 6. Nauarr. sup. & Rota in dict. Viridun. & t capta possessione Ecclesiæ seu beneficii principalis, etiam alteri illi vnite intelligitur capta; Ferretur, d. c. conf. 236. numero 8. Gonzales supra num. 6.

23 Tercio t fit, quod habens canonicatum seu dignitatem, cui fit vnita parochialis accessorie, & perpetuo debet remanere in canonicatu seu dignitate, & nō in parochiali; extirpanda, s. qui vero, de prebend. & ibi Abb. & Rebus. ibidem in 4. notab. pet. de perusio cap. 8. ad fin. & S. Congregatio Concil. in declaratione 12. supra adducta dicta 3. par. cap. 2. sub m. 179.

Vnde t etiam alias celsit S. Congregatio super c. 17. s. f. 24. de reform. quod Habens duas parochiales, quarum altera est beneficio simpliciter, vel dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur.

25 Et alia t declaratio quæ sic ait, Licet alias fuerit resolutum, quod habens ante Concilium duos Canonicatus, quibus singulis esset vnita parochialis, per hoc decretum non tenetur ad alterius dimissionem, nihilominus in contrarium est veritas, quod alterum dimittere teneatur, videtur intelligenda de vnione aque principalis.

26 Quarto t fit, quod ad Canonicatum seu dignitatem, cui est vnita parochialis accessorie, & perpetuo, non requiritur ætas 25. annorum, quæ in parochiali requiritur, sed sufficit ætas alias in canonicatu seu dignitate requisita, vt in declarationibus sup. adductis 7. par. cap. 4. a num. 30. Hojeda sup. num. 5. Gonzales nu. 13. licet Petrus de perusio d. tra. c. 7. quæst. 3. dicat quod si Eccl. sia parochialis fit annexa beneficio sine cura, requiritur ætas 22. annorum, quod non videtur posse sustineri, neque habere fundamentum, cum beneficium sine cura non requirat eam ætatem, &c.

27 Quinto t fit, quod in resignatione sufficiat facere publicationem iuxta constitutionem de publicandis in Ecclesia beneficii principalis, vbi fieri debet, neque erit opus eam facere, etiam in Ecclesia beneficii vniti.

28 Sexto t fit, quod in beneficio vnito non habet locum regula de triennali, quia regula loquitur in possessore titulo beneficii, & qui possidet beneficium, vt vnito, non possidet vt titulum beneficii, sed vt membrum, & prædium tituli, iuxta dicta, & sic regula iuari non potest. Et si aliter diceretur, daretur perpetua suppressio beneficii per præscriptionem triennalem, quod esse non debet, vt ex Sarnen. de triennali quæst. 8. Paris. conf. 121. num. 58. vol. 4. Rebus. de pacificis num. 61. & 293. resoluit Rota in vna Romana S. priscæ coram D. Chifanen. vt per eum decif. 202. in manuscriptis, & in vna Beneuentana Sancti Festi de anno 1552. coram eodem, & per Caputag. d. c. decif. 349. par. 3. & idem fuit resolutum in vna Terdonen. prioratus 13. Iunii 1594. coram D. Penna nempe in vnione inualida non intrare regulam de triennali, & in vna Mediolanen. beneficii 5. Iunii 1596. inf. relata num. 192. & post hæc tradit Gonzal. supra num. 9. id intelligens num. 10. quando opponitur de triennalitate ex parte eius, qui fundatur in vnione, secus vero, si opponatur ex parte possessoris

titularis contra actorem prætendentem beneficium esse vnito.

Et t similiter in vna Perusina eremitorij 10. Martij 1557. coram D. Chifanen. fuit resolutum, In beneficio vnito non habere locum allegationem Lapi, quem admodum etiam non habet locum dicta regula de triennali, Sarnen. ibid. quæst. 8. quæ est prope similis regula, Cassador. decif. 2. numero sexto de causa possessio. Et ideo dandum esse remissionem ad probandam vnionem.

Quamuis t diuersum sit in regula de annali, in qua non requiritur titulus, vt dictum est in d. dec. Chifanen. 202. & sic obtinens beneficium, vt vnito, potest excipere de regul. de annali contra actorem, qui illud impetrauit tanquam beneficium, & titulum, quia ex persona actoris ius metimur, Castado. decif. 13. sup. regulis, Mandos. regul. de annali, quæst. 14. & fuit resolutum in causa Segobricen. Archipresbyteratus 28. Maij 1584. coram D. Bubalo in t qua fuit dictum 3. regula de annali esse locum, cum capitulum per plures annos possideret Archipresbyteratum, quem alius impetrauit, & debuit iuxta illam intra sex menses ad iudicium euocare facere, non obstante, quod in beneficiis per viam suppressionis vnitis regula non habet locum, Sarnen. quæst. 2. quia est persona actoris, qui illud impetrauit tanquam beneficium, venit ius metiendum. l. 1. §. i. ff. si pars hereditat petat. Agid. decif. 916. Cassador. d. c. decif. 13. & c. & idem tenet Gonzales d. numero 10.

Septimo t fit, quod lis introducta super beneficio, vt vnito, non est lis super beneficio, vt fuit resolutum in vna Legionen. præstimoniorum de Palacios 16. Ian. 1595. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum: Gratiam si neutri Palatij non esse iustificatam, quoad litem: nam lis introducta inter Franciscum de S. Petro actorem, cuius loco fuit subrogatus Palacios, & Antonium, erat super istis præstimonis vni vnitis Archidiaconatus Calcaten. & sic cum ius metiatur ab actore, l. 1. ff. si pars hereditat petat. lis non erat super beneficio, Card. Clem. dispendiosam, quæst. 36. de iudic. Cassador. decif. 3. de iudic. non obstante commissione obtenta per Guterrum, qui commisit causam restitutionis, & appellationis, &c. quia secunda instantia reputatur eadem cum prima, & non mutat qualitatem primæ: rursus non obstante clausula, quam & quas, nec nota clausula, rebusque aliis, &c. quæ erant in commissionibus dictæ causæ obtentis per Franciscum de S. Petro, & Palacios, quia cum solum fuisset deductum ius annexionis, non fuit in aliis inducenda lis, ad L. 3. C. de transactio. nec dictam gratiam, si neutri, esse iustificatam quoad v. a. tionem ex persona Antonij, quia non prodest decennalis successor in beneficio, si antecessor mortuus est in lite, ad hoc, vt non teneatur iustificare gratiam illius, etiam aduersarius fuerit mediatum successor illiusmet, & tenet Gonzales 3. n. 17.

Vltimo t fit, quod literæ vnionis non dicuntur literæ de beneficio, sed de proprietate, & re profana, Rota dec. 2. n. 5. de reb. Ecclesiæ in antiq. & practicabili Rotæ d. n. 15.

per istam t tamen vnionem omnia emolumenta beneficii vniti transeunt in Ecclesiam, cui facta est vnio, & ad eam pertinent, Petr. de perusio ca. numero primo & 22. Rota decif. 758. & 799. par. 1. diuersor.

Sed aduerte, quod t per vnionem vnus Ecclesiæ ad aliam non alteratur status Ecclesiæ vnite, sed debet in tali Ecclesia more solito deferri, Ab. per tex. ibi in cap. proposuisti, num. 7. de prebend. Rota dec.

133. num. 15. *part. 2. diuersor.* & in dicta Viriduen. decanatus de anno 1580. nempe per Vicarium perpetuum, si est curata, vt in *d. c. extirpanda*, §. qui vero. de preben. & in *Clem. unica de offic. Vicary*, & si sunt beneficia simplicia per Vicarium temporalem, nisi in Ecclesiis collegiatis vnitis, in quibus debet deputari clericus perpetui, ita Rota *decis. 758. numero secundo & tertio part. 1. diuersorum* Hojeda *1. par. cap. 15. num. 8.*

36 De vnitis vero mensa praelati vel capituli, seu quoad spiritualia, & temporalia vide dicta *sup. parte precedenti cap. 2. a n. 3.*

37 Vnio t̄ vero facta æque principaliter nihil aliud operatur, nisi vt rector vnus sit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet beneficium sicut erat, & quilibet Ecclesia in suo statu, & honore remanet, & proprios redditus agnoscit, & gaudet suis priuilegiis *glos. in d. cap. & temporis. 16. quæst. 1. & in d. cap. 1. ne Sede vacante*, & *glos. in d. Clem. per literas de preben.* & ibi Cardin. Imol. Abb. & Bonif. *supra citati num. 17.* Caccialupus *art. 2. nu. 2. & art. 8. quæst. 3.* Pet. de Perusio *cap. 1. num. 6. & cap. 2. sub num. 3.* Reb. *d. 11. de vnio. n. 15. & d. 11. 3. de Vicar. perpetuis n. 3. & in repet. d. 8. qui vero 3. notabilis ad fi. & 4. præmissis.* Corral. *4. par. capit. 4. numero 57.* Mandos. *regul. 13. quæst. 1. numero quarto & cons. 7. numero 1. 2. 3. & 9.* Hojeda *dict. 1. part. capit. 15. numero 2. & 8. & dict. 2. par. capit. 3. num. P. Greg. supra numero 15.* & Rota *dicta decis. 114. & 73. part. 2. diuersor.* Et ita fuit resolutum in dicta Illerd. pensionis, de qua *supra n. 12.* & in causa Tirafon. iuris præsentandi 16. Octobris 1592. coram D. Blancheto & 21. Octobris 1594. coram D. lita inf. adductis *num. 241. & seq. González supra a nu. 112.*

38 Quod t̄ procedit etiam quando vnio accessorie facta est ad tempus seu vitam, vt fuit dictum in dicta Illerden. ex Cassador. *decis. 2. de vnio. & 3. de iud.* nam non est extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio, licet non dicatur praelatus, aut rector beneficii vniti, sed administrator, Cassador. *ibi* Mandos. *reg. 22. quæst. 12. & de signatura grana tituli. de vnio. versicul. vnio altera.* Falscus *d. lib. 2. cap. 26. num. 1. cum aliis adductis supra 4. par. c. 4. nu. 75.* Et probatur ex declaratione S. Congregationis Concilij *sup. adducta 3. part. cap. 2. num. 509.*

3 Et t̄ sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, vt dictum est *precedent. parte cap. 5. numero 219.*

4 Et t̄ obtinens canonicatum, cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu, vt S. Congregatio Concilij censuit in *declaratione 13. adducta d. c. 2. sub n. 179.*

41 Vnde quando t̄ beneficia sunt annexa inuicem æque principaliter, cuiuslibet qualitas, & natura est attendenda. Et sic si alterum illorum esset curatum, vel incompatible, impediret assequutionem alterius similis sine dispensatione, Reb. *in repet. d. 8. qui vero 3. not. in fine.* Alias per assequutionem alterius incompatible vacaret vtrumque annexum.

42 Quamuis t̄ ipsa beneficia, alias incompatibilia, inuicem vnita, non sunt incompatibilia inter se ratione vnionis, vt tenent Doct. communiter, & est declaratio S. Congregationis Concilij *sup. cap. 17. sef. 24. de refor.* quæ sic ait: *Si due vel plures parochiales sunt inuicem vnite, non sunt comprehensæ sub hoc decreto, sed possunt legitime retineri inquam non incompatibilia.*

Secundo t̄ in impetratione oportet facere mentionem de vtroque beneficio sic annexo, Fel. S. luis, Caccialupus, Petr. de Perusio. *gloss. Reb. Hojeda, & Flamin. Paris. citati supra numero. 20.* & Gimon *in enchiridio beneficior. tit. 4. c. 5. n. 22.* & Corr. *ubi s.* & Pacianus *d. c. 27. n. 55.* Azor *d. 9. 20.*

Quamuis t̄ si solum facta sit mentio de vno, per clausulam, *Cum annexis*, in literis apponi solitam, confertur vtrumque, Reb. *d. verb. cum annexis*, Hojeda *d. cap. 3. n. 12.* & per clausulam per supplicationem poni solitam, *Quorum & illi for sunt annexi vnus fructus, &c.*

Tertio t̄ habens duo beneficia vnita, æque principaliter requirunt alias residentiam personalem, debet in digniori residere, & alias vbi commodius, & vtilius esse videbitur, ac in æqualitate, in quo maluerit, *d. c. & temporis 16. 9. 1. Pet. de perusio d. tract. c. 8. & declaratio. S. Congregationis, 14. & 16. adducta, d. c. 2. 3. p. n. 179. & 1. 2. & 3.* adducta ibi sub n. 185, quæ sunt videndæ in proposito.

Quarto t̄ in resignatione, seu permutatione huiusmodi beneficiorum, sic annexorum facienda erit publicatio in Ecclesia vtriusque, iuxta constitutionem de publicandis.

Vltimo t̄ duo beneficia diuersarum diocesium, vel alias ad diuersos collatores spectantia, essent vnita æque principaliter, in provisione illorum requiritur consensus vtriusque Episcopi seu collatoris, sicut in t̄ Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis sic vnitis, quamuis canonici vnus non sint canonici alterius, electio facienda deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio simul in loco, de quo in vnione contentum est, vel in digniori, nempe in Cathedrali, quando vna est Cathedralis, alias conuentualis, vel alias vbi contentum. Abb. *d. c. 1. nu. sex.* Caccialup. *art. 2. num. 2. & art. 8. quæst. 3.* Pet. de Perusio *cap. 1. num. 6.* Quamuis t̄ alias in provisione beneficii, cui alterum alterius diocesis est vnitum accessorie, sufficiat consensus Episcopi beneficii principalis, iuxta supra dicta Petr. de Perusio *de renouatione vnionis cap. 6. 6. 9. num. 4.* puteus *decis. 433. lib. 2. & decis. 40. lib. 1. & 15. lib. 2. part. 3. diuersor.* González *supra num. 24.*

Vnde t̄ verum est, quod ait Ioan. de Lignano *in c. 2. de religiof. domib.* quod si vnum monasterium vnatur alteri, Episcopus maioris monasterij, nempe cui facta est vnio, habebit confirmare Abbatem, quia fit denominatio à capit. *l. cum diuersis, ff. de religiof.*

Quamuis t̄ istud non videri verum dicat Petr. de Perusio *d. tract. de vnio. cap. 10. num. 4.* quia cum Episcopo referretur iurisdicção Episcopalis in monasterio suæ diocesis, vnito dicto *cap. 2. de religiof. domib.* & dicemus *infr. num. 222* videtur, quod vterque diocesanus debeat illum Abbatē confirmare, alias derogaretur iurisdictioni Episcopi monasterij vniti, quod fieri non debet, vt *d. c. 2.*

Nihilominus t̄ doctrina Ioannis de Lignano est vera, ex dictis, nam quamuis alia iura, & iurisdicção salua maneant Episcopo Ecclesiæ vnite, tamen confirmatio seu institutio, aut collatio cessat in Ecclesia vnita ex natura vnionis accessorie, ex quo Ecclesia sic vnita non vacat, vt dictum est *sup. n. 15.* & ita tenet Caccialupus *art. 8. 9. 15. & 16.*

Et ipse t̄ p. de Perusio *d. c. 10. num. 1* sibi non constans aduertit, quod dicit Innocen. *in c. pastoralis, de donationib.* quod diocesanus in Ecclesia vnita habet ius instituendi, non procedere, quia vnita non vacat,

cat, Clem. frequens, de excessib. p. alator. Ergo non fit institutio rectoris in ea, sed solum in ea, cui fit vnio.

- 54 Et opinio Pet. de Perusio d. num. 4. solum procedet, quando vnio est, & principaliter, iuxta dicta: quamuis Caccialupus, d. art. 8. §. 5. dicat, quod Abbatem confirmabit Episcopus maioris monasterij, etiam quando & p. principaliter fieret vnio, neque Innocentius loquitur de Ecclesia vnita absolute, & suppressa.
- 55 Et an & vnio sit accessorie, vel eque principaliter, colligendum est ex verbis ipsius unionis, vt si dicat, quod vnio vnus alteri, &c. vnio sit accessorie, maxime si dicat, &c. & incorporamus: si vero dicat, quod vnio tale, & tale beneficium, vnio sit eque principaliter.
- 56 Et alias & quomodo id cognoscatur, tradunt Ancharr. consil. 114. ad fin. Felin. in d. cap. in nostra, de re scriptis. consil. 33. & in cap. translata, numero 6. & 7. de constitut. Selua d. 3. part. 12. numero 20. gloss. verb. Ecclesias in d. Clem. per litteras, & ibi Cardin. Imola, Bonifacius, & Abb. Rebuff. d. titul. de vnio. numero 19. & 20. & in d. rep. §. qui vero, d. 3. nota. in fin. Hojeda d. c. 3. numero 5. Mascari. de probat. conc. 1418. Menoch. de presumptio. lib. 6. præsumpt. 80. num. 6. & Rota d. decis. 114. part. 2. diuersor. & post hæc Gonzal. supra a numero 120.
- 57 Aduertendum tamen, quod annexio præbendæ, scilicet canonicalis facta dignitati, personatui, seu officio eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur facta accessorie, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vt duo beneficia obtinentur, quamuis contrarij velut Nauar. consil. 14. n. 4. de rebus Ecclesiæ. Nam ad hunc effectum fit ista vnio, vt praxis, & experientia docet, vt obtineas dignitatem sit dignitas inter dignitates, & canonicus præbendatus inter canonicos, conseruato numero canonicorum, & præbendarum, & tanquam canonicus habet vocem in capitulo, &c.
- 8 Et ideo tamen, quod collatio præbendæ penitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos antea spectabat, quamuis prouisio officij penitentiarij, cui illa est annexa, vt in decreto S. Concilij sess. 24. de reform. c. 8. ad solum Episcopum spectet, vt dictum est, sup. §. par. c. 4. a n. 137.
- 59 Et ideo tamen est, quod non possunt due præbendæ simul teneri in eadem ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, seu officio, vt dictum est præcedens. par. a n. 192.

§. I.

Quis possit unionem facere, & ex qua causa.

SUMMARIA.

Solus Papa potest vnire Episcopatus, n. 60. qui etiam potest vnire omnia alia beneficia, n. 61.

Episcopus etiam ex legitimis causis potest vnire beneficia sue diocesis non exempta, numer. 62. non tamen poterit vnire omnia beneficia sue diocesis, numero 63. ubi adducitur declaratio S. Congregationis possum plures Ecclesias, seu beneficia vni vniri, numero 64.

Legatus a Latere, qui est maior Episcopo, & omnia potest

in sua provincia, quæ Episcopus in sua diocesi, potest ex causa rationabili, & legitima vnire beneficia sua provincia, quæ conferre potest nu. 65. quamuis legatus non aliter, ex quo non potest conferre beneficia, non possit etiam illa vnire, nam qui non potest conferre, non potest vnire, n. 66.

In hac potestate vniendi succedit capitulum Sede vacante n. 67. non tamen poterit sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire unioni faciendæ ipsi capitulo directe, & principaliter, & c. n. 68.

Vicarius generalis Episcopi vnire non potest sine speciali mandato, etiam si sibi sit data facultas conferendi cum clausula generali, & ad omnia alia, & c. quæ non extenditur ad maiora, num. 69. quamuis contra teneant Mohed. & Hieron. Gabr. & Gambarus relati nu. 70.

Inferior Episcopo, etiam si habeat facultatem conferendi, non potest uniones facere, nisi hoc ei competat ex privilegio, vel præscriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo, aut nisi haberet iurisdictionem Episcopalem, n. 71. & 72. possunt etiam inferiores Episcopi facere uniones, stante consuetudine proprie sumpta præscripta, licet non immemoriali, num. 73. & prædictis facit declaratio S. Congreg. adducta, n. 74. nec obstant alie declarationes adductæ, n. 75. quibus respondetur n. 76.

Potest Episcopus facere uniones etiam monasterijs, & locis religiosorum, n. 77. etiam si religiosi, & monasteria sint exempta, n. 78. ac fabrica Ecclesiæ etiam Cathedralis, n. 79. nec obstat declaratio adducta nu. 80. cui respondetur n. 81. & comprobatur ex alia declaratione adducta n. 81.

Potest Episcopus facere unionem cum opere legendi, num. 82. non tamen potest facere uniones ad tempus, seu ad vitam, sed solus Papa n. 83. & sic cap. 15. sess. 24. de reformat. non habet locum in suppressionibus ad tempus, sed perpetuis ex S. Congregationis, numer. 84.

Hæc facultas vniendi restringitur à Concilio in aliquibus casibus, primo, in terminis, cap. 9. sess. 14. de rector. vt beneficia vnus diocesis non vniantur beneficiis, seu locis alterius, n. 85. secundo in terminis c. 13. sess. 24. vt beneficia curata non vniantur monasterijs, dignitatibus, præbendis, seu aliis beneficiis simplicibus, & c. n. 86. quo decreto non solum vnio parochialis est prohibita, sed etiam parus fructuum, ex S. Congregatione, sicut in terminis c. 16. sess. 25. de reformat. beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum, vt in declarationibus positus nu. 87. & notatur error Gonzalez n. 88. Tertio restringitur in terminis, c. 18. sess. 23. & c. 15. sess. 24. de reformat. ad beneficia simplicia, & sic d. c. 15. non comprehendit dignitates, ex S. Congregatione num. 89. Quarto in terminis c. 9. sess. 25. vt beneficia libera non possint vniiri beneficiis, vel hospitalibus iuris patronatus, num. 90.

An Episcopus possit vnire beneficia reservata, seu deuoluta a n. 91. resoluitur quod sic, nam reservatio non impedit fieri unionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa, præterquam si reservatio esset perpetua, vt in prima dignitate, quicquid aliqui dicant.

Similiter reservatio superueniens impedit effectum unionis, & illum suspendit, donec reservatio cesset, ex quo fit motu proprio, quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione seu suspensione unionis, numero 94. quamuis contra teneat Felinus dicens unionis effectum non

suspendi per reservationem superuenientem &c. nu. 95. & quamvis Rebuffus dicat reservationem generaliter non impedire unionem; quia beneficium per unionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare, numero 96. unio enim de beneficio non vacante impedit eius vacationem pro prima vice, imo ut unio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius, numero 97. unio enim ista non fit, ut ex nunc, sed in futurum, cum vacauerit, nu. 98. & seq. ubi adducitur declaratio S. Congregat.

In terminis Concilij, scilicet 21. c. 5. & scilicet 23. c. 18. & scilicet 24. c. 13. de refor. reservatio non impedit, nec suspendit effectum unionis, ex illis decretis, n. 100. & seq. ubi adducitur resolutio Rotæ.

Id solum habet locum in unionibus factis ante vacationem, alias non valent uniones de beneficiis reservatis factæ virtute illorum decretorum, c. 18. & 19. ex S. Congregatione, ut in declarationibus positis, numero 102. Consonat Concilium Bononiense adductum numero 103. nec obstant aliæ declarationes adductæ num. 104. quia intelligitur, ut possit Episcopus unire beneficia reservata, etiam post vacationem quando vacantia in suo mense, & ad eius collationem spectantia ipse prius univit, alias secus, ut in prioribus declarationibus, & idem quando uniret ante ipsorum vacationem, si tempore unionis erant affecta, eadem enim ratio fraudis tunc militat, n. 105. & seq. ob quam fraudem fuit, etiam alias de cretum, quod si Episcopus beneficia vacantia seminario non applicante detrahat tantum taxam seminary, quantum illa redderent, & de sua mensa assignet, &c. ut in declaratione S. Congregationis posita, n. 107.

Causæ, ex quibus ab ordinariis debet fieri unio, ad duas reducuntur, scilicet ad evidentem necessitatem, vel utilitatem, n. 108. & plures adducuntur causæ, a cuius n. 109.

Unio magis concernit iustitiam quam gratiam, & cum causæ præsertim necessitatis, tenetur Episcopus eam facere, & si recusaret, posset adiri superior, n. 110. & similiter si capitulum nollet consentire, recurrendum est ad superiorem, & posset compelli, si iusta causa subesset, numero 111. in terminis autem Concilij di. cap. 15. scilicet 24. potest Episcopus, sed non tenetur, nec Metropolitanus potest supplere, ex S. Congregatione, num. 112.

Unio facta per ordinarium sine causâ, vel ex causâ falsa, etiam servata iuris forma, est nulla ipso iure, nu. 113. quicquid in facto ex falsa causâ dicant citati, n. 114.

Et iam unio Apostolica facta ex causâ falsa est nulla, n. 115. etiam si facta sit Motu proprio, n. 116. & etiam surreptio vitiat ipso iure unionem Apostolicam, n. 117. & seq. ubi adducuntur resolutiones Rotæ.

Non presumuntur causæ unionis veræ, etiam si ordinarius, vel legatus eas inserat in unione, & asserat esse veras, sed iuvans se unione, tenetur illas probare, num. 120.

Si ordinarius, vel legatus in ipsa unione enunciet adhibuisse causam cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standum eius assertioni, & presumendum esse pro unione, donec contrarium probetur, etiam si processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat, qui deberet vocari, num. 121. quamvis contradicat præfinita Rotæ, num. 122.

Ratio est, quod licet alias regulariter non presumatur solemnitas extrinseca, etiam enunciata in instru-

mento quæ tempore actus verisimiliter intervenire non potuit parte opponente, tamen pro decreto, vel actu iudicis in quo enunciatur solemnitates, præsumitur, quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur, a n. 123.

Id intelligitur quando causæ, & solemnitates requisitæ nominatim, & in specie exprimiuntur, scilicet in genere, num. 126. Sed quod præsumatur etiam pro decreto, si in genere exprimiuntur solemnitates, dicendo in communi causam cognitam, vel iuris solemnitate servata, tenent alij num. 127. & absolute Surdus relatus numer 128.

Omissa concordia Alciari, quod prima procedat in decreto requirenti diligentem, & magnam causæ cognitionem, secunda in requirenti leviorem, quæ est probabilis, concordantur, ut prima procedat quando solemnitates enuntiantur a tabellione, seu notario, in instrumento decreti, secunda quando enuntiatio solemnitatum in genere sit ab ipso iudice, n. 129. & 130. & declaratur quod aut Menoch. relatus n. 131.

Tenetur dicta doctrina, quamvis contra eam, quod non fiat assertio, etiam iudicis, qui non potest facere actum sine cognitione causæ, & solemnitate, si dicat eam adhibuisse etiam in specie, sed debere aliter de eo apparere ex separata scriptura, teneant Rom. & alij, n. 132. & reguli. si forte, si de castrensi si pec. non procedat in iudice, pro quo iura præsumunt plane enuntiatione solemnitatem, n. 133.

An si index delegatus, seu executor, cui iuxta regulam Cancellaria committitur, ut si vocatis vocandis reperire causas esse veras, unionem faciat, &c. referendo adhibuisse causam cognitionem, & causas reperisse veras, procedat ad unionem, præsumatur pro illo, & ei fides in iudicio contraditorio adhibetur, pro veritate causarum, a n. 134. resolvitur negativè non obstante supradicta doctrina, quæ non procedit in executore, & indice delegato, pro cuius decreto non ita præsumitur.

Obicitur, quod delegatus, cui Papa committit, ut se diligenter informet de utilitate causæ, & si repererit in evidentem utilitatem Ecclesiæ cedere alienationem, confirmet, seu licentiam alienandi concedat, aut est, si adhibeat cognitionem extrajudicalem absque citatione, & pro eo & eius sententia præsumitur absque processu, &c. nu. 136. & seq. ubi adducitur resolutio Rotæ.

Respondetur hoc procedere, quando Papa simpliciter committit alicui, ut se informet, &c. tunc enim circa informationem statuit eius assertio, & pro eius decreto præsumitur absque processu, n. 138.

Quod non solum videtur procedere, ubi non est clausula vocatis vocandis, & nullus est contradictor, sed etiam ubi est clausula, nullus tamen est contradictor, nec qui debeat vocari, ex quo etiam tunc proceditur extrajudicialiter, n. 139. at supradicta resolutio procedit, ubi committitur cum clausula vocatis vocandis, quæ facit executores mixtum, & est interesset habens, qui debet vocari, seu alias est contradictor, tunc enim debet fieri processus, &c. n. 140.

Si apparet de processu, seu actus super unione, & receptione restituta, sine parte vocata, sine nō, quia non erat, qui deberet reuocari, stabitur illis, donec contra probetur, si postea res deducitur in litigium, nu. 141. Facit quod ubi in alienatione rerum Ecclesiæ servata fuit forma, & iuris solemnitas, in dubio præsumitur facta ex causâ iusta, numero 142. quamvis quando fuit processum parte non vocata, etiam si sit in possessione, qui obtinuit unionem, contra teneant Regidius, & præfinita.

practicabilia Rotæ, n. 143.

Intra prædicta accipitur dictum Card. quod sufficit, quod de unione coheret: debet enim præsumi omnia fuisse solemniter acta, & c. n. 144.

non potest vnire, Caccialupus art. 3. num. 12. & 14. pet. Greg. & practabilia Rotæ nu. 9. ubi sup. & alij conducent dicta in simili de pensione sup. d. 1. part. capit. 5. numero. 186. licet contra teneat Villadieg. supra num. 87.

Et in hac potestate vniendi succedit capitulum 67 sede vacante, Caccialup. art. 3. quasi. 6. num. 19. pet. de perus. cap. 4. numero 29. Rebus. d. tit. de vno. num. 36. & tit. de deuolutio. nu. 100. p. Gregor. sup. num. 8. Zecrol. in praxi Episcopali, 1. par. verb. vno. §. 11. & 2. par. verb. capitulum §. 4. & verb. vno. §. 7. & Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali curia Neapolitana cap. 85. nu. 25. Azor d. lib. 6. cap. 28. g. 9. quicquid dicant pauinus de offic. & potestat. capit. Sede vacante 3. quæst. 2. par. a. num. 17. Hoieda d. num. 7. & Cuchus d. lib. 2. tit. 9. num. 87. & Azor sibi contrarius d. 2. p. lib. 3. c. 38. g. 9. Non tamen poterit capitulum Sede vacante sibi vnire, vt censuit S. Congregatio Concilij super cap. 15. sess. 24. de refor. his verbis, Capitulum Sede vacante non potest supprimere quodcumque beneficium & sibi vnire. Sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi capitulo directe, & principaliter, & ideo requiritur authoritas papæ, d. clem. si vna. §. fin. vi inf. a. n. 168.

Vicarius autem etiam generalis t. Episcopali vnire 69 non potest sine speciali mandato, etiam si sibi sit data facultas conferendi cum clausula generali, & ad omnia alia, etiam requirentia speciale mandatū, quæ non extenditur ad maiora expressis, cap. qui ad agendum, de procurat. in 6. clem. 2. eodem tit. ita Caccialupus art. 3. g. 8. num. 23. Pet. de Perus. c. 4. numero 32. Paris. cons. 40. lib. 4. Rebus. in praxi in forma vicariatus numero 102. & dist. tit. de vno. numero 37. Mandos. d. tit. de vno. versic. vicarius tamen, Hoieda d. numero 7. Cuchus d. lib. 2. tit. 8. num. 106. Sbrocius de vicario Episcopi lib. 2. g. 115. Azor d. lib. 3. cap. 44. g. 11. & lib. 6. cap. 28. g. 10.

Quamuis Mohedanus t. decis. 3. de offic. vicarij, & 70 Hieronym. Gabr. consil. 200. nu. 3. lib. 1. teneant contrarium, nempe Vicarium posse vnire, & quamuis Gambarus sup. ex num. 115. teneat vicarium habentem mandatū ad conferendum beneficia, posse vnire. Inferior etiam t. Episcopo, etiam si habeat facultatem conferendi, non potest vniones facere, 71 nisi hoc ei competat ex priuilegio, vel præscriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo d. c. sicut vnire. & d. Clem. 1. §. adhuc, & ibi glof. verb. ordinarios, Abb. in d. cap. sicut vnire. num. 3. & ibi Alexan. de Neuo in additio. Felin. in cap. audiuit, num. 9. de præscrip. Caccialupus art. 3. quæst. 7. & 9. & Pet. de Perusio cap. 4. man. 29. & 30. & idem de permutat. beneficior. 2. par. qu. 8. num. quadragesimo secundo, Gambar. in capit. unic. de rerum permutat. in 6. numero 113. Gimon. in enchiridio benef. tit. 5. cap. 2. num. 16. & 17. & 30. Nicol. Delphinus de inreparat. lib. 2. g. 12. num. 153. (qui aiunt posse præscribi ius vniendi, & authorizandi permutationem) & Rebus. tit. de vno. numero 32. & 33. & in forma Vicariatus numero 102. & in rep. d. §. qui vero. 4. præmissis, & 3. notab. verb. de inre autem, Paris. sup. Hoieda d. nu. 7. pet. Gregor. nu. 7 sup. Fuscus d. cap. 26. num. 7. Lancelot. d. §. non tamen, in text. & in glof. verb. inferiores, Sbrocius n. 12. & practabilia Rotæ num. 10. ubi sup. Azor dist. cap. 28. quæst. 11.

Aut t. nisi haberent iurisdictionem Episcopalem, quia posset vnire. Cardin. consil. 47. Abb. & Alexan. de Neuo sup. Caccialupus d. g. 7. Gambarus d. lib. 5. rubrica 1. num. 16. pet. Gregor. sup. Lancelot. d. verb.

60 AD Quartum t. dicendum est, solum Papæ posse vnire Episcopatus, capitulo, sicut vnire, de excessibus prælatorum, Rebus. d. tit. de vno. n. 22. 23. & 25. Duaren. d. lib. 5. c. 6. Pet. Greg. c. 20. n. 6. Hoieda d. c. 3. nu. 7. Lancel. d. tit. de vno. §. non tamen, & Cenedo plures referens collect. 87. ad Decretales, num. 1. qui t. etiam potest vnire omnia talia beneficia, cū in eis habet plenam potestatem, cap. 2. de præbend. in 6. & Clem. 1. vi lite pendente, Caccialupus art. 3. nu. 1. & art. 4. num. 1. ad 2. P. de Perusio cap. 4. nu. 2. Rebus. d. num. 23. & Hoieda ibi. & Azor 2. part. lib. 6. cap. 28. quæst. 6.

62 Episcopus etiam t. ex legitimis causis potest vnire beneficia suæ diocesis non exempta d. cap. sicut vnire, ubi sic dicitur, Sicut vnire Episcopus, atque potest subicere alienæ, ad S. Pontificem pertinere dignoscitur, ita ad Episcopum Ecclesiarum suæ diocesis vnio, & subiectio eorundem, cap. exposuisti de præben. ubi Panor. & alij c. consultationibus, c. pastoralis. de donat. clem. si vna, de rebus Ecclesie, & clem. 1. §. ad hac, de statu monachor. Rota decis. 1. & 2. de offic. legati in nouis, Caccialupus art. 2. quæst. 5. num. 18. Pet. de Perusio, cap. 4. ex num. 21. Rebus. d. tit. de vno. num. 22. & in rep. d. §. qui vero. 4. præmissis, & notab. 3. versic. de iure autem, Gambar. d. lib. 5. rubr. 1. num. 35. Mandos. d. tit. de vno. Duar. & P. Gregor. sup. Hoieda d. nu. 7. Lancel. d. §. non tamen, Fuscus de vocatione lib. 2. cap. 2. numero 19. Nauar. consil. 9. numero primo de offic. vocat. ary, & 20. de præbend. & 15. numero primo de rebus Ecclesie, practabilia Rotæ d. cap. de vnione, a numero decimo, Rota decis. 133. num. 5. par. 2. diuersorum, & Azor dist. quæst. 6.

63 Non tamen t. poterit Episcopus vnire omnia beneficia suæ diocesis, Oldrad. consil. 262. numer. 2. & S. Congregatio Concilij super c. 18. sess. 23. de refor. sic censuit, Concilium non decernit, vt omnia beneficia simplicia vniantur Seminario, sed aliquot, ideo vna facta omnium beneficiorum non valet, vt alias decernit Congregatio.

64 Quamuis t. possint plures Ecclesie, seu beneficia vni vniri, Caccialupus art. 4. quæst. 12.

65 Similiter t. etiam legatus à latere, qui est maior Episcopo, & omnia potest in sua prouincia quæ Episcopus in sua diocesi, vt sup. dictum est i. p. cap. 5. num. 183. potest ex causa rationabili, & legitima vnire beneficia suæ prouinciæ, quæ conferre potest, Rota decis. 459. in antiq. alias 3. de offic. legati. & decis. 3. & 2. eodem tit. in nouis, Agidius decis. 512. Abb. in c. fin. de confirmatio. vili & ibi Dec. a. nu. 19. idem Abb. in cap. sicut vnire, num. 5. & 6. Rebus. in praxi, d. tit. de vno. num. 24. & in regul. de vno. glof. 11. num. 13. & in rep. d. §. qui vero, d. notab. 3. versic. de iure autem, Gambarus sup. a. num. 41. pet. Gregor. sup. Hoieda d. num. 7. Cuchus in institutio. maiorib. lib. 2. tit. 5. a. num. 87. practabilia Rotæ sup. numero 12. p. de perus. c. 4. numero 3. & Caccialup. art. 3. g. ex num. 2. qui tamen videtur remanere dubius, Villad. de legato. g. 9. a. nu. 52. & Azor 2. part. lib. 5. c. 29. quæst. 14. & seq. & lib. 6. cap. 28. quæst. 8.

66 Quamuis t. legatus non à latere, ex quo non potest conferre beneficia c. 1. de off. legat. in 6. non possit etiam illa vnire, nam qui non potest conferre,

inferiores, practabilia Rotæ sup. numero 11. Flores 9. 24. num. 15. Manuel Rodriguez quæst. reg. tom. 3. q. 80. art. 1.

73 Possent etiam inferiores Episcopo facere unionem stante consuetudine proprie sumpta præscripta, licet non immemoriali, ex Bellamera de permitt. benefic. 1. p. q. 2. n. 9.

74 Et pro prædictis facit declaratio S. Congregationis sup. cap. 5. sess. 21. de reform. quæ sic ait: Censuit Congregatio dignitati curate posse uniri aliam dignitatem ex causa paupertatis iuxta hoc decretum, & scilicet 24. c. 13. eamque unionem facere posse Abbatem, si sibi hanc facultatem uniendo legitime præscripti, aut ex privilegio in Ecclesia sibi pleno iure subiecta iurisdictionem quasi Episcopalem habet in omnibus, & per omnia, alioquin unionem faciendam esse per Episcopum cum consensu ipsius Abbatis & capituli.

75 Neque obstant sequentes declarationes sup. cap. 15. sess. 24. de reform. ex quibus videtur inferiorem etiam habentem iurisdictionem quasi Episcopalem non posse facere uniones. Prima, an Abbat exempto collegiata secularis habenti iurisdictionem ordinariam & quasi Episcopalem, licet in sua Ecclesia, ubi præbendæ simul cum distributionibus quotidianis adeo tenues sunt, ut pro sustinendo decenti canonicorum gradu, loci, & personarum qualitate, non sufficiant, cum consensu capituli aliquibus ex iis suppressis, & earum fructibus, & proveniunt reliquarum præbendarum distributionibus applicatis eas ad pauciores numerum reducere. Congregatio censuit non licere id Abbati, sed Episcopo, tamen cum consensu capituli, si modo ipsa collegiata Ecclesia insignis sit, & alias serventur, quæ præscripta sunt a Concilio in hoc cap. Secunda, quæsum fuit, an hoc idem liceret Abbatibus, & secularibus exemptis habentibus iurisdictionem ordinariam, & quasi Episcopalem? Respon. Abbati qui iurisdictionem quasi Episcopalem habet, etiam si esset exemptus, & ordinarius illius Ecclesiæ, & si in dicta Ecclesia omnia, quæ in hoc decreto continentur, concurrant, non licet, sed tantum Episcopo prout hic. Tertia, prælati collegiata Ecclesiæ hanc remissionem præbendarum suppressionem facere non possunt, licet sit exemptus, & Ecclesiæ sit insignis, cum hanc solis Episcopis Concilium concesserit cum consensu suorum capitulorum.

76 Quia istæ declarationes solum id negant in specie illius decreti, quod solis Episcopis id concedit cum consensu capituli, quod Censuit congregatio intelligendum esse tantum de consensu illius capituli, cui sit unio.

77 Et potest Episcopus etiam facere uniones etiam monasteriis, & locis religiosorum, ut in d. cap. consultationibus, & d. c. pastoralis & d. Clem. si una, Rota decis. 2. de offic. ordinarij in antiq. Felin. in c. in nostra nu. 42.

78 de rescrip. etiam si religiosi, & monasteria sint exempta, Cald. cons. 5. de rebus Ecclesiæ, Card. in d. Clem. si una, n. 11. Caccialup. art. 4. 4. 9. & practabilia Rotæ sup. n. 1. quamvis contra teneat P. de Perus. c. 4. n. 10. ac et fabricæ Ecclesiæ etiam cathedralis, Imol. in d. Clem. si una nu. 14. & in c. cum accessissent, n. 4. de consuet. & ibidem Felin. num. 22. Rota d. decis. 133. n. 6. p. 2. divers.

80 Neque obstat sequens declaratio sup. d. c. 15. sess. 24. data Episcopo Tudertino, Episcopus, seu ordinarius non potest simplicia beneficia unire distributionibus capellanorum Ecclesiæ cathedralis pro divini cultus augmento, & similiter non potest eas uniones facere fabricæ, seu sacristiæ ob eius paupertatem ad ornatum, & alia Ecclesiæ necessaria: etiam attento quod sufferat omnia

onera dictæ Ecclesiæ, & parum possideat, et quia intelligenda est non posse Episcopum per illud decretum, d. c. 15. & ex vi eius facere istas uniones, cum loquatur solum de præbendis. Non tamen negat id posse facere alias ex iure communi, &c.

Quæ et intelligentia comprobatur ex alia declaratione super d. c. 15. quæ videtur eadem cum illa, & sic ait: Per hoc decretum non licet Episcopo unire beneficia capellanis, etiam Cathedralis, quæ habeant redditus retnues, cum loquatur solum de præbendis, item neque sacristiæ, neque fabricæ.

Potestque Episcopus etiam facere unionem cum onere legendi, Capitaque decis. 348. part. 3. & Zerola 2. part. verb. unio. §. 2.

Non tamen et potest facere uniones ad tempus, seu ad vitam, sed solus Papa, Staph. de iuris gratia, ut de modis provisionis, nu. 19. Gambardus d. lib. 5. c. 1. an. 17. & 127. dicens, quod hæc unio, neque Episcopo, vel legato conceditur, nisi habeant specialem facultatem, &c. Mandos. in reg. 12. q. 6. n. 5. & reg. 19. q. 10. numero 5. & q. 16. numero 4. & reg. 22. q. 11. numero 2. & in praxi signature titul. de unio. versic. unio altera, Moheda. decis. 1. de officio vicarij, alias 94. & decis. 3. de locato, alias 95. Zerola 1. part. verb. unio §. 7. & Concilium Provinciale Bononiense, tit. de unio. §. 9. quæ obstant unionibus beneficiorum, ubi in fine sic ait: Quocumque autem casu beneficia quæcumque ad vitam unire omnino est interdictum, & novissime Agor d. lib. 6. cap. 28. q. 17.

Vnde S. Congregatio et censuit, quod decretum Concilij cap. 15. sess. 24. de reform. non habet locum in suppressionibus ad tempus, sed perpetuis, non tamen uniones ad vitam fieri prohibentur per Concilium, sess. 7. cap. 4. ut perperam ait González gloss. 5. §. 7. num. 146. sed ibi solum decernitur, quod inducant incompatibilitatem, ut supra 1. p. cap. 5. num. 219.

Hæc autem facultas uniendo et restringitur à S. Concilio Tridentino in aliquibus casibus, videlicet in terminis c. 9. sess. 14. de reform. ut beneficia unius diocesis non uniantur beneficiis seu locis alterius, notant Fuscus d. lib. 2. c. 26. n. 24. Hojeda d. cap. 3. nu. 6. Zerola 1. part. verb. unio. §. 8. Agor d. q. 17. quamvis antea possent uniri, ut per Caccialupum c. 4. q. 13. & articulo 6. nu. 8.

Secundo et in terminis cap. 13. sess. 24. de reform. ut beneficia curata non uniantur monasteriis, dignitatibus, præbendis, seu aliis beneficiis simplicibus, &c. Hojeda ibi, & Zerola ibi, & §. 2. Agor dict. questione 17.

Quo et decreto censuit S. Congregatio, Non solum unio parochialis est prohibita, sed etiam aliqua pars fructuum earum uniri non potest, sicut in terminis cap. 16. sess. 25. de reform. beneficia curata in simplex converti non possunt, etiam per parte fructuum, &c. ut in sequentibus declarationibus super d. c. 16. Prima, Parochiales Ecclesiæ in simplex beneficium converti non possunt, quod intelligendum est etiam in aliqua parte fructuum ipsius parochialis. Secunda, Nec ordinarius dismembrare potest beneficia curata, ac unire beneficiis simplicibus. Tertia, Ibi: Non convertantur, etiam pro parte, videlicet ex parte etiam minori fructuum parochialis constitutere beneficium simplex. Quarta, Non poterit ordinarius separare ab Ecclesiis parochialibus beneficia simplicia, siue oratoria, si illis unia essent, etiam si illis separatis parochiales non egeant.

Ait autem post hæc et González gloss. 6. num. 96. quod decretum Concilij d. c. 13. ubi disponitur, quod

Eccle.

Ecclesie parochiales non vniuntur, locum habet, quando vere sit Ecclesia parochialis, & habet certos fines, alias non, vt censuit S. Congregatio Concilij per hæc verba: *Parochia, quæ certos fines non habens, sed certum tantum populum, & per certas familias distinctum, vique adeo vt sacramenta promiscue non administrantur, hoc Concilij decreto vniquam non comprehenduntur, in quo certe fallitur Gonzales: nam ista declaratio non refertur ad dictum decretum in versu. in vniombus, sed in versu. in iis quoque, sicut alia declaratio, quæ ait: Congregatio Concilij censuit sufficere ad hoc, vt non sit locus cap. 13. scilicet. 24. de reform. curam esse distinctam.*

39 Tercio restringitur † in terminis cap. 18. scilicet. 23. & cap. 15. scilicet. 24. de reform. ad beneficia simplicia. Vnde in vna Elcen. Congregatio censuit dictum decretum cap. 15. non comprehendere dignitates.

90 Quarto in † terminis cap. 9. scilicet. 25. de reform. versu. insuper, vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel Hospitalibus iuris patronatus.

91 Sed an Episcopus possit † vnire beneficia reservata, seu deuoluta, dic quod sic: nam reservatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa, Rota decis. 4. & 6. de rebus Ecclesie, in antiq. Cardin. in d. clem. si vna in princ. quest. 6. Francus in c. si sibi absent, num. 11. de preben. in 6. Felin. in cap. in nostra de restrip. consil. 27. Staphil. de literis gratia, 2. forma mandati, num. 7. Selua 3 par. quest. 11. numer. 26. 14. qualitate, Eneas de Falco. de reservatio, quest. 4. principali effectu 23. Mandos. reg. 12. quæst. 5. nu. 3. Granutius ad Simonetam de reservatio, q. 43. Zerola d. verb. vnio. §. 7. 1. dub. sic intelligendus 2. dub. seq. & 2. part. eodem verb. §. 8. 10. & 16. practica bilia Rotæ, d. c. de vnione n. 12 & Hojeda d. cap. 3. numero 7. & 22. qui id recte intelligit n. 7.

92 Præter † quam si reservatio beneficii esset perpetua, vt in 1. dignitate post Pontificalem, quæ semper reservata est, seu affecta per regulam Cancellariæ, & ideo non potest vniri per Episcopum.

Et ita absolute † tenendum est, quamuis Abb. in 93 d. c. sicut vnire, ad fin. & ibi Alexand. de Neuo in additio. Caccialupus artic. 4. q. 6. & P. de Persio c. 4. nu. 16. & 24. & Agor d. lib. 5. c. 29. q. 17. & lib. 6. cap. 28. q. 16. dicant, quando Papa suæ dispositioni, seu ordinationi reservat, seu reservauit sibi ordinationem & dispositionem, non posse vniri: & quamuis Nauar. consil. 12. de rebus Ecclesie videatur velle non suspendi effectum vnionis per deuolutionem, vel reservationem: & ita posthæc & tenet Gonzalez supra d. glo. §. num. 136.

94 Et similiter etiam reservatio † superueniens impedit effectum vnionis, & illum suspendit, donec reservatio cesset, ex quo fit motu proprio. (Quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione, seu suspensione vnionis, Rota decis. 13. de rerum permutat. in antiq. Bellamera de permutat. benef. 3 par. q. 9. n. 11. practica bilia Rotæ sup. n. 15. 2. versu. vnio per prouisionem, Zerola t. par. verb. vnio. §. 7. 1. dub. & dicitur sup. 11. par. c. 4. n. 28.) Rota d. decis. 4. & 6. Caccialup. artic. 9. q. 5. Eneas d. q. 4. effectu 42. practica bilia Rotæ nu. 12. versu. vnio facta ab ordinario de beneficio.

95 Quoduis contrarium in hoc teneat Feli. d. conf. 27. dicens vnionis effectus non suspendi per reservationem superuenientem, etiam motu proprio, non facta mentione de vnione, quem sequitur Selua vbi supra.

Et quamuis † Rebuff. d. tit. de vnio. n. 31. absolute, & 96 indistincte dicat, generalem reservationem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare, cum accessissent. de constitutio. & sequitur Menoc. consil. 294. n. 4. 10. & 17. lib. 3.

Sed falsum est, vnionem † factam de beneficio non 97 vacante impedire eius vacationem pro prima vice, imo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius, Mandos. reg. 12. q. 5. n. 2.

Vnio † enim beneficii ante vacationem facta non 98 fit, vt ex nunc, sed in futurum, cum vacauerit, gl. in d. Clem. 1. vna verbo vocatus, & ibi Doctores.

Et est † declaratio S. Congregationis sup. cap. 18. 99 scilicet. 23. ibi: Ante vacationem, & c. vt vnio facta sit, non prout ex nunc, sed in futurum, vt per decessum obtinentis censeatur beneficium incorporatum, & unitum Seminario.

In terminis autem † Concilij scilicet. 21. cap. 5. & scilicet. 23. 100 c. 18. & scilicet. 24. c. 15. de reform. reservatio non impedit, nec suspendit effectum vnionis ex illis decretis, quod non aduertit Menoch. d. consil. 294. vbi agit de vnione facta Seminario de beneficio, quod prætendebatur reservatum, & c.

Et sic Rota in vna † Tudertina beneficii 25. Maij 101 1594. coram D. Seraphino resoluit, vnionem factam de beneficiis reservatis Ecclesie parochiali pauperi valere, neque esse necessariam mentionem de reservatione, nec per eam suspendi, ex dict. cap. 5. scilicet. 21. de reform. & in terminis d. c. 18. est decisio Casaris de Grassis 132.

Si tamen Congregatio † Concilij declarauit, id so- 102 lum habere locum in vnionibus factis ante vacationem beneficiorum, & alias non valere vniones de beneficiis reservatis factas virtute illorum decretorum, cap. 18. & 15 vt apparet ex declarationibus seq. Prima super d. cap. 18. Gienens. Congregatio concilij censuit, vniones beneficiorum reservatorum validas esse, modo facta fuerint ante ipsorum vacationem, seruata forma à Concilio Tridentino præscripta anno 1589. Secunda sup. d. cap. 15. Idem seruandum est hic, quod S. memoria Pius V. & sanctiss. D. N. Gregor. XIII. decreuerunt in vnionibus factis, seu faciendis seminariis, quod vniones de beneficiis reservatis validæ sint, si modo fuerint factæ ante ipsorum vacationem: quod si post vacationem facta reperiantur, nullæ sunt, & prouisi à Sede Apostolica mitteri debent in possessionem dictorum beneficiorum.

Consonat † d. Concilium Bononiense. tit. de Semina- 103 rio §. quæ beneficia Seminario vniri nequeunt, vbi sic dicitur, Sicut nec beneficia reservata, quando post eorum vacationem vnio fieret: nam si ante vacationem vnita fuissent, vnio obtineretur.

Neque obstat alia † declaratio Episcopo Aquila- 104 no 20. Aprilis 1572. quæ sic ait: Beneficia simplicia, quæ per mortem vacant, possunt vniri per Episcopum Seminario, licet essent reservata, vel affecta, nisi tamen alia beneficia, quæ iam vacassent in mense suo, scilicet Episcopi prædicti, & quorum collatio ad ipsum spectabat, non Seminario vnisset, sed aliis contulisset, vel eandem vnionem factam non continuo enuntiasset, refert Zerola t. par. verb. Seminarium §. 5. Et alia quæ sic ait: Si Episcopus beneficia in suis mensibus vacantia non vnuerit, videlicet & vacantia in mensibus reservatis vnire non potest, cum fraus in hoc censeatur.

Quia † istæ duæ vltimæ declarationes intelligun- 105 tur, vt possit Episcopus vnire beneficia reservata, etiam post vacationem, quando vacantia in suo men-

CAROLUS
de
Benef.

fe, & ad eius collationem spectantia, ipse prius uni-
uit: tunc enim cessat omnino fraus, & ratio priorum
declarationum, quæ procedunt, quando Episcopus
prius non uniuerit beneficia vacantia ad suam colla-
tionem spectantia, tunc enim ad evitandam fraudem
negatur illi facultas uniendi beneficia reseruata post
ipsorum vacationem.

106 Et idem erit quando t. vniret ante ipsorum vaca-
tionem, si tempore vnionis erant affecta, vt quia
erant subcollectorum familiarum, militum, vel of-
ficialium curiæ, &c. eadem enim ratio fraudis tunc
107 militat. Ob quam t. fraudem fuit etiam alias decre-
tum, quod si Episcopus post erectionem Seminarij
beneficia simplicia vacantia ei non applicauit, sed
suis consanguineis, vel familiaribus contulit, detra-
hat tantum taxæ Seminarij, quantum illa redderent,
& id de sua mensa Episcopali assignet Seminario
quoad vixerit, vel alia beneficia vacantia, saltem eius-
dem valoris, & ad eius collationem spectantia, eius-
dem Seminario uniuerit, Zerola d. verb. Seminarium
§. 5. vt in sequen. declaratio. S. Congregationis da-
ta Vicario Aquilegen. Episcopus, qui ante diem 11. Iu-
lii 1567. re ipsa Seminarium non erexit, quoadcumque
illud erigere constituerit, ab ipsa reali erectione, nihil
eius nomine, nisi dimidiam decimam redactam ad anti-
quam taxam exigat: & si quid amplius exegerit, vel re-
stituat, vel cum eo compenset, quod in posterum post i-
psam erectionem ad eam rationem exigendum erit, nisi
tamen clare appareat totum illud, quod amplius exa-
ctum erit, iam vere fuisse conuersum in preparamenta
necessaria, cuiusmodi operam Seminarij. Anti-
qua autem taxa in hoc domino Veneto est intelligenda,
quæ antea in usu fuit, antequam alia nouissima in usu
fuerit, ibi. Quicumque vero Episcopus ante diem
illum 11. Iunii re ipsa Seminarium crexerit, & ser-
uata forma Consilij Trident. certam taxam stabilierit,
eamque à maiori parte taxatorum rationem summa
exigere inceptit, seu illi sponte, aut ex conuentione, aut
motu executionis facta, vel faciendâ soluerint, dummodo
sit Episcopus in hac quasi possessione sic exigendi,
eaque taxa in usum Seminarij versa sit, & quotidie
vertatur, in exactione huiusmodi perseueret, & omnes,
qui detrauerint soluere dictam summam, & taxam
stabilitam, possit rigore, & iuri remedii compelle-
re. Si aliqua tamen beneficia simplicia post erectionem
Seminarij vacassent in sua diocesi, quæ non appli-
casset Seminario, sed familiaribus suis, vel con-
sanguineis contulisset, detrahat taxæ Seminarij tan-
tam summam, quantum redditus illorum beneficio-
rum caput, & tantundem de sua mensa Episcopali
assignet Seminario quoad vixerit, vel donec alia benefi-
cia vacantia, saltem eiusdem valoris, & ad eius colla-
tionem spectantia eidem Seminario uniuerit, & eorum
fructus cum effectu applicauerit. Si vero beneficia ali-
qua Seminario vnisset, & nihil propterea taxa iam
stabilita detraxisset, cogatur omnino tantum inde detra-
here, quantum est redditus illorum beneficiorum vnito-
rum Seminario prescripto. Sanctissimus tamen D. N.
Clemens VIII. die 7. Octobris 1562. facultatem
fecit, vt Episcopus in taxa faciendâ pro Seminaris
posset, seruata tamen forma tradita in d. cap. 19.
onerare beneficia nedum in dimidia decima, habi-
to respectu ad antiquam taxam, iuxta Pij V. decre-
tum verum & in maiori summa, prout beneficiorum,
& locorum habito respectu, iustum & æquum visum
fuerit.

108 Causæ autem, ex quibus t. ab ordinariis debet fieri
vnio, ad duas reducuntur, scilicet ad euidentem ne-

cessitatem, vel utilitatem. d. cap. exposuisti, de praben.
vbi Dd. Oldrad. conf. 261. & seq. Rebus. d. tit. de vnio.
nu. 38. & in d. repet. §. qui vero. 3. notab. versic. 2. possit
querere, Duaren. sup. Mandos. d. tit. de vnio. & in regul.
22. quest. 4. n. 4. Lancellos. in insit. Cano. d. tit. de vnio.
§. 3. Hojeda d. 2. part. cap. 3. n. 8. Aſor 2. par. lib. 6. c. 28.
9. 4. & 13.

Et plures adducuntur causæ à Caccialupo art. 5. & 109
à Petr. de Perus. de vnio. cap. 3. & de renouatione vnio.
cap. 1. & aliquas ponit Fuscus d. lib. 2. c. 26. & P. Greg.
de benef. cap. 20. n. 14.

Vnde vnio magis t. concernit iustitiam, quam gra-
110 tiam, abb. d. cap. sicut vnire n. 6. & practibilia Rotæ
sup. n. 3. & cum causa, presertim necessitatis, tenetur
Episcopus vnionem facere, & si recusaret, posset adi-
ri superior, vt per Rebus. d. tit. de vnio. n. 42. cum Cac-
cialupo art. 5. & Petr. de Perusio cap. 3. & 10. In quo
tamen cap. 10. nihil dicit, voluit allegare c. 113. quest.
(vbi tamen potius dicit contrarium: nam ait, quod
dictum cap. exposuisti, dicit, quod Episcopus potest
id discretionem preuagari, & sic videtur relinqui arbitrio
Episcopis, verbum enim, potest, importat voluntatem,
& non necessitatem, &c.) & per Mandos. regul.
12. §. 6. n. 4.

Et similiter si capitulum t. nollet consentire, recur-
111 rendum est ad superiorem, Bonifac. in d. Clem. si vnio.
numero 20. & posset compelli, si iusta causa sube-
set, Caccialupo art. 6. num. 2. in terminis tamen Con-
cilij dicti, cap. 15. §. 24. de reform. super illis verbis: Li-
ceat Episcopis, sic ceteris fuit S. Congregatio. Ergo potest,
sed non tenetur: unde metropolitanus non potest supplere
in hoc.

Et vnio facta per ordinarium sine causa, vel ex fal-
113 sa causa, etiam seruata iuris forma, est nulla ipso iure,
ex d. cap. exposuisti. vbi Abb. & Imola, Oldrad. d. con-
sil. 261. & seq. Caccialupo art. 5. Mandos. d. regul. 12.
quest. 6. n. 3. & de signaturâ gratiæ, d. tit. de vnio. versic. si-
ne causa vero, Duare. d. c. 6. Hojeda d. cap. 3. à num. 16.
Bursat. consil. 185. n. 13. lib. 2. qui ait, quod vnio benefi-
ciorum, vt valeat, manifesta Ecclesiæ utilitas, necessi-
tasque requiritur, causæ cognitio, ac omnium, quorum
interest, citatio: & Rota decisi. 133. numero 3. p. 2. diuer-
sor.

Quicquid in vnione facta ex falsa causa dicat Rota
114 dec. 1. de excessib. pralator. an nouis. 2. 8. & 12. de rebus
Ecclesiæ, in antiqu. & 2. eodem in antiquior. Aegid. dec.
617. seu 618. ad fin. Castado. dec. 1. de vnio. Boerius dec.
345. n. 1. Millis in repet. verb. vnio facta ex falsa causa,
Rebus. in practi. in d. regul. de vnio. gloss. 5. & 9. & in d.
rep. §. qui vero d. versic. 2. possit. Ferret. conf. 236. n. 4.
Mascard. de probat. conclus. 1419. petr. Gregor. d. c. 20.
n. 33. & practibilia Rotæ, supra n. 2. & Aſor d. cap.
28. quest. 14.

Et etiam vnio t. Apostolica facta ex falsa causa, est
115 nulla, Aegidius. Castador. & Millis, vbi proxime, Fe-
lin. in cap. postulatisti, numero 3. de rescrip. Rebus. d.
gloss. 5. & 9. Mascard. & practibilia Rotæ numero 6.
sup.

Etiam si t. facta sit motu proprio, iuxta dicta sup. n.
116 part. cap. 5. num. 502. & sequenti Cardin. consil. 96. So-
cin. Senior. consil. 1. num. 7. vol. 3. Felin. in cap. ad aures,
de rescrip. num. 9. versic. & pulchre, & in cap. causam
de testib. num. 3. Scaphil. de iur. gratiæ tit. de vi & ef-
fectu clausular. De Clausula motu proprio, versic. 7. &
ultimo, num. 5. Solua 3. parte quest. 12. num. 3. Mandos. re-
gul. 22. quest. 2. n. 3. practibilia Rotæ d. numero 6. &
Gambarus d. lib. 5. rubric. 1. de potestate legati in vni-
do à n. 94. idem dicens in vnione facta à legato, quia
in eius

in eius literis surreptio vitiat, sicut in literis Papæ. Quamvis contrarium in vnione Apostolica facta motu proprio teneant Millis, & Mascardus *supra* & absolute Rota; Boerius, & Ferretus *sup.* citati *numer.* 114.

Et etiam surreptio vitiat ipso iure vnionem Apostolicam, Abb. *consil.* 101. *part.* 1. Felin. in *d. c. postulat.* 1. 3. Ripa *lib. 2. respon. cap.* 10. Rebut. *d. glof.* 5. & *consil.* 195. *versic.* 10. surreptio, & Mandos. *d. tit. de vnio. versic. penultim.* & *fin.* concilium Tridentin. *sess.* 7. *cap.* 6. & *sess.* 25. *cap.* 9. *versic. insuper,* de reform. Rota in vna Volaterrana vnionis 3. Ianuarij 1594. coram D. Bianchetto, in qua fuit resolutum, quod vnio est surreptitia facta monasterio ad supplicationem prioris in conuentus, si tamen constat, quod ibi quandoque vnus monachus; quandoque vnus presbyter proseruit Ecclesie debebat. Est etiam surreptio non facta mentione qualitatum beneficiorum annexorum, ut quia sunt curata. Rota in antiqvis *decis.* 37. & 75. de rescriptis, & etiam non narrata distantia loci, que vel retraxisset Papam a concedendo, vel saltem difficultatem reddidisset, & etiam non narrato, quod Ecclesia monasterij, cui sit vnio, sit vnita alteri monasterio, &c.

119 Rota etiam in vna Auellina vnionis 13. Ianuarij 1594. coram D. Penna, in qua fuit resolutum, vnionem monasterij factam a Leone X. surreptionis vicio laborare, primo ex omissione specificationis 50. & amplius monasteriorum, que veniebant in vnione, de quibus non fuit facta mentio. Secundo, ex eo quod aliquot monasteria dicebantur esse de inreparationis laicorum ad Conar. *pract.* *cap.* 36. *n. 1.* Rebut. in *praxi tit. de vnio. n. 28.* Tertio ex tacta qualitate Abbatis monasterij vnus, quem si Papa intellexisset habere mitram, & baculi pastoralis, vsum, & solemniter populo benedicere, & iurisdictionis cognoscendi inter vasallos causas matrimoniales participem fuisse, non est dubium, quin vel negasset, vel difficultius vnionem concessisset, *cap. super literis,* & *cap. postulat.* de rescriptis, &c.

110 Nec presumuntur causæ vnionis veræ; etiam si ordinarius, vel legatus eos inferat in vnione, & asserat esse veras, sed iurans se vnione tenetur illas probare, Oldrad. *d. consil.* 261. Caputaquen. *decis.* 350. *numero* 30. *part.* 3. & practica Rota *supra numero* 6. Quamvis Rebut. in *praxi tit. de vnionis renouatione,* *numero* 10. videatur velle, credendum esse Episcopo, vel alteri facienti mentionem de causa vnionis, si exprimitur, & facit doctrina Decij in *cap. que Ecclesiast.* *numero* 130. *de constitut.* & in *cap. cum sit Romana,* *numero* 7. de appellat. quod assertioni iudicis non statim super causa, sine qua actum facere non potest, Aymon de *antiquit. temporis,* 2. *part.* 1. *numero* 13. & 21. Alciat. de *presumption. reg.* 3. *presumpt.* 9. *numero* 27.

121 Si vero ordinarius, vel legatus in ipsa vnione enuntiet adhibuisse causæ cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standum eius assertioni, & presumendum esse pro vnione, donec contrarium probetur, etiam si processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat qui deberet vocari. Cefar de Graffis *decis.* 132. *n. 16.* vbi inter alia dicitur in casu illius decisionis constare de consilio quatuor Deputatorum requisito ex forma Concilij Trident. *sess.* 23. *cap.* 18. in vnione per Episcopum facienda seminario ex ipsa enuntiatione, de qua in vnione, &c.

122 Quamvis practica Rota *sup. nu. 6. versic. adde,* quod si instrumenta, cum Calderino *consil.* 4. de rebus Ecclesie dicat quod si in instrumento vnionis dicatur

per ordinarium habito, prius speciali tractatu, & consilio cum multis canonicis, & cum autoritate, & consensu canonicorum, & præpositi, &c. ista verba non probant tractatum præcedentem.

At nostræ sententiæ ratio est, quod licet alias regulariter non presumantur solemnitates extrinsecæ, etiam enuntiata in instrumento, quæ tempore actus verisimiliter interuenire non potuit, l. *que cumque* §. *fin. ff. de publican.* Felin. in *cap. sicut, de re iudicat.* *num.* 26. & 27. Anton. Gomez. 2. *tom. variarum.* *cap.* 11. *numero* 17. Mascard. de *probat. conclus.* 1321. ex *numero* 1. Menoch. de *presumpt. libro* 3. *presumpt.* 132. & *num.* 28. & 33. *decis.* Pedemontani Cacherani 172. Cefar de Graffis *d. decis.* 132. *numero* 15. & 17. Parte tamen opponente, Felin. *diff. cap. sicut, num.* 28. Aymon de *antiquitate temporis,* 1. *part.* *sección que ritur num.* 30. Anton. Gomez. & Menoch. *num.* 35. ibi Mascardus *d. conclus.* 1321. *n. 19.* & 946. *num.* 5. & 1412. *numero* 8.

Tamen pro decreto, vel actu iudicis, in quo enuntiantur solemnitates, presumitur quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur, l. *ab ea parte,* 2. *respon. ff. de probat. cap. in presentia, de renuntiatis.* l. 1. in *fine principij, ff. de rebus eorum, l. etsi præses, C. de prædij minorum, Speculator tit. de empt. & venditio. §. nunc demum restat numero* 5. Alexan. Iason, & alij in l. *sciendum, ff. de verb. obligat.* Baldus, & Paulus, *num.* 2. in l. *cum hi, §. si prætor, ff. de transactio.* Faber in §. *fin. num.* 3. *d. fideiusser.* Felin. in *cap. quoniam contra, numero* 37. *conclus.* 7. & Decius a *numero* 187. de *probat.* idem Felin. in *cap. Albericus, de testib. sub numero* 40. Alciat. *d. reg.* 3. *presumptio.* 10. Aymon *supra* 2. *part.* §. 1. a *numero* 14. Angel. Gabr. de *sententiis conclus.* 5. in *princ.* & *numero* 37. & 38. Mascard. *concl.* 487. & 489. & *d. conclus.* 1321. *numero* 21. & Menoch. de *presumptio. libro* 2. *presumpt.* 75. a *numero* 12. dicens magis receptum, & plures per eum relati, & per Simoncell. de *decretis libro* 3. *tit.* 7. *num.* 41. Achilles *decis.* 199. alias 2. de *decretis,* Puteus *decis.* 410. *libro* 2. & Rota *decis.* 589. ex *numero* 3. *part.* 1. & *decis.* 72. *numero* 34. & 36. & *decis.* 179. *num.* 4. & *decis.* 193. & 316. *num.* 7. *part.* 2. *diuers.*

Quod tamen intelligitur quando causæ, & solemnitates requisitæ nominatim, & in specie exprimuntur, secus in genere, Faber. & Felin. *sup.* Parisius *consil.* 12. *numero* 58. *libro* 2. & *consil.* 85. *numero* 39. *libro* 3. Anton. Gabriel *d. num.* 38. & Achilles *supra* Rota *d. decis.* 72. & Menoch. *vbi proxime numero* 22. dicens communem, & veram opinionem, & alij, vt per Alciat. *supra numero* 2. & in terminis vnionis. Oldrad. *d. consil.* 262. *num.* 4. & practica Rota, *supra numero* 6. in *fin.*

Sed quod presumatur etiam pro decreto, etiam si in genere exprimantur solemnitates, dicendo in communis causa cognita, vel iuris solemnitate seruata, tenent Baldus, & Paulus *supra,* & Aymon *nn.* 9. & 14. dicens communem, & alij per eum relati, & per Simoncellum *supra n. 42.* & quod ex decreto præsumatur causæ cognitio, & solemnitates requisitæ, absolute ait Surdus de *alimen. tit.* 8. *privileg.* 56. *n. 113.* & *segg.*

Et omissa concordia Alciati *d. presumpt.* 10. *numero* 5. quod prima procedit in decreto requirente diligentem, & magnam causæ cognitionem, secunda vero in requirente leuem causæ cognitionem, quam sequitur Ang. Gabriel *supra numero* 42. & 43. & Mascard. *d. conclus.* 487. a *numero* 6. qui eandem distinctionem videtur facere in assertionem notarij

ibi numero 23. & est probabilis.

130 Possunt concordari, & ut prima procedat, quando solemnitates enuntiantur à Tabellione, seu notario in instrumento decreti, & ita loquuntur Faber, Felin. & alij, eo quod alias notarius videretur scripsisse, ut iudex, & non ut testis. Secunda vero procedat, quando enuntiatio solemnitas in genere fit ab ipso iudice, tunc enim cessat dicta ratio, Faber *sup.* Et ita distinguit Decius *sup. nu. 183.* dicens, quod distinguí potest quod instrumentum nomine iudicis concipitur, & satis est, quod generaliter dicat, fecus est, si nomine notarij, ut colligitur ex decis. Ioan. Fabri. in d. §. si. & sequitur Aymon. *sup. nu. 10.* in actu, in quo præiudicatur tertio, vel in quo partes sibi præiudicare non possunt, quia tunc magis præsumeretur pro actu iudicis quam notarij.

131 Et quod tamen ait Menoch. *supra n. 46.* citans alios, quod quando decretum fuit interpositum à iudice, sed solus notarius iudice ipso non mandante, asseruit adhibitas esse solemnitates, antequam decretum interponeretur, non præsumitur pro ipso decreto, siue de leuibus, siue de grauioribus causis agatur, procedit quãdo notarius separatim id assereret, & non in ipso instrumento decreti concepto nomine notarij, & in eius persona, maxime si est subscriptum, aut sigillatum à iudice: nam tunc, etiam si enuntiatio solemnitas fieret in genere, sufficeret propter approbationem iudicis.

132 Et ita tenendum est, quamuis contra dictam doctrinam, quod non stetur assertioni etiam iudicis seu prælati, qui non potest facere actus sine cognitione causæ, & solemnitate, si dicat se adhibuisse causæ cognitionem, & debitas solemnitates, etiam in specie, sed debere alias de eo apparere ex separata scriptura, teneant Romanus in d. *sciendum*, numero 36. & Paulus *confi. 38.* quem sequuntur Rebus. in concordatis, rubrica de *Con. Lateranen. concilij 23.* & 4. illatione, & alij relati per Simoncellum d. *tract. de decretis lib. 1. tit. 1. numero 101.* & per Menoch. *supra numero 16.* & Rota *decis. 716.* & 752. numero 3. par. 1. & *decis. 160. part. 2. diuers.* quam opinionem in puncto iuris dicit veriorum Alciatus *dici. præsumpt. 10. numero 3. & 4.* Sed iura per eum allegata eam non probant, ut recte ostendit Menoch. *supra numer. 16.* & 17.

133 Et de iure tamen etiam dicit certissimam Simoncellus d. *lib. 3. tit. 7. n. 42.* quamuis ex consuetudine dicat præsumi pro decreto, in quo enuntiantur solemnitates, etiam in genere.

134 Nec obstat tamen regula *l. si forte. ff. de castren. pecul.* quia non procedit in iudice, pro quo iura præsumunt stante enuntiatione solemnitas, iuxta dicta, & Dd. citatos.

135 Sed est difficultas, tamen si iudex delegatus, seu executor, cui iuxta *regul. Cancellaria 21.* seu 22. de *vnio.* committitur, ut si vocatis vocandis receperit causas esse veras, vnionem faciat, &c. referendo adhibuisse causæ cognitionem, & causas reperisse veras, procedat ad vnionem, præsumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur super veritate causarum.

136 In qua difficultate tamen respondetur negative, AEgidius, *decis. 377.* & 617. & practica bilia Rotæ *sup. num. 6.* non obstante *sup.* dicta doctrina præsumi pro decreto iudicis, in quo enuntiantur solemnitates, quia id non procedit in executore, & iudice delegato, pro cuius decreto non ita præsumitur, AEgid. *ibi.* Angel. Gabriel d. *concl. 5. de senten. n. 44.* ubi regulam, quod

præsumatur pro decreto iudicis, limitat, ut procedat in iudice ordinario generali, si cuius in iudice speciali ad certum actum deputato, Puteus *dec. 144. n. 4. l. 2. Rota d. dec. 193. n. 4.*

Difficultatem tamen facit, quod delegatus cui Papa committit, ut se diligenter informet de utilitate Ecclesiæ, & si repererit in euidentem utilitatem Ecclesiæ cedere alienationem, confirmet, seu licentiam alienandi concedat, satis est adhibeat cognitionem extrajudicialē absque citatione, & p. eo, & eius sententia præsumitur absque processu, maxime si assereretur adhibuisse cognitionem, seu se informasse, &c. Abb. *consil. 41. part. 1.* quod consilium sequitur, & commendat Decius *consil. 34. numero 12.* Capic. *decis. 16. numero 4.* Puteus *decis. 432. lib. 2.* & Rota in vna Ragusina emphyteusis vigesimo Iunii 1578. coram D. Lanceloto, quæ habetur *1. part. diuers. dec. 479.* & in vna Anconitana terrarum de anno 1577. coram D. Seraphino, & in vna Romana deuolutionis 20. Maij 1580. coram D. Lanceloto, quæ habetur d. *1. part. diuers. dec. 636. numer. 1. & 4.* & in vna Auerfana tenimenti 15. Februar. & 5. Martij 1582. quæ habetur d. *1. part. dec. 716. num. 4.* & in vna Auximana bonorum 13. Maij 1585. coram Dom. Seraphino, & 15. Nouemb. eiusdem anni coram D. Robustorio, & in vna Gadicen. census 23. Ianuarij 1595. coram Dom. Seraphino.

In qua fuit tamen resolutum, *Censum constitutum à cap. 138. Gadicen. pro extinguendis prioribus censibus ad maiorem rationem creatis, & sumptis à personis particularibus, quorum reditus per plures annos capitulum recognoscendo bonam fidem, quod pro ipsius cap. necessitatibus dicti particulares se obligauerint soluti, fuisse utilem, & validum, non obstante, quod non constet de verificatione causæ, tamen quod fuerint creati pro necessitatibus capituli, quia cum hoc fassus fuerint capitulares, & negotium fuerit confectum cum auctoritate ordinarij Gadicen. b. b. c. ad hoc auctoritate à sede Apostolica, vniueque præsumitur pro ipsius decreto, & hoc pacto recognitio bona fidei facta per capitulum fuit approbata per ordinarium in constitutione huius noui census, &c.* Et fuit dictum *sup. 6. par. n. 248.*

Respondetur hoc procedere, tamen quando Papa simpliciter committit alicui, ut se informet, &c. tunc enim circa informationem statum eius assertioni, & pro eius decreto præsumitur absque processu, Rota d. *dec. 716. n. 4.* & *dec. 160. n. 8. par. 2.* & Prosper de Augustino in *append. ad summam bullarj verb. alienatio sub n. 12. pag. 498.*

Quod non solum tamen videtur procedere ubi non est clausula, vocatis vocandis, & nullus est contradictor, Puteus d. *decis. 144. nu. 1. & 2.* sed etiam ubi est clausula *vocatis vocandis*, nullus tamen est contradictor, nec qui debeat vocari ex quo etiam tunc proceditur extrajudicialiter, Rota d. *dec. 636.* & in d. Anconitana terrarum ubi, ut *ut in deci.* dicitur, commissio cantabat vocatis vocandis, quamuis contradicac

AEgidius d. *decis. 617.*

At supradicta resolutio tamen procedit ubi committitur cum clausula *vocatis vocandis*, quæ facit executores mixtum, Felin. in *cap. exhibita numero 4. de indic. & in cap. de cater. o. numero 10. de re iudicat. cum aliis*, & est interesse habens qui debet vocari, seu alias est contradictor, tunc enim debet fieri processus, & requiritur receptio testium, & probationum super veritate narratorum, de quo processu debet doceri, AEgidius d. *decis. 617.* & Puteus d. *dec. 144. numero 4.*

¹⁴¹ Si tamen apparet t̄ de processu, seu actis super vnione, & receptione testium, & probationum, siue parte vocata siue etiam non vocata, quia nullus erat qui deberet vocari, stabitur illis, donec contra probetur, si postea res deducitur in litigium, quia forte rector, vel successor dicit causam non fuisse veram, & ita colligitur ex d. decis. Rotæ 716. ad fin. Et alias efficit durum cogere habentem vnionem ad iterum probandum causas, cum rite, & recte eas probauerit tempore vnionis.

¹⁴² Facit t̄ doctrina Alexan. consil. 79. nu. 18. lib. 1. Iason consil. 54. n. 3. lib. 1. Cornei 181. col. 12. lib. 2. Couar. lib. 2. variarum cap. 17. nu. 2. quod ubi in alienatione rerum Ecclesiæ seruata fuit forma, & iuris solemnitas, in dubio presumitur facta ex causa iusta, & dicit in proposito Hojeda d. cap. 3. n. 19. versic. vel aliter, & secundo.

¹⁴³ Quamuis contrarium in hoc, quando fuit processum parte non vocata, etiam si sit in possessione qui obtinuit vnionem, teneant Aegid. d. decis. 617. & practica lib. Rotæ supra n. 6.

¹⁴⁴ Et iuxta predicta est facciendum, quod ait Cardin. in Clem. 1. de elect. quæst. 9. n. 10. quod possit dici, quod sufficit, quod de vnione constet, debet enim presumi omnia fuisse solemniter agitata, secundum ea, quæ notantur in d. cap. sicut, de re iudicat, & in d. l. sciendum.

S. 2.

Quæ forma & solemnitas requiratur
in vnione.

SUMMARIA.

Vltra causam cognitionem in vnione faciendam per Episcopum requiritur consensus cap. n. 145. quamuis non requiratur tractatus n. 146. qui consensus potest interuenire, etiam post vnionem, n. 147. de quo relati, num. 148. quamuis contrarium teneat Bursatus cum relatis, n. 149.

In vnione faciendam per legatum non requiritur consensus capituli n. 150. nec in faciendam per Papam, seu ex eius commissione, nec clausula vocatis quorum interesse id importat, n. 151.

Vbi extat consuetudo in contrarium, videtur vnio posse fieri per Episcopum absque cap. num. 152. licet gloss. in Clem. si vna, & alij citati teneant, non valere consuetudinem contrariam, n. 153. & respondetur verbis dictæ Clem. n. 154. debet tamen esse consuetudo immemorialis, aut quadragenaria cum tit. nu. 155. nisi sit in consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, tunc enim sufficeret solius tempus 40. annorum, quæ consuetudo in his regnis esse videtur, n. 156.

An hodie possit Episcopus vnire beneficia sine consensu cap. ex Concilio sess. 21. cap. 5. ubi datur Episcopis facultas vnionis, etiam tanquam sedis Apostolicæ delegatis, n. 157. resoluitur negative, ex illis verbis, iuxta formam iuris, contra Nauar. & Zerolam ex S. Congregatione, cuius declaratio adducitur, & n. 160. adducitur resolutio Rotæ, ultra quod illud decretum procedit solum in vnionibus beneficiorum cum curatis, & c. n. 161. at ubi extat consuetudo in contrarium, non videtur consensus cap. necessarius, etiam in terminis d. decreti, n. 162.

Ita demum vnio est nulla ex defectu consensus cap. si hoc

2. Tom.

dicat capitulum, in cuius fauore fuit introducta ista solemnitas, alias non, exemplo alienationis rei ecclesiæ, quæ est nulla, si placet ecclesiæ, & c. secundum Rotam in vna Segouien. n. 163. sed non placet, nam consensus cap. in vnione non tam fuit introductus in eius fauorem, quam pro forma, & solemnitate, & c. n. 164. & adducitur resolutio Rotæ, n. 165. & sic vnio facta sine consensu cap. erit nulla, etiam cap. nõ disente, nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque, cuius interest, n. 166. & de alienatione rei ecclesiæ est diuersa ratio, quia eius nullitas est in fauorem ipsius ecclesiæ, & c. n. 167.

Cum quis non possit autorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi cap. d. Clem. si vna. §. si quæ est iuris antiqui declaratiua, contra Oldra. & ideo requiritur auctoritas Papæ, n. 168.

Dicta Clem. procedit quando vnio fit cap. principaliter, & directe: secus vero quando in consequentiam, & indirecte est in utilitatem cap. num. 160. secus etiam ubi vnio fieret alicui dignitati, vel præbende cap. imo etiam omnibus præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distincte unicuique alicuius beneficii: & sic intelligitur decretum Concilij cap. 15. sess. 24. i. par. tit. singulis præbendis singula beneficia vniantur, non omnibus simul indistincte, vnum aut plura, secundum Hier. Gabriel numero 170. quæ videtur nimis restrictio ad dict. decretum, in cuius terminis verius videtur posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, seu distributionibus simul, ut videtur sentire S. Congreg. cuius declaratio adducitur, quamuis non possit fieri cap. seu mense capitulari, numero 171.

Dicta Clementina non procedit in suppressione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbende, quæ ex causa potest facere Episcopus cum consensu cap. nisi bona Episcopi & cap. sint communia, n. 172. sed contrarium tenent alij, si id caderet in utilitatem cap. quia fructus ei applicantur, seu eius mense etiam diuise, n. 173. tamen si vellent applicare vni præbende, vel etiam singulis possent, secundum Imolam, quæ sequitur Decius contra Felinum, cuius rationi, respondet, n. 174. sequitur etiam Hier. Gabriel intelligens secundam partem d. decreti Concilij, n. 175. sed in terminis ipsius decreti verius videtur posse ex eo applicari fructus præbendarum suppressarum reliquarum distributionibus simul, & in communi, & indistincte, n. 176.

Consensus cap. non presumitur nisi expresse probetur, & asserenti incumbit onus eum probandi, vel nisi alias de eo appareat, n. 177.

An ex diuturnitate temporis præsumatur interuenisse consensus cap. etiam in vnione, non enuntiatus, videbatur presumi, si lapsus esset tempus longissimum 30. annorum, ex traditis per Felinum. & alios citatos, aut etiam concurrente possessione, & obseruantia vnionis cum scientia, & patientia aduersarij, si lapsus esset longum tempus 10. annorum, ex traditis per Agmon. & alios citatos, & c. n. 179. sed resoluitur, ita demum ex diuturnitate temporis præsumi consensum cap. in vnione non enuntiatum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, si lapsus sit tempus 30. annorum, cum possessione, & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus, alias non, n. 179. & seqq. ubi adducuntur resolutiones Rotæ, & reprobat doctrina Flores circa hoc, n. 186.

An in exemplatione instrumenti præsumatur solemnitas extrinseca ex antiquitate temporis, remissive, num. 187.

KK 3

Huiusmodi presumptioni non est locus, ubi ex ipso instrumento apparet de contrario, nempe non intervenisse d. consensum seu solemnitatem, alias in actu requisitam, num. 188. & seq. ubi adducuntur resolutiones Rotæ.

In unione faciendâ seminario non videtur requiri consensu cap. sed eius loco requiritur, quod fiat cum consilio quatuor deputatorum ex decreto Concilij, alias unio non valet, n. 190. ubi ponitur declaratio S. Congregationis: sed Episcopus non tenetur sequi eorum consilium, ex eadem S. Congregatione, n. 191. & adducitur resolutio Rotæ, n. 192.

Requiritur etiam, ut valeat unio facta seminario, quod sit actu erectum, & habeat actus scholares, & magistros, ex S. Congregatione, cuius de declarationes ponuntur, n. 193. & seq. & adducuntur resolutiones Rotæ, n. 195. & seq.

An si semel benefacta unione seminario actu erecto, & habenti scholares, postea illi desinant ibi esse ad tempus, ut reditus insumantur in fabricam seu reparationem domus, vel alia de causa, expiret unio beneficiorum, an n. 197. resolutum non expirare, in odium tamen Episcopi tollentis scholares è seminario, licet ad sepius forte impetrarentur, & concederentur beneficia illi unita à Papa dissolvente unionem, n. 200. & si esset p̄s̄o reservata seminario, licet tunc non expiraret, non posset exigi pro illis annis, n. 201.

Requiritur etiam in unione vocatio, & consensus patroni, ac inferioris collatoris, & electorij, n. 202. nam debet fieri vocatis, quorum interest, alias non valet, tam ex iure communi, quam ex Concilio Tridentino, nu. 203. & qui sint isti quorum interest qui vocandi sunt, remissive, n. 204. circa quod adducuntur resolutiones Rotæ, à num. 205. & declarationes S. Congreg. numero 210.

Improbatur, quod ait Agor, quod legatus potest unire sine consensu patronorum clericorum, vel laicorum ex prescriptione, consuetudine, aut privilegio, numero 211.

Improbatur, quod ait Man. Rodriguez, quod per privilegium, & facultatem datam priori S. Benedicti uniendo monasteria, consentientibus abbatibus, & monachis monasteriorum unendorum, non obstante fundatione, dotatione, &c. potest fieri unio monasteriorum iuris patronatus sine consensu, & vocatione patronorum, & an n. 212.

Contra patronum, aut inferiorem collatorem non presumitur eorum consensus, etiam si in unione enuntietur ab Episcopo, n. 213.

Certum est non requiri vocationem rectoris beneficii, nec eius consensum, cum ei ad suam vitam non provideatur, nec defensoris, si vacat, n. 214. quod procedit etiam in unione faciendâ per legatum, n. 215. nec etiam rector ecclesiæ est vocandus in unione faciendâ de aliquo beneficio seu praestimonio sue ecclesiæ, n. 216. quod procedit etiam in casibus positis per Concilium Tridentinum, ut vocatis his, quorum interest, uniones fiant, quamvis in illis citandum esse rectorem, & possessorem beneficii videatur velle Fuscus, n. 217. procedit etiam in unione faciendâ ex commissione Papæ vocatis quorum interest, n. 218.

Nec etiam plebs debet vocari, audiretur tamen si causâ rationabilem allegaret, ne fieret unio, n. 219. nam parochianorum interest bonum habere pastorem, ideo sunt legitima persona in causa hoc respiciente, ex Rotâ, n. 220.

Non etiam oportet in unione faciendâ per legatum, seu ex commissione Papæ, vocare Episcopum contra alios

quos, n. 221. nam quamvis ex unione ei auferatur collatio, id provenit ex natura unionis, & legatus habet in hoc eandem potestatem, quam Episcopus, & concurrunt cum eo, & alias sententia, iura, & inrisdictio inviolata remanent Episcopo, numero 221. Et dictum Pet. de Perusio, quod sicut Episcopus non potest unire sine consensu ordinarij collatoris, ita nec legatus intelligitur de ordinario collatore inferiori, numero 223.

AD quintum t̄ ultra causæ cognitionem, de qua in superiori, in unione faciendâ per Episcopum, requiritur consensus capituli, d. c. pastor alius, de donat. & d. Clem. si una, de reb. ecclesiæ cum aliis, Abb. in d. c. sicut unire, de excessu b. prelator. n. 2. Caccialupus art. 6. Pet. de Perusio c. 5. 7. 9. Rebut. in praxi d. reg. de unio. gloss. 11. n. 2. & in reg. d. 5. qui vero, tertio nota, versic. tertio posset queri, Gambarus d. libro 5. rub. 1. de potestat. legati in uniendo num. 58. & 108. Fastoli causa 8. dub. 26. Lancell. in instit. canon. libro 2. tit. de unio. 5. usque adeo, & 5. nec solum, Hojeda d. c. 3. n. 9. Fuscus d. lib. 2. c. 26. n. 5. Agor 2. part. lib. 6. cap. 28. q. 12. & Rota in Segomien. praestimonio de anno 1580. quæ habetur d. de c. 133. p. 2. divers. n. 2. quicquid dicat Manuel Rodriguez quaestio. regular. tomo 3. q. 80. art. 1. & vide dicta supra n. 111.

Quamvis non t̄ requiratur tractatus, Rota decis. 1. 146 de reb. ecclesiæ in antiqu. Paulinus de offic. & potest. cap. sede vacante 3. q. 2. p. n. 22. Boerius dec. 345. n. 2. Rebut. ubi proxime, & in compendio alienationum, n. 24. Hojeda d. c. 3. n. 9. vers. sed utrum, Pet. Greg. d. c. 20. n. 10. & practica bilia Rotæ d. c. de unione, num. 8. & Agor d. 9. 12.

Et hic t̄ consensus cap. potest intervenire, etiam post unionem, Alex. cons. 219. n. 16. 17. & 22. lib. 6. Boerius supra lib. 3. & 4. Rebut. d. gloss. 11. n. 20. Hojeda d. n. 9. vers. sed utrum, Rota d. decis. 133. n. 9. Agor d. 4. 12. in si. quod probatur ex ca. cum vos, de his quæ sunt à prelatiis, & cap. cura, de iure patron. De quo Mar. So. cin. cons. 15. lib. 1. Rochus de iure patro. ver. pro eo quod quaest. 4. Lambert. 1. part. 1. lib. 9. 2. art. 12. Selua 1. p. q. 6. à n. 11. Mandos. cons. 30. n. 3. & cons. 32. n. 2. Simoncel. lus de decretis in praefatione, ex num. 42. & Flamin. Paris. de resignatione benef. libro 8. q. 10. a. n. 6. Quamvis t̄ contrarium in terminis teneat Bursatus cons. 185. lib. 2. n. 14. dicens, quod cum consensus cap. requiratur à lege per modum solemnitatis, in ipso actu, & expresse adhiberi debet, ex Imola, Anton. & cæteris in d. cap. cum vos, & Rebut. in compendio alienatio. numero 15.

In unione tamen t̄ faciendâ per legatum non requiritur consensus cap. Rota decis. 1. & 2. de offic. legati, in novis in addito. Aegidius decis. 513. Caccialupus art. 6. 14. concl. Pet. de Perusio cap. 5. numero 18. Paulinus d. q. 3. num. 19. Gambarus supra num. 58. & 110. Hojeda ubi supra, Nauar. consil. 10. n. 1. de offic. delegati, & practica bilia Rotæ supra n. 2. versic. unio potest, quamvis contrarium videatur velle Boerius supra numero 4.

Et eadem ratione t̄ non requiritur consensus capituli in unione faciendâ per Papam, seu ex eius commissione, Nauar. d. nu. 1. Quamvis in unione faciendâ per Episcopum ex concessione, seu commissione Papæ contrarium dicant Fastol. dub. 5. & Boer. sup. n. 4. & practica bilia Rotæ d. num. 12. versic. in unione faciendâ, quod etiam videtur velle Rebut. d. gloss. 11. nu. 2. nec clausula vocatis, quorum interest, id importat, quic qui d

quicquid dicant Boerius, & Rebus.

152 Et ubi extat consuetudo in contrarium, videtur vnio posse fieri per Episcopum ab ique capitulo, vt cum *Dd. in d. Clem. si vna tradit Fufcus d. lib. 2. cap. 26. nu. 5.* quod tenuit Laurentius relatus à Cardin. *binum. 12.* & Caccialupus *art. 6. à num. 10.* præsertim *nu. 14.* Pet. Gregor. *supra nu. 6.* & ponitur in concilio prouinciali Bononien. *tit. de vnio. §. quæ seruanda in vnionibus.* ibi: *Deinde cum consilio, & consensu capituli, nisi aliter ex loci, sine ecclesiæ consuetudine receptum esset.*

153 Licet t̄ glossa in *d. Clem. si vna, verb. consentiente*, & ibi Imola, & Bonifacius *d. num. 16.* Abb. *non. 2.* & idem Abb. *conf. 106. n. 4. part. 2.* Fastol. *d. dub. 26. nu. 2.* Fel. in *c. cum causam, de re iudicat. n. 10.* & 20. Pet. de Perusio *c. 5. 8. 9.* Lancell. *d. §. usque adeo in glo. verb. consentiente capitulo*, & practica Rotæ *d. n. 12. vers. in vnione faciendâ*, teneant non valere consuetudinem contrariam.

154 Neque obstant illa verba in *sine d. Clem. posita*, *Contraria quauis consuetudine non obstant*, nam referuntur ad *vers. quod si Episcopi*, vt patet ex textu.

155 Debet tamen esse t̄ consuetudo immemorialis: vt ait Cardin. *supra* quem sequitur Gambarus *supragnum. 10. 9.* & Rochus in *cap. fin. de consuetud. sect. 6. n. 15. in fine*: aut quadragenaria cum titulo, ex *c. 1. de præscrip. in 6.*

156 Nisi t̄ sumus in consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, tunc enim sufficeret solum tempus quadraginta annorum, ad notatam in *d. c. si de consuet.* Duennas *reg. 140.* quam cōsuetudinem in his regnis esse existimo.

157 Sed est difficultas, an hodie t̄ possit Episcopus vnire beneficia sine consensu capituli, ex Concil. Trident. *ses. 21. cap. 5. de reformat.* ubi datur Episcopis facultas vnionis, etiam tanquam sedis Apostolicæ delegatis, & partem affirmatiuam tenet Nauar. *d. conf. 10. de offic. de leg. ex dictis supra nu. 150.* & seq. & sequitur Zerola *2. part. verb. vnio. §. 9.*

158 Nihilominus tamen contrarium est dicendum, nam dictum decretum Concilij requirit in vnione consensum capituli, etiam si fiat ab Episcopis tanquam Apostolicæ sedis delegatis, ex illis verbis, *lucra formam iuris*, & ita S. Congregatio Concilij declarauit, vt aduertit additio dicti consilij Nauarri, dicens aduertendum referri S. congregationem censuisse contrarium.

159 Et t̄ patet ex sequenti declaratione supra dict. *cap. 5.* ibi: *lucra formam iuris, quæ præterita nulla erit vnio, hoc est, de consensu capituli*, iuxta *Clem. si vna. de rebus ecclesiæ non alienan.* Episcopus has vniones facere potest. Vnde conuincitur distinctio Zerolæ supra.

160 Et Rota in vna t̄ Leodien. beneficij 23. Ianuar. 1593. corā Do. Gipsio resoluit, *Vnionem reditum capellæ, seu altaris, factam parochiali ob paupertatem illius sine consensu capituli, esse nullam*, d. *Clem. si vna, & ibi Abb. Imola, & Bonifacius*, *Cald. conf. 65. Abb. 106. n. 4. lib. 2. Fastol. dub. 5. & c.*

161 Et præterea illius t̄ decretum procedit solum in vnionibus parochialium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis, & illa verba, *Et in ceteris casibus à iure permisis*, non ampliunt, vt vigore illius decreti possit fieri vnio aliorum beneficiorum, seu aliis beneficiis, sed ampliunt causam vnionis, vt in specie illius decreti possit fieri vnio, non solum ex causa paupertatis, sed etiam ex alijs causis legitimis, vt potest ex contextu.

At ubi extat t̄ consuetudo in contrarium, non videtur consensus capituli necessarius, etiam in terminis dicti decreti, cum consuetudo iuri derogat, & c.

Hoc tamen de consensu t̄ capituli in vnione requisito intelligit Rota in dicta *1. decy. Segouien. 133. à num. 10.* quod ita demum vnio est nulla ex defectu consensus capituli, si hoc dicat capitulum, in cuius fauorem fuit introducta solemnitas consensus ipsius, alias non, *Oldral. consil. 282. in fi.* exemplo alienationis rei ecclesiæ, quæ ita demum est nulla, si placet ecclesiæ. Itaque nullitas vnionis ex defectu consensus capituli non potest allegari ab alio, quam ab ipso capitulo, cuius fauore vnio esset nulla ad instar nullitatis alienationis rei ecclesiæ ob defectum solemnitarum, quæ non potest allegari ab alio, quam ab ecclesiâ, vt ibi latius.

Sed hæc intelligentia t̄ mihi non probatur, nam consensus capituli in vnione, non t̄ fuit introductus in eius fauorem, cum de eius præiudicio non agatur, quam pro forma & solemnitate, ne passim, & temere fiat, ad tradita per Simoncel. *de decretis in præfat. n. 54.* & in terminis, quod consensus capituli in vnione requiratur à lege per modum solemnitatis, docet Burfat. *d. consil. 185. n. 14. lib. 2.*

Et alias in vna t̄ Anconitana terrarum de anno 1577. coram D. Seraphino fuit resolutum, *Quod in alienatione consensus capituli non requiritur vti persona interesse habentis, sed solum tanquam solemnitas, vt colligitur ex traditis per Francum in cap. 1. num. 16. & 20. de rebus ecclesiæ in 6. & declarat Rebus. in compendio alienationum in 2. & 3. requisito: & sic stante commissione, si in eundem cum clausula vocatis vocandis ad alien. terras mensa Episcopi separata à mensa capituli: quo casu sufficit, vt Episcopus vendat, vt per Francum d. n. 20. capituli non fuit vocandum: nam clausula, vocatis vocandis, videtur intelligenda de his, qui habent interesse, non autem de his, qui pro solemnitate adhiberentur, quia auctoritas Papæ adhibetur, vt suppleat omnes solemnitates, Abb. *conf. 41. nu. 3. libr. 1. nec curatur propterea in his de solemnitatibus, sed tantum de vtilitatibus Ecclesiæ, Socinus consil. 15. num. 16. versic. in super. lib. 1.**

Vnde vnio facta sine consensu capituli erit nulla, vt pote forma nō seruata, etiam capitulo non dicente, nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque cuius interest, Rota *decy. 247. n. 5. part. 1. diuersorum.*

Nec obstat simile de alienatione rei ecclesiæ sine debita solemnitate, quia eius nullitas est in fauorem ipsius ecclesiæ, & sic ab alio, quam ab ea allegari non potest. At in proposito nullitas vnionis factæ sine consensu capituli non est in fauorem ipsius capituli, diximus, & sic est diuersa ratio.

Vnde cum quis t̄ non possit autorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi capitulo *d. Clem. si vna. §. fin.* quæ est iuris antiqui declaratiua, *gl. pen. & Anchar. ibi Hier. Gabriel conf. 186. li. 2.* quamuis contrarium velit *Oldr. conf. 182. n. 1. cōtra quem tenet Caccialupus art. 4. 10. 9.* & ideo requiritur auctoritas Papæ, *gl. ibi verb. mensa. ad fin.* quam sequuntur ibi Cardin. *sine n. 3.* & Abb. *n. 6. Oldral. consil. 262. n. 3.* & practica Rotæ *d. c. de vnio. n. 12. vers. vnio facta ab ordinario*: quamuis Bonif. *ibi n. 12.* teneat posse recurri ad Archiepiscopum.

Sed *d. Clem. si vna. §. fin.* t̄ procedit, quando vnio fit capitulo principaliter, & directe, secus vero quādo in consequentiam, & indirecte est in vtilitatem capituli Rota *decy. 1. de ecclesiis a edificandis in antiq. &*

d. decif. 133. num. 7. & 8. 2. part. diuersor. & practicabilia Rotæ d. n. 12. vers. vnio facta per ordinarium, & n. 15. in fi. quamuis in contrarium potius sit dec. 3. de rebus ecclesiæ, in antiq.

170 Secus etiam vbi vnio fieret t̄ alicui dignitati, vel præbendæ capituli, Rota *decif. 788. num. 4. part. 1. diuersorum*, imo etiam omnibus præbendis distinctis non simul, sed separatim & distincte vnicuiq; alicuius beneficii, tunc enim non dicitur fieri vnio capituli, & sic potest fieri per Episcopum cum consensu capituli, Bonif. *d. 5. si. n. 13. 14. & 15. & Hiero. Gabriel 3. qui ita intelligit decretum Concilij d. 15. se. 24. de reform. 1. part. vt singulis præbendis singula beneficia vniantur, non omnibus simul indistincte vnum, aut plura.*

171 Quæ tamen videtur t̄ nimia restrictio ad dictum decretum, & verius existimo in terminis dict. decreti posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis seu distributionibus simul, & ita videtur sentire S. Congregatio Concilij, vt in sequenti declaratione super eo. *Hæ vniones fieri possunt in distributionibus quotidianis, vbi illæ tenues sunt, & etiam præbendæ tenues, secus si præbendæ non essent tenues, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium cap. 3. se. 21. idem licere censuit Congregatio, quando nullæ sunt distributiones, & præbendæ tenues, vel e contra. Et in declaratione 2. supra adducta præcedenti parte, cap. 14. num. 31. quamuis non possit fieri dicta vnio capituli, seu mensæ capitulari, vt per González *glaf. 37. n. 25. vbi ait consuluisset, & obtinuisse in S. Congregatione Concilij Trid. de mense Sept. anni 1601. quod vnio facta ab Episcopo Cauen. mensæ capitulari de quibusdam beneficiis simplicibus vigore Concilij d. ca. 15. esset nulla, quia dictum Concilium non dat facultatem vniendi 73. mensæ capitulari, sed tenuibus præbendis singulorum capitularium, & aliud est capitulum, aliud singuli de capitulo & allegasse Felinum in cap. cum accessissent, de cons. n. 22. quod tamen iuxta ista accipiendum videtur, vt etiam omnibus præbendis simul fieri possit dicta vnio, quia non ideo fit capitulum, seu mensæ capitulari, fauet Agor *d. cap. 28. q. 17. in fin.***

172 Præterea t̄ d. Clemen. si vna. §. fin. non procedit in suppressione, & extinctione alicuius dignitatis vel præbendæ, quam ex causa potest facere Episcopus cum consensu capituli, nisi bona Episcopi, & capituli sint communia, vt notant Hostien. & Abb. *nu. 5. in c. cum accessissent, de constitutio. & gloss. in d. §. si. ver. mensæ, vers. item facit, quam ibi sequitur Card. ad si. d. n. 1. Oldral. d. consil. 182. n. 5. & Gambarus de off. legat. li. 5. rubr. de dismembratione n. 22.*

173 Sed contrarium t̄ tenent Butrius, & Imola in d. cap. cum accessissent, & cum eis, Felin. *num. 22. & Decius 57. ibi, & Bonifac. d. §. fin. nu. 11. & Hier. Gabriel supra, nempe, quod etiam si bona Episcopi, & capituli sint diuisa, non potest Episcopus cum consensu capituli suppressere dignitatem, vel præbendas diminueri, si id caderet in vtilitatem capituli, quia fructus applicantur ipsi capitulo, seu mensæ capituli, etiam diuisæ, nam tunc capitulum autorizaret in facto proprio contra dicta §. fin. & allegant Glossam ibi verb. mensæ, quæ re vera non affirmat opinionem Hostien.*

174 Ait tamen t̄ Imola ibi, quod licet mensæ capituli applicare non possint, quia hic agitur de interesse capituli, & tangitur commodum totius capituli, tamen si vellent applicare vni præbendæ, vel etiâ singulis, possent, quia non autorizarent in facto pro-

prio, cum aliud sit applicare capitulo, aliud singulis canonicis, seu singulis de capitulo, & sequitur Decius *ibidem ad nu. 54. & respondet ad rationem Felini vbi s̄ reprobatis in hoc ad Imolam, quod licet propter commodum singulorum canonici videantur in hoc esse suspecti, tamen ista suspicio non facit, quod dicatur causa propria capituli, & ideo licet singulis vtilitas acquiratur, verum tamen est dicere, capitulum non præstare autoritatem in facto proprio, prout videtur considerare Imola, &c.*

Sequitur t̄ etiam Hieron. Gabriel *supra* dicens, 173 quod potest item Episcopus cum consensu capituli suppressere præbendam, dignitatem, aut officium eius fructus, applicando non capitulo, sed distribuendo inter singulos canonicos, assignando scilicet cuique canonico, vel præbendæ certam portionem, & quod ita procedit dictum capitulum cum accessissent cum notatis de constitutio. & secunda pars dicti decreti Concilij.

In terminis t̄ tamen istius decreti verius existimo posse ex eo applicari fructus, & prouentus præbendarum suppressarum, reliquarum distributionibus simul, & in communi, & indistincte iuxta supra dicta. Consensus t̄ autem capituli non præsumitur, nisi expresse probetur, vt docet Barlaus *supra* ex Felino in cap. si quis, de re iudicata, numero 29. & Millis in reper. vers. Episcopus potest cum consensu, & asserenti incumbit onus probandi consensum interuenisse. Boerius *d. dec. 345. n. 5. vel nisi alias de eo appareat, iuxta dicta supra n. 121. quidquid dicat Gemin. consil. 87. quam refert practicabilia Rotæ supra n. 12. vers. contra prædicta & licet Agor d. 2. part. li. 6. c. 28. q. 12. dicat, quod isto consensu capituli interuenisse creditur, nisi contrarium appareat ex Alex. consil. 219. lib. 6. qui n. 17. ait quod ex possessione præsumitur, quod titulus vnionis fuerit legitimus, & sic cum consensu capituli, nisi ostendatur contrarium per partem aduersam per tex. in c. cum venissent, de institutio. qui id non recte probat, vt per gl. ibi verb. probatum, & Abb. 7. 8.*

175 Sed an ex diuturnitate t̄ temporis præsumatur interuenisse consensus capituli, etiam in vnione non enuntiatus, videbatur dicendum præsumi si lapsus esset tempus longissimum 30. annorum ex traditis per Felin. in cap. Alberic. num. 4. de testib. & in c. illud num. 6. de presump. & cap. si quis, num. 29. & seq. de re iudicata, Alciat. de presump. reg. 3. presump. 10. numero 7. Balbum de prescrip. l. 3. par. 9. 10. numero 10. Aym. de antiq. temporis, 3. p. sect. 1. à numero sexto. Hier. de Monte de finibus regum. cap. 105. Anton. Gabrielem conclus. 1. de presump. Barlaus consil. 424. lib. 4. Simoncellum de decretis lib. 3. nu. 7. numero 34. Menoch. de presump. lib. 2. presump. 75. numero vigesimo quarto & lib. 3. presump. 132. à numero 55. Gratian. reg. 144. nu. 17. & 19. & Velazq. in l. 42. Tauri gl. 2. n. 7. (qui docent, quod quando agitur de graui prejudicio alterius, præsumitur solemnitas non enuntiata ex lapsu non minoris temporis 30. annorum. Aut etiam concurrente possessione, & obseruantia vnionis cum scientia, & patientia aduersarij, si lapsus esset longum tempus 10. annorum, ex Alex. d. consil. 219. num. 13. & 22. cum seq. & ex traditis per Aym. sup. num. 1. & 9. & Anton. Gom. 2. tom. variar. cap. 11. n. 17. Simoncel. d. n. 34. Menoch. d. presump. 131. à numero 45. & 62. & Roder. Suar. in l. 3. ut. de las deudas lib. 3. fori limit. 9. vers. sed pone nu. 24. vbi additio Baldi alios adducit, & in terminis quod ecclesiæ vnio de consensu Episcopi, & capituli ex diuturni-

tūritate temporis facta præsūmatur cum Alex. Decio, Tiraq. & Ant. Gabr. tradit Mafcar. de probat. con. clu. 587. n. 4. & 1322. n. 9. & quod in dubio consensus capituli in vnione, & eius solemnitas ex temporis diuturnitate præsūmatur, tradit Hojeda d. 2. p. c. 3. n. 9. versio, sed vtrum.

179 Nihilominus tamen dicendum ē videtur, ita demum ex diuturnitate temporis præsūmi consensu capituli in vnione non entiatum, seu solemnitatem, alias in actu requisitam, si lapsus sit tempus 30. annorum cum possessione, & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus, alias non (& ita accipiendi sunt Felin. Alciat. Balb. Anton. Gabriel. Velazq. & alij citati, Tiraquell. de prescrip. §. 1. gloss. 4. vers. 21. & 39. & Alexan. Straticus, qui plura cumulat in repe. extrauag. ambitiose, de reb. ecclesie, numero 20. Castlad. decisio. 3. de procurat. Eman. Suar. verb. solemnitas antiquo actus, Menoch. de successione, resolut. §. 5. num. 38. & Nauarr. conf. 38. num. 7. de sentent. excomm. nec multum discrepat Mafcar. d. concl. 1322. num. 49 cum Hieron. Gabriele conf. 36. nu. 52. lib. 1. idem conf. 60. numero 18. lib. 2. & facit cap. prouenit, de empt. & vend. quamuis etiam sine possessione id velint Aym. Simoncel. & Menoch. (ex decis. putei 136. & 365. numero 4. libro 2. & 1. de reb. ecclesie, Afflict. decisio. 368. Rota dec. 335. & seq. in suis miscellaneis manuscriptis. Cota dec. 143. numero 8. 9. & 10. p. 2. diuersor. & in vna Neapolitana funda. 1. iunij 1579. coram Do. Robustero, quæ est d. p. 2. diuersorum decis. 179. in qua fuit resolutum, Ex lapsu 30. annorum cum possessione præsūmi beneplacitum sedis Apostolicæ in alienatione bonorum Ecclesiæ, ex Puteo, & August. de reb. ecclesie non alienan. & alijs pluribus in Romana S. Laurenij in Damaso coram D. Rubeis ista anno allegatis, Rota etiam in vna Sarcanen. terrarum de anno 1575. coram D. Cota, in qua fuit resolutum, Confirmationem, & solemnitatem præsūmi ex lapsu 30. annorum data obseruantia per illud tempus, Hier. Gabr. consil. 80. & 82. lib. 2. additio Alex. conf. 219. n. 22. lib. 6. licet ad effectum prescriptionis requirantur 40. & licet deducatur ibi tempus episcopi alienantis, secus tamen ad hunc effectum, & c. & in vna Elphen. minorum 16. Decemb. 1588. coram D. Orano, & in vna Placentina decimarum coram Do. Bubalo, & posthæc tradit Gonzalez gloss. 12. a numero 76. & proser de Augustino ad summam bullary quaranta, verb. alienatio numero 46. & latius in append. ad eum locum pag. 506. & seq. Grat. decisio. 150. num. 4.

180 Et in vna Romana t. casalis 21. Maij 1593. coram D. Seraphino, in qua agebatur de alienatione cuiusdam casalis monasterij S. Pauli Romæ facta Leon X. fuit resolutum, Nulla alia solemnitate opus esse, quando cum Papa contrahitur, presentia enim eius supplet omnem defectum solemnitatis, Baldus in l. rescripta, C. de precib. Imperat. offeren. & in l. sancimus, C. de donat. Imola in cap. 1. de litis contestatio. Alexand. consil. 157. lib. 2. cum alijs, etiam si fiat contra actus cum Papa tanquam cum persona priuata: adhuc enim consentis ipsi alienationi, & contra actus, sicut Papa, & quod reseruat consensus capituli generalis cum non requireretur, nisi ad authorizandum, non autem ratione preiudicii, recipit conditionem quatenus opus sit ut de beneplacito Apostolico passim obseruatur, Puteus decis. 42. lib. 2. Rota dec. 519. numero 3. p. 1. diuersi. interveniente vero auctoritate Papa non erat necessarius, & quatenus ille consensus necessarius esset, utique præsūmatur interuenisse ex lapsu 30. annorum, Felin. in cap. illud, numero 6. de præsumpt. Puteus dicit, decis. 365. & d.

dec. 1. de reb. ecclesiæ, & quod consensus rectoris spatia 30. annorum præsūmatur talis, qualis requiritur, fuit resolutum in causa Conchen. fructuum coram Domino Gippio 10. Februarij 1586. & licet ad effectum prescriptionis deducatur tempus prelati alienantis: secus tamen ad hunc effectum. Hæc in dicta Romana casalis.

Et 28. Iunij eiusdem anni t. coram eodem causa iterum proposita, Domini non fuerunt concordēs supra primo fundamento de consensu Papa, ut persona priuata, quod sufficit, ideo eo omisso, itum est in eam sententiam ut ista solemnitas auctoritatis Papa præsūmatur ex cursu temporis, nec ad hanc præsumptionem est necessarium, quod enuntietur solemnitas, ut est communis, & fuit resolutum in Caballin. coram Rubeis 10. Ian. 1575.

Idem etiam fuit t. resolutum in causa Romana relocationis domus 20. Iunij 1594. & 13. Martij 1595. coram D. Gippio.

Quamuis in vna t. Anconitana terrarum, 27. Ianuarij & 18. Aprilis 1581. coram D. Blancheto fuerit dictum, Beneplacitum sedis Apostolicæ, etiam spatia 40. annorum non præsūmi, quia cum fuerit positum in conditione, & non sit solemnitas iuris communis, requiritur tempus antiquum, Mohedanus dec. 52. Socinus Iunior conf. 56. num. 29. lib. 2. Aymon de antiquitate temporis, part. 3. num. 18. Sequitur Proser de Augustino d. append. pag. 507. citans Canalean. dec. 8. sub n. 23. p. 2. & alios.

Et in t. dict. Romana casalis 25. Martij 1594. coram eodem domino Seraphino, fuit facta difficultas circa præsumptionem licentis capituli, quod reseruat illius fuit facta sub conditione. Sed aliqui ex Dominis respondebant hoc non impedire præsumptionem ex Berroio in rub. de probatio. numero 46. & 49. & Menoch. de præsumptio. lib. 1. præsumpt. 37. numero 20. & seq.

Et in causa t. Mediolan. rescissionis permutationis 10. Ianuarij 1597. coram domino Pamphilio fuit resolutum, quod licet transactio super bonis ecclesiasticis requiratur easdem solemnitates, quas requirit alienatio, Caputaquen. dec. 106. part. 1. & sic solemnitatem, & istam causam, pro solemnitate tamen sufficit beneplacitum Apostolicum, quod supplet omnes alias solemnitates: & licet huiusmodi beneplacitum non ostendatur, quia tamen fuit reseruatum in ipso instrumento, in quo abbas, & monachi susceperunt in se omnis illud obtinendi, satis præsūmitur obtentum stante obseruantia ipsius transactionis spatia 30. annorum & ultra, quo tempore sapienter decitum est præsūmi beneplacitum Apostolicum in alienatione bonorum ecclesiæ, Felin. in cap. Albericus de testib. numero 4. ubi dicit hoc procedere, etiam si beneplacitum non sit enuntiatum, quod seruat Rota, ut per Puteum dec. 365. libro secundo, & fuit resolutum in causa Romana casalis vigesimo octavo Iunij 1593. coram Decane, & sapissime in alijs causis, & c. & eo ipso quod præsūmitur sollemnis, præsūmitur etiam utilis ecclesiæ, & monasterio, quamdiu contrarium non probeatur, Abb. consil. 41. sub numero 2. p. 1. Alex. 29. num. 6. lib. 1. Iason 54. num. 3. lib. 1. Dec. 192. numero 1. Paris. 24. num. 5. lib. 4. Bald. in cap. 1. de his qui feudum dare possunt.

Et ita tenendum ē est, quamuis nouissime Flores de Mena q. 23. numer. 94. & 95. doceat solemnitatem necessariam etiam enuntiatam in scriptura, de qua non constat in scriptura separata, vel tabellio fidem non facit, in rebus minorum, ecclesiarum, & aliorum, quæ sine solemnitate alienari non possunt,

non præsumi, etiam si possessio tricēnalis, & quadragenalis sit, nisi possessio reorum sit admodum antiqua, vel memorialis, vel centenaria, aut magis, & minus, & dummodo si non sit ultra centum annos, fama tituli, aut alia indicia concurrant, quæ arbitrio iudicis relinquit, neque esse constituendam differentiam (vt communiter constituunt Doctores, & particulariter Mascard. Menoch. & alij relati) inter titulum, & solemnitatem necessariam, & essentialem præsumendam, sed ad illam præsumendam non minorem probationem, aut minores cōiecturas, quam ad præsumptionem tituli requiri, ex d. c. peruenit, & alijs quæ id non probant.

187 Et an in t̄ exemplatione instrumenti præsumatur solemnitas extrinseca, ex antiquitate temporis, vide Aymonem d. 3. part. sect. 2. à n. 12. Cou. practicarū c. 21. Nau. consil. 2. de fide instrum. & Rotam decis. 193. part. 2. diuersorum.

188 Huiusmodi autem t̄ præsumptioni non est locus, ubi ex ipso instrumento apparet de contrario, nempe non interuenisse dictum consensum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, Aymon. d. 3. p. sect. 1. 7. limitat. num. 27. decis. Pedemontana Cacharani 273. à num. 7. Mieres de maiorat. 4. par. quæst. 20. num. 28. Velazquez alios citans in l. 41. Tauriglos. 3. num. 5. Surdus de aliment. tit. 8. priuileg. 22. nu. 10. Prosper de Augustino, d. append. pag. 505. & Nota decis. 84. num. 7. part. 2. diuers. & in vna Altorien. beneficij de Villarin. 11. Decemb. 1585. coram D. Pamphilio, in qua fuit resolutum, Transumptum factum coram vicario Archiepiscopi de Villafafila, ad cuius instantiam fiebat transumptum, non esse in forma probanti, quia eius vicarius non dicitur index ad id, etiam quod haberet iurisdictionem ordinariam, & non esset vicarius foraneus, Abbas num. 2. Felin. 4. in cap. fin. de fide instrum. Cum ageretur de interesse Archiepiscopi, capit. insinuante ubi Abbas, Felin. & alij de offi. delegati, & quia ex facie instrumenti apparebat, non solum nullam adhibitam causam cognitionem ex temporis breuitate, Anchar. conf. 83. Gabriel. conclus. 5. de sentent. numero 34. Achilles decis. 48. sed etiam ex defectu citationis requisita, d. cap. fin. ubi Doctores, quia notarius ait, quod facta comparitione coram domino Vicario statim iussit transumptari, & notarius in continenti dedit transumptum, quæ citatio cum requiratur aliquod temporis spatium, excluditur ex illis dictionibus, statim, & incontinenti, Tirag. in l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 114. & 116. Vnde tollitur omnis præsumptio, quæ ex temporis antiquitate oriri alias potuisset, Decius cōsil. 445. num. 68. quando enim ex facie instrumenti constat solemnitates non esse seruatas, cessat præsumptio ex lapsu temporis, Paulus cōsil. 81. lib. 2. Alexan. cōsil. 1. lib. 4. Gabriel. conclus. 1. de præsumpt. num. 57.

189 Et in causa t̄ Auximana terrarum 23. Ianuarij 1595. coram domino Orano fuit resolutum, Citationem factam canonicis in ecclesia, seu in choro non sufficere etiam stante lapsu 30. annorum, Ganbarus decis. 10. Agidius decis. 10. in fin. Felin. cap. cum omnes n. 24. de constitutio. & cap. eam te, num. 13. de rescrip. cum alijs, quia non sunt congregati capitulariter, & cum ex facie actus appareat citationem factam esse nullam, cessat præsumptio ex lapsu 30. annorum ad Paulum, Alexand. & Gabriel. supra, & fuit alias resolutum, &c. Et conducit decisio in causa Tolertana nullitatis professionis coram domino Pamphilio 27. Februar. 1595. adducta supra 9. part. cap. 2. num. 330.

In vnione vero t̄ facienda seminario non videtur requiri consensus capituli, sed eius loco requiritur, quod fiat cum consilio quatuor deputatorum, duorum de capitulo, & duorum de clero, ex decreto Concilij ca. 18. f. 23. de reform. Alias vnio non valet. Rota d. dec. 132. Cæsar. de Graffis, & censuit sacra Congregatio Concilij his verbis, Congregatio censuit, & vniones factas seminario absque consilio eorum quatuor, quos iubet concilium adhiberi, minime valere. Alia. No valent vniones simplicium beneficiorum facta irrequisito deputatorum consilio.

Verum Episcopus t̄ non tenetur sequi eorum consilium, vt eadem Congreg. censuit his verbis, Episcopi quatuor deputatos seminary debet adhibere in cōsilio pro tota temporali administratione prædicti seminary excepta exactione, quæ ad solum Episcopum spectat, non tamen tenetur eorum sequi consilium.

Et ita in vna t̄ Mediolanen. beneficij quinta Iunij 1596. fuit resolutum, Quod deuolutio est iustificata lapsu temporis a die vacationis, iuxta capitulum secundum de concessionem præbendæ cum alijs: neque obstat vnio facta seminario, quæ sine consensu capituli est nulla secundum ius commune, Cl. 2. de reb. ecclesiæ, & attentio Concilij Trid. ad eius validitatem requiritur interueni aduocatorum, vt fuit sape à Congregatione declaratum, & consequenter non impedit deuolutionem, nā ignorantia iuris non præstat instam causam ex deductis in causa Gien. præstimonij, &c. nec regula de triennali suffragatur seminario, quia illa defendit titulo possidente, non autem vti vniuersum, Chisan. dec. vltima.

Requiritur etiam ad hoc, t̄ valeat vnio facta seminario, quod sit actu rectum, & habeat actu scholares, & magistros, vt censuit Sacra Congregatio a. 1588. in vna Gien. his verbis, Congregatio Concilij censuit vnionem nullam esse, & inuvalidam, cum seminario non fuerit erectum, iuxta formam Concilij, vtpote, nec magistris, nec scholaribus vere, & actu in eo existentibus, quæ declaratio fuit confirmata per breue Sixti Quinti in eius executionem datum 26. Octobris 1588.

Et Episcopo t̄ Caurien. sic fuit rescriptum, Per illius, & reuerendissime domine vii frater, cum nomine capituli istius ecclesiæ expositum fuerit Congregationi illustrissimorum Patrum qui Triden. Conc. decretis interpretandis præfati sunt decem ab hinc annis istic vix exiisse ceptam seminary fabricam illam, tamē nūquā perfectam, ac super beneficiis non fuisse certam taxā constitutam minusque in ipso seminario magistros, & scholares habitos, censuit ipsa Congregatio beneficia eidē seminario vnita, argue in mensib. Apostolicis vacata, spectare ad liberam sanctissimi domini nostri dispositionem: quā Congregationis sententiam amplitudini tuæ notam esse volumus, &c. Rome 26. Ianuarij 1596. Hiero. Cardinal. Mathaus.

Vnde in causa t̄ Gien. præstimonij de mensē Iunij 1593. coram domino Blancheto fuit resolutum, Collationem beneficij factam ab Episcopo post lapsum multi temporis a vacatione non sustineri, c. 2. cum alijs, de concessio. præbendæ, nec obstat vnionem factam de dicto beneficio seminario faciendo verbaliter tantum erecto, quasi ignorantia iuris dubij fuerit excusatus à deuolutione, quia responderetur ius esse clarum, quod ecclesiæ nondum existentis donari non potest, cap. ad audiendam 2. & ibi Abb. de eccles. edificand. Nec obstat c. nemo, de consecrat. distin. 1. quia solum probat antequam ecclesiā fiat, debere esse obligationem donandi, nec obstat Consilium d. cap. 16. quia respondet ut quod vt

quod vi posset fieri vnio, debebat seminarium actu esse erectum saltem in domo conducticia, & Concilium precipue debere fieri contributionem de fructibus mensa, &c.

196 Et in vna t Corduben. prastimonij 6. Nouembris 1596. coram D. Lita fuit resolutum, Possessio seminarij sui de facto capta, & propria autoritate vigore vnionis facta eidem seminario ante erectionem illius, quam vnionem certa certum est non subsistere, ad notata per Ancha. in Clem. si vna 3. oppos. de reb. ecclesiae non alie. & prout fuit dictu in illa. Gien. prastimonij 20. Feb. 1594. cora illustr. Blancheto. Et idem fuit resolutu in alia Corduben. prastimoniorum 7. Febru. 1601. coram eod. D. Lita, vt per Gonzalez posthac visum gloss. 5. 7. a. num. 68. qui id solum admittit, quando colligeretur aliquis fumus, vel suspicio fraudis in tali vnione, vel quando. reditus beneficiorum vnitorum seminario nondum, erecto forsan non conuerterentur in eius vtilitatem, & prosecutionem, sed in alios extraneos vsus, ac etiam quando omnia de tractione fructuum mensae Episcopalis, & capitularis, & cunctorum beneficiorum diocesis, prout dictum Concilij pro forma requirit, vt vel alias forma non seruata fieret vnio, alias inquit validam esse talem vnionem futuro seminario, quamuis nec domus sit empta, nec fabrica constructa, nec scholares actualiter admissi. Sed ista sententia est re vera contra dict. declarationes S. Congregationis, & decif. Rote.

197 Vbi se t offert difficultas, an si semel bene facta vnione seminario actu erecto, & habenti scholares, postea definant, ibi esse scholares ad tempus, vt reditus infundantur in fabricam, seu reparationem domus, vel alia de causa, expiret vnio beneficiorum.

198 Et t videtur, quod sic, nam omnis res per quaecunque causas nascitur, per eandem dissoluitur. c. 1. de reg. iuris, & L. nihil tam natur. ale. ff. eodem, & deficientibus scholaribus non videtur esse collegium, & subiectum in quo vnio permaneat.

199 Nihilominus tamen contrarium videtur verius ex doct. Abb. in cap. gratum de posulat. praelator. num. 12. Cuch. in infunctio. maior. lib. 4. tit. 1. n. 17. & Horatij Mandos. de priuileg. ad instar gloss. 7. n. 44. Agor lib. 5. c. 22. n. 9. & aliorum, & turpius eicitur, quam non admittitur hospes, cap. quemadmodum, de iur. iurand.

200 In odium tamen Episcopi tollentis scholares e seminario, licet ad tempus forte impetrarentur, & concederentur beneficia illi vnita a Papa dissoluent vnionem.

201 Et si t esset pensio reseruata seminario, licet tunc non expiraret, & extingueretur, iuxta dicta tamen videtur, quod non posset exigi pro annis quibus non sunt scholares.

202 Rursus t requiritur in vnione vocatio, & consensus patroni, siue ecclesiastici, siue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, Clem. vnica. 8. de statu monachor. Concil. Trident. cap. 15. sess. 24. de reformat. ibi, Cum patronorum consensu, &c. Bonifacius in dict. Clem. si vna a. num. 21. & Cardin. numer. 6. & 17. Fastol. dub. 6. Caccialupus artic. 6. Pet. de Perusio cap. 5. 6. quest. principali. Rebus. in praxi tit. de vnio. num. 28. & in reg. de vnio. gloss. 11. n. 61. & in d. reper. 8. qui vero, 5. notab. versic. tertio posset queri, & in consil. 20. versic. quinto respondetur, vbi ait, quod si per inferiorem a Papa facta est vnio, oportet probare non solum vnionem, sed & consensum collatoris, seu

patroni, & Lamber. de iure patro. lib. 3. quest. 6. art. 2. Mandos. reg. 22. quest. 8. numer. 3. Couarrun. practica. cap. 36. num. 10. Hojeda dict. cap. 3. numero. 9. versic. sed virum, Fulcus dict. lib. 2. capit. 25. numero 26. Lancelot. in institut. dict. lib. 2. tit. de vnio. 8. nec solum, Flam. Paris. de resignatione benef. lib. 2. quest. 4. numero 11. & Zerola in praxi 1. part. verb. vnio. 8. 7. dub. 4. & alij.

Nam t vnio debet fieri vocatis huius quorum interest, alias non valet tam ex iure comuni, vt per Pet. de Perusio d. cap. 5. num. 1. Rebus. d. tit. de vnio. n. 43. Duaren. d. lib. 5. cap. 6. Hoiedam dict. num. 9. versic. secundum quod, & Lancelotum ibi, & Azor dict. lib. 6. cap. 28. quest. 14. quam ex Concil. Trident. sess. 7. de re fort. c. 6. Rota in dict. Segouien. prastimonij 133 n. 4. part. 2. diuersorum, & in vna Theanen. beneficij S. Eustachij 20. Maij 1587. coram D. Gipsio, & Concilium Bononien. dict. tit. de vnio. 8. que seruanda in vnio. ibi, Et vocatis quorum interest, tota erit res pertractanda.

Et qui t sint isti quorum interest, qui vocandi sunt, tradunt Caccialupus d. art. 6. & Pet. de Perusio d. cap. 5. & Rebus. d. gloss. 11.

Vnde in vna Spoletana capellaniz 29. Maij 1551. cora D. Capisuco, Rota tenuit, Vnionem factam per legatum de latere de beneficio iuris patronatus sine consensu patronorum esse inuvalidam, vt per Caputaquen. decif. 350. part. 3. Et in eadem 17. Iunij eiusdem anni tenuit, Vnionem factam de beneficio iuris patronatus eorum, non accedente consensu omnium patronorum esse nullam, vt per eundem Caputaq. decif. 346. part. 3.

Et in vna Tarusina plebis de Medulo sub die 28. Iunij 1553. coram illustrissimo D. Millino habita opinione Romanorum dominorum abbreviatorum de parco maiori, fuit resolutum, In vnione facienda de beneficio solere, & debere exprimi possessionem iuris conferendi, si qua penes aliquem adeest maxime iure speciali competens.

Quod t etiam, ad huiusmodi possessionem iuris conferendi facere intrare regulam de iure quæsito, vt sit necessaria derogatio, fuit resolutum in vna Tarusina beneficiorum, seu vnionis 8. Martij 1596. coram illustrissim. D. Blancheto, in qua antea 24. Nouembr. 1595. coram eodem fuerat resolutum vnionis exceptionem obitare iuri conferendi quando vnio est bona.

Et t in dicta Tarusina 20. Ianuarij 1594. coram domino Orano fuit resolutum, De collationis pertinentia cum non agitur contra ordinarium, sed contra inferiorem qui praesentat vnionem beneficij, & cui in commune resistit, sufficere probationem leuiorem etiam per famam, Rota decif. de probatio. in nouis, Casador. 5. eodem tit. Chisanen. 3. quamuis in eadem Tarusina 16. Decemb. 1588. coram D. Bubalo fuit resolutum, Ad effectum infringendi vnionem ob non expressionem iuris praesentandi, Rota decif. penul. & fin. de exceptio. in nouis, de quo supra 3. part. cap. 5.

Et in vna Aquea. iuris patronatus septimo Nouem. 1601. coram Domino Lanceloto est resolutum, constare de iure patronatus ex ipsa fundatione & dotatione cum reservatione iuris patronatus de consensu Episcopi pro Anton. fundatore, & eius successoribus, Caputaquen. decif. 133. parte secunda, & hoc ius patronatus fuisse in communitatem translatum constare ex publico instrumento donationis ei facte, cuius validitas controuersi non potest, cum interuenit auctoritas visitatoris Apostolici, & fuerit reg.

rificata ab ordinariis pro tempore existentibus, qui presentationes admiserunt, consensus namque ordinarij sufficit vacuus, & satis est, quod interuenierit ante, vel post, Thamis decisio. vigesima, constat etiam de effectu istius donationis ex pluribus presentationibus continuatis spatio centum annorum, & ultra, quae sortita fuerunt effectum, & ab Episcopis confirmatae, neque potest dici ante donationem beneficium fuisse effectum liberae collationis, cum non probetur, nec presumatur mutatio status, neque concurrant requisita pro illius mutatione, & praescriptione libertatis, iuxta textum cum ibi notatur in cap. cum de beneficio de praebend. in 6. Hinc sequitur inualiditas unionis de iure patronatus laicorum, facta sine consensu patroni, non facta de hoc mentione, est nulla, Abb. cap. cum dilectae, in fin. de iure patronatus. Fasol. dub. 6. Caputaquensis. decisione 246. parte tertia, & fuit sententia in causa A-prusina iuris patronatus vigesimo Aprilis 1584. coram Domino Bubalo, & in alia Tarusina plebs coram eodem, & in una Romana iuris patronatus coram Domino Mellino.

210 Vnde etiam t Sacra Congregatio Concilij supra cap. quinto sess. vigesima prima de reformat. sic censuit, Hoc cap. quo disponitur posse Episcopum facere uniones perpetuas quarumcunque ecclesiarum parochialium, & aliorum beneficiorum cum curatis propter eorum paupertatem, non comprehendit beneficia iuris patronatus. Et supra d. cap. 18. sess. 23. si. vi. iri non possunt beneficia iuris patronatus etiam ecclesiastici, nec pertinentia ad provisionem inferiorum, neque beneficia, quae residentiam requirunt, neque regularia, nec etiam quae commendata sunt, nec quae monasteriis sunt unita, vel annexa. Consonat dict. Bononien. d. iij. de unio. §. quae obstant unionibus beneficiorum, & titulus de seminario. §. quae beneficia uniri nequeunt.

Ex quibus t apparet falsum, quod ait Acor d. d. 2. 211 part. libro quinto, cap. 29. quastion. 16. & libro 6. cap. 28. quast. 12. quod legatus potest unire beneficia iuris patronatus clericorum, vel laicorum ex praescriptione, consuetudine, aut privilegio, sine ipsorum consensu, tunc enim iuri (inquit) potest legatus derogare. Sed ista ratio solum procedit in provisione de quo supra §. par. cap. 3. num. 71. & 72. non vero in unione, quae aufert in perpetuum provisionem.

212 Nec etiam t verum existimo, quod ait Manuel Rodriguez quastionum regularium tom. tertio, quastione octuagesima, articulo primo, quod per privilegium, & facultatem datam priori sancti Benedicti uniendo monasteria consentientibus abbatibus, & monachis monasteriorum uniendo, non obstant te fundatione, dotatione, & c. potest fieri unio monasteriorum iuris patronatus sine consensu, & vocatione patronorum, cum in privilegio nulla fiat mentio de vocatione, & consensu ipsorum, conuincitur enim ex regula leg. si quando Cod. de ineffic. testament.

213 Nec contra t patronum, aut inferiorem collatorem praesumetur eorum consensus, etiam si in unione enuncietur ab ipso Episcopo, nam alias esset in facultate Episcopi illis praedudicare, ad decisio. decimam tertiam, Crescen. de probat. de qua supra 8. part. c. 47. 43.

214 Hoc autem t certum est, non requiri vocationem rectoris beneficij, nec eius consensum, cum ei ad suam vitam non praedudicetur, sed post mortem ipsius unio sortiat effectum, nec defensoris, si vacat dict. cap. consultationibus, de donatio. & dict. Clem.

si una, & ibi gloss. & DD. Rebuff. dict. gloss. ii. numero 8. Hojeda dict. cap. 3. numero 9. versicul. sed virum Lannulo. dict. titulo de unio. usque adeo, & Rota in dicta decisio. Segouien. 133. numero 13. & 14. parte 2. diuersorum.

Quod t procedit etiam in unione facienda per legatum, Gambarus d. lib. 5. rubric. 1. de potest. legati in uniendo, num. 114. nec contrarium dicit Aegidius decis. 403. ut ei imponit Gambarus ibi, & numer. 112. Nam illud de vocando rectore immediato, & c. solum dicit quoad dismembrationem, & alienationem.

Nec etiam t rector ecclesiae est vocandus in unione facienda de aliquo beneficio, seu praestimonio suae ecclesiae, Rota in dict. Segouien. num. 14. & 15.

217 Quod t procedit etiam in casibus positus per Concilium Tridentinum, ut vocatis his quorum interest, uniones fiant, quamvis contrarium, nempe in illis casibus citandum esse rectorem, & possessorem beneficij, videatur velle Fuscus dict. lib. 2. cap. 26. numero 11. nam illa verba, vocatis quorum interest, accipienda sunt, iuxta ius antiquum, cum aliud non caueatur expresse ad l. praecipimus, Cod. de appellat. cum aliis.

Et etiam t procedit eadem ratio in unione facienda ex commissione Papae, vocatis quorum interest, quamvis tunc vocandum esse rectorem beneficij videatur velle gloss. eg. Cancellariae 21. versic. item secundo.

218 Nec t etiam plebs debet vocari, Boerius dicta decisio. 345. numero quarto, Rebuffus d. gloss. ii. numer. 11. Hojeda d. 7. 9. versic. secundum quod, qui nempe Rebuffus n. 12. & Hojeda ibi recte aiunt, quod audiretur, tamen si causam rationabilem allegaret, ne fieret unio.

219 Nam t ut fuit resolutum in una Gerunden. unionis 20. Martij 1600. coram D. Sacro parochianorum interest bonum habere pastorem, ideo sunt legitime personae in causa hoc respiciente, Alexand. de Nevo consil. 48. numero 7. Pet. de Perusio de unione c. 2.

220 Nec t etiam oportet in unione facienda per legatum, seu ex commissione Papae vocare Episcopum, & ita sentiunt citati supra numero 69. & tenet Ripa lib. 2. respons. 18. numero 7. & Gambarus supra numero 114. quamvis in legato contrarium videatur velle Aegidius decis. 512. seu 513. & Rebuff. d. gloss. ii. numero 7. & tenet Caputaquensis. decis. 350. numero 1. p. 3. & practica bilia Rotae dict. cap. de unio. numero 12. versic. circa praedicta, Zerola in praxi 2. part. verb. unio, §. 3.

221 Sed quicquid t ipsi velint, non videtur verum Episcopum debere vocari, nam quamvis ex unione ei auferatur collatio in beneficio unito, tamen id provenit ex natura unionis, & legatus habet in hoc eandem potestatem, quam Episcopus, & concurrat cum eo, Gambarus supra numero 46. 47. & 54. & alias sua iura, & iurisdicatio inuiolata remanent Episcopo, cap. secundo de religiof. domibus, & ibi DD. cap. pastoralis. vbi Innocent. & alij de privileg. Cacialup. articulo secundo, quastione 16. Pet. de Perusio cap. 10.

222 Et quod t dicit ipse Pet. de Perusio cap. 5. 6. quast. 23. principali, quod sicut Episcopus non potest unire sine consensu ordinarij collatoris, ita nec legatus intelligitur de ordinario collatore inferiore, ut patet ex

ex ipsa questione, & ex comparatione Episcopi.

9.

*Quomodo probetur unio, & quando dicatur
sortita effectum, & de eius re-
uocatione.*

S V M M A R I A.

Unio non presumitur, sed probari debet ab eo, qui factam
asserit, cum unio sit quid facti, & odiosum, nu. 214.
& reprobat. Menoch. id declarans, ut non proce-
dat, quando asseritur facta unio duarum ecclesiarum,
de quarum paupertate, & inopia apparet: nam tunc
facta presumitur, quod est sine fundamento: nec Fe-
linus, quem citat, id dicit, sed solum, quod est consuetu-
ra, & c. n. 225.

Probanda est unio per instrumentum, seu literas ipsius
uniois, n. 226. & seq. ubi quod requiritur scriptura,
nec sufficiunt testes, ex Rota contra Caccialupum, &
Zerolum re'atos, n. 218.

Probatur etiam unio ex diuturnitate temporis, nu. 229.
sed quod tempus requiritur, resolutum contra ali-
quod relatus requiri tempus immemorabile, vel qua-
dragenarium cum titulo putatio d'nt' cau' in pre-
scribendi, n. 230. & seq. & in probanda dicta imme-
moriali debet probari, quod beneficium semper est
tanquam unum possessum, & debet esse probatio
40. annorum de visu, n. 232. quod probatur ex cap. 1.
de prescript. in 6. & quia unio est contra ius com-
mune, & odiosa, n. 233. & ita tenet Rota, ut in reso-
lutionibus adductis, nu. 234. & in decisionibus po-
sitis, a nu. 235. & in resolutione adducta, numero
238.

Id solum videtur procedere in unione accessoria, & ex-
tra titulari, secus in unione aque principaliter, in
qua quodlibet beneficium remanet in suo statu, & re-
tinet nomen, & iura sua. & solum agitur, ut unus sit
rector utriusque. & sic non ita resistit ius commune: unde
in ea non erit necessaria immemorialis, aut qua-
dragenaria cum titulo, sed sufficit quadragenaria
sine titulo cum bona fide, ut videtur velle Rota in
decis. positis, a n. 239. pro quibus facit declaratio S.
Congreg. adducta, n. 243.

Secundum Felinum, & Rebuffum alleganti unioem
esse factam sufficit ad eam probandam probare pos-
sessionem 40. annorum cum fama tituli ex doctrina
Bartoli in l. Cellus, de vltimo capio. volentis, quod
sufficit probare titulum ad vltimam capionem publi-
ca forma, numero 244. sed id videtur falsum nec
doctrina Bartoli videtur vera, & c. n. 245. & quam-
uis Rota secuta sit dictam doctrinam Felini in vna
Alexandrina, ut in resolutionibus adductis, n. 246.
tamen videtur postea reuocata, ut in resolutione
adducta, n. 247.

Probatur etiam unio ex verbis enuntiativis plurium
instrumentorum antiquorum, in quibus beneficia
tanquam unita enuntiantur, nu. 248. n. m. verba
enuntiativa plurium instrumentorum antiquorum
habent vim famam, n. 249. & fama in antiquis bene-
ficiis, etiam quod agatur de gravi preiudicio, dum-
modo sit univ. rnis, & solida, ac constant, & illusa,
& c. n. 250. & 251. & quod verba enuntiativa instru-
mentorum antiquorum probent, tradunt citati nu-
mero 252. adducitur resolutio Rote, numero
253.

2. Tom.

Id procedit quando ista instrumenta antiqua haberent
originem à diuersis personis, non ab eisdem, numero
254. & quando verba enuntiativa sunt clara, nu. 255.
sufficiet tamen virtualiter enuntiare unionem,
ut in resolutione posita, numero 256. & debent ha-
bere originem à diuersis personis non suspectis, nu. 257.
nam enuntiativa plurium instrumentorum anti-
quorum non habent vim publica vocis, & fama si vi-
deatur emanasse à personis suspectis, numero 258.
& sufficiunt, & requiruntur ad minus duo instru-
menta, nu. 259. & adducitur resolutio Rote, nume-
ro 260.

Quod dicatur antiquum in proposito, aliqui docent de-
bere esse centum annorum, numero 261. & facit,
nam quamuis varia sunt opiniones, quod dicatur an-
tiquum in materia probationis, tamen communis, &
magis recepta est, ut requiratur tempus 100. annorum,
à nu. 262. quod Rota intelligit quoad instru-
menta, & scripturas in testibus vero illud dicit an-
tiquum, quod excedit 60. annos, numero 264. &
seq. ubi adducitur resolutio, Rote, Rota tamen alias
in instrumentis tenuit tempus 99. annorum pro an-
tiquo, & sequitur Mascard. & sustineri potest, cum
in tanto tempore unus annus parum importet, nu. 266.

Tam in testibus, quam in instrumentis cum ambiguntur,
an sint de antiquo, detrahendum est tempus litis, nu. 267.
& seq. ubi adducuntur resolutiones Rote.

Quod dictum est unionem probari ex enuntiativis in-
strumentorum antiquorum, accipitur concurrente
longissima quasi possessione ipsius unionis, non alias,
n. 269. & facit doctrina Aym. & aliorum quod licet
alias in antiquis probationes leuiore, seu presump-
tione, & coniecturales admittantur: hoc tamen non
habet locum contra possessorem, contra quem actor
debet plenissime probare, non obstante temporis anti-
quitate, nu. 270. quamuis idem Aymon alias teneat
sufficere probationes leuiore per iudicium, & conie-
cturas in antiquis etiam contra possessorem, qui non-
dum prescriptus, n. 271. qua sententia non placet, &
solum posset procedere quando presens status, & pos-
sessio illius, contra quem agitur, non repugnaret illis
indiciis, & coniecturis, seu intentioni agentis, aut qua-
do ageretur de recuperanda re amissa de qua amissione
alias constaret, n. 272.

Probatur etiam unio per confessionem partis aduersae,
n. 273. sed obicitur, quod titulus beneficii non probatur
per confessionem aduersarii, licet ex ea possit ius-
tificari, & coadiuuari, n. 274. & quod ius patronatus
non probatur ex sola confessione aduersarii, v. 8.
Cong. censuit in declaratione adducta, n. 275. & sic
predicta sententia non videtur vera, nisi concurrentibus
adminiculis, & coniecturis, ut in simili de iure
patronatus tenuit Rota in decis. posita, nu. 276. & in
decis. posita, n. 278. & aliis ibi allegatis, & nu. 279.
iuxta quas decis. ita demum ex confessione partis
aduersae concurrentibus, etiam adminiculis probabitur
unio, si non agatur ad illius canonizationem: al-
ias id non sufficeret, ut dicitur de iure patronatus,
quamuis confessio etiam sola non reuocata actoris
pretendentis beneficium tanquam non unitum suffi-
ce et imponendum ei silentium, n. 280.

Quando unio dicatur sortita effectum, quod est vile
ad regulam Cancellarie reuocatoriam unionum, &
ad decretum Concilii sess. 7. cap. 6. & sess. 25. cap. 9.
resoluitur dici sortita effectum si secuta sit possessio,
non alias, nu. 281. & sic non subsequuta possessione ante
dict. regulam reuocatoriam superuenientem, unio

L. L.

per eam reuocatur, & succedente vacatione potest de beneficio tanquam vere vacante legitime provideri, nisi vnio sit facta pro dote necessaria, &c. numer. 282. & seq. ubi ponuntur resolutiones Rota, & numero 289. ponitur decisio eiusdem, & refertur quod in adit Gonzalez.

Regula Cancellaria, quae superuenit de unionibus non sortitis effectum, non obstat quando aliqua bonorum portio à beneficio est dismembrata, & vnita monasterio, ex Rota nu. 287. sed non videtur verum, quia regula etiam de dismembrationibus expresse loquitur, num. 288.

Quamuis Mandos, & Rota cum Calder videantur velle, ut vnio dicatur sortita effectum, fructus etiam esse perceptos, id non videatur necessarium, sed statim ac possessio capta est dici sortitum effectum, n. 290. & adducitur resolutio Rota, n. 291. nec est necessarium ad istum effectum, quod possessio sit pacifica, nu. 292. requiritur tamen praecise possessio, nec sufficit valuisse eam capere, & fecisse quantum in se fuit, & non potuisse habere, n. 293.

Regula ista reuocatoria unionum non videtur intrare, si saltem in parte vnio sortita fuit effectum, n. 294. licet secus sit in decretis Concilii d. c. 6. & 9. ex S. Congreg. & Rota à n. 295.

Vnio facta ex causa onerosa, & in recompensa, non reuocatur per d. reg. Cancellaria, n. 297. & facit quod videtur tenere Mandos, reg. illam locum non habere in vnione facta ex causa remuneratoria obseruitia, seu merita extraordinaria, n. 298. quamuis in vnione facta cum clausula in vim coactus habere locum alius Rota resolverit, n. 299.

Quando vnus dat de regula reuocatoria, & alter replicat vnionem fuisse sortitam effectum, cui incumbat onus probandi, remissum, n. 300.

De reuocatione unionis qui sunt videndi, nu. 301. & in summa dicitur primo, quod ille potest vnionem dissolvere qui potuit illam facere, n. 302. & potest Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiam à Papa, vel legato reuocare causa subsistente, nisi facta sit à Papa ex plenitudine potestatis, secundum Pet. de Perusio, n. 303. & 304.

Secundo vnio reuocari potest cessante causa, propter quam facta est, vel alias ex causa necessitatis, & vilitatis ecclesiae, vel quia redundat in eius damnum, n. 305. sed vnio facta de ecclesia paupere non dissolvitur, si peruenit ad pinguiorem fortunam, tribuit tamen talis restitutio iustam causam dissolutionis, numero 306.

Tertio, in reuocanda vnione requiritur causa cognitio, & consensus capituli, si ut in facienda, n. 307. & ulterius requiritur vocatio defensoris, & citatio eorum, quorum interest, n. 308.

Quarto, reuocatio unionis operatur, quod ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem, n. 309.

224 Ad sextum, quomodo probetur vnio, dicendum est in primis vnionem non praesumi, sed probari debere ab eo qui factam asserit, cum vnire sit quid facti, & odiosum, Ripa respons. 1. de legib. n. 8. Rebus. consil. 8. versic. quinto respondetur, Mandos. reg. 12. qu. 5. 7. lib. 5. Rota decis. 557. n. 5. lib. 3. part. 3. diuersorum, Mascard. conclus. 1418. n. 1. & 2. Menoch. de praesumptio. lib. 6. praesumpti. 80. n. 1.

225 Qui n. 2. id est declaratur, ut non procedat, quando asseritur facta vnio duarum ecclesiarum, de quarum paupertate, & inopia apparet, nam tunc facta praesumitur, & citat Felinum consil. 2. n. 23. Sed hoc est sine fundamento, & Felin. ibi solum dicit, quod est coniectura, non tamen quod ex ea sola praesumatur vnio, & ita tenet Rota in Tirafonen. infra adducta numero 241.

Probanda autem est vnio per instrumentum, seu literas ipsius unionis, Aymon. consil. 258. num. 10. & 11. Mascard. conclus. 587. numero 1. Rota decis. 127. Caesaris de Grassis numer. 8. Zerola in praxi. 1. part. verb. vnio. §. 8. dicens, quod alioquin vacare censerentur beneficia vnita, si solo verbo, & facto vnirentur & hoc accidisse in facto Beneuenti, ubi quaedam beneficia erant vnita seminario solo verbo, & facto, siue per multos annos vnita steteresset Reuerendissimi Nuntius Apostolicus hoc praesentens tulit sententiam, qua dictas vniones irritauit, & condemnauit seminarium Beneuentanum ad multam pecuniarum quantitatem pro fructibus interim male perceptis.

Et quod ad probationem unionis requiratur scriptura, ex Aydone supra fuit resolutum in causa Theanen. beneficij S. Eustachij 20. Maij 1587. coram D. Gipsio, & quod non sufficiant testes, Rota decis. 557. n. 4. lib. 3. part. 3. diuersorum.

Quamuis Caccialupus artic. 7. dicat vnionem posse probari per priuilegia Apostolica, per instrumenta authentica, vel publica per testes, & alias species probationum, & Zerola 2. part. verb. vnio, quod probatur etiam per testes, & per instrumenta, & ex praescriptione immemorabili.

Secundo probatur etiam vnio ex diuturnitate temporis, Anchar. consil. 162. Felin. in cap. ex parte n. 2. de testib. & in cap. causam quae, n. 3. de praescriptione. lafo 1. in sciendum, ff. de verbor. obligation. n. 17. versic. quinto fallit, Balbus de praescripti. 1. part. 5. partus qu. 19. n. 2. Tiraquel. de praescripti. §. 1. glof. 4. vers. 20. Ant. Gabr. cor. 1. de praesumptione. à n. 12. Menoch. de praesumpti. 80. n. 3. & 4.

Sed dubium est, quod tempus requiratur, in quo quamuis Hostiensis in cap. quoniam de viis, & honestat. clericor. & in sum. tit. de supplenda negligent. praetator. dicat, quod quancumque temporis diuturnitas non inducit vnionem, & quamuis Boerius dist. decis. 345. n. 6. & Cassianus consil. 10. dicant sufficere solum tempus 40. annorum ad praesumptiue probandam vnionem, quod sequitur Rebus. consil. 20. versic. non obest, dicens, quod ut probetur vnio per praescriptionem, necesse est, quod quis probet possedisse illam sine collatione tanquam vnitam per 30. vel 40. annos, & quamuis Flores qu. 23. num. 50. dicat sufficere, & requiri maius tempus 40. annorum cum aliis iudiciis.

Dicendum est ad probandam vnionem requiri tempus immemorabile, Ioan. Andr. in reg. qui contra. lib. 6. Oldral. consil. 296. numero 3. Millis in repet. verb. vnio, Felin. consil. 2. & in cap. si diligenti, num. 21. de praescripti. Balbus supra n. 1. Rebus. in praxi d. reg. de vnio. gl. 9. ad fin. & consil. 137. Probis ad Monach. in cap. 1. de praescripti. in 6. num. 25. Aymon d. consil. 255. num. 11. Mascard. concl. 179. 587. & 1418. Pet. Gregor. dist. cap. 20. num. 13. Menoch. d. praesumpti. 80. numero 5. practica Rota d. cap. de vnio. num. 12. versic. vnio debet probari, Flores 9. 10. num. 19. decis. Pedemon. Cache-rani 116. num. 11. & Rota decis. 9. & 10. de reb. ecclesiae, in antiq. puteus decis. 238. libro 1. & 209. libro 2. Caputaquen. 344. & 347. part. 3. & Caesar de Grassis dist. decis. 124. numero 12. & 127. num. 5. & 8. vel quadragenariam cum titulo putatio dante causam praescribendi,

bendi, (nam vnio potest præscribi, Pet. de Perusio cap. 4. n. 31. & 32.) Cardin. in Clem. 1. de supplenda negligent. prælator. quest. 20. Felin. d. consil. 2. decis. Pedemontana supra n. 12. Mascard. d. conclus. 179. & 1418. & Flores supra.

232 Et in probanda dicta immemoriali debet probari, quod beneficium semper est tanquam vnitum possessum, Ioan. And. supra n. 2. & Rota in causa Toletana iuris nominandi de qua supra 1. part. cap. 2. n. 41. & debet esse probatio 40. annorum de visu, Puteus d. decis. 209. n. 3. vbi enim ait 15. annorum, debet dicere 40.

233 Quod t probatur ex cap. 1. de præscript. in 6. iuncta reg. quod qualibet ecclesia debet habere suum rectorem cap. cum non ignores, de præben. caps. singula 89. dist. cap. quia nonnulli, de cleric. non residen. c. 1. 2. & 4. 21. 9. 1. c. cum singula, de præben. in 6. Vnde vnio duarum ecclesiarum, seu duorum beneficiorum est contra ius commune, Oldral. consil. 260. num. 1. glos. regul. Cancell. 11. in princip. Mandos. reg. 22. quest. 1. n. 3. Rota decis. 557. n. 3. libro 3. part. 3. dixerunt, & vniones sunt odiosæ de iure, glos. vbi, & reg. 21. & Mandos. & Rota d. numero 3. & quod vnio est odiosa, & iuri communi repugnans, ait Calder. consil. vltim. de reb. ecclesie, num. 1. Anchar. consil. 114. & Aymon d. consil. 258. numero 10.

234 Et ita fuit resolutum in causa Caputag. vnionis coram D. Bubalo de anno 1587. vt infra n. 260. & coram D. Penna de mense Nouemb. 1593. vbi fuit tentum, vnionem non probari per lapsum 40. annorum, sed Rotam requirere immemoriam, vel saltem 40. annos cum titulo, &c.

235 Idem fuit resolutum in causa Tirasonen. iuris præsentandi coram D. Bubalo 14. Octobr. 1588. & 17. Martij, & 9. Iunij 1589. vt apparet ex decisionib. sequentibus 14. Octobr. 1588.

Quo ad annexionem portionum cum Vicariis S. Michaelis, & S. Bartholomæi Domini tenuerunt non probari dictam annexionem, testes enim non probant immemoriam, nam secundus, & tertius, super quibus præcipue fundatur hæc probatio, non concludunt de 40. annis ante notam litem propter defectum atatis, nec presentationes antiquæ suffragantur, quia non dicunt cum portionibus annexis, & modernæ presentationes non possunt constituere aliquem statum annexionis, quia ad probandam annexionem non sufficit status 40. annorum, vt per Puteum decis. 238. Dubitauit libro 1. neque erectio ecclesiæ de Borgia in collegiatam potest recipere interpretationem ex obseruantia subsequente, quia de obseruantia antiqua non constat, & obseruantia moderna non potest interpretari erectionem antiquam factam de anno 1449. vt fuit resolutum in illa Placentina voti coram Reuerendissimo Oriolen. confessiones in duobus visitationibus non suffragantur, tum quia consentitur statum de præsentanti, tum etiam, quia ex illis non elicitur expressa confessio, quod ista beneficia sunt annexa, non enim sequitur, cura animarum consuevit exerceri per vnum ex portionariis, ergo portiones sunt annexæ, ita vt capitulo Tirasonen. competat ius præsentandi ad portiones, & vicarias, quia potuit induci consuetudo præsentandi ad vicariam vnum ex portionariis, prouisiones Apostolicæ de anno 1543. in quibus prouidetur de portione, cui cura imminet animarum, non inducunt statum annexionis, quia non sunt enunciatiue antiquæ, quæ habent vim factæ, & consequenter ex eis non probatur annexio.

2. Tom.

In eadem 117. Mart. 1589.

Domini pro maiori parte tenuerunt non constare de aliquo titulo annexionis portionum ad vicarias S. Michaelis, & S. Bartholomæi, nec de aliquo statu qui suffragetur cap. Tirasonen. nam vt alias dictum fuit, ad probandam vnionem requiritur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo habili ad præscribendum, ita Felin. consil. 2. vbi dicit, quod non sufficit probare, quod ecclesiæ fuit possessa per quadraginta annos tanquam vnita, seu annexa, sed vel probetur titulus saltem putatiuus, vel immemorialis, hic autem non probatur immemorialis, nec ex testibus qui non habent atatem, vt alias dictum fuit, nec etiam ex scripturis presentationum, quia presentationes ad vicarias cum portione annexa incipiunt ab anno 1535. Nec videbatur istis Dominis, quod bulla erectionis ecclesiæ Borgia in collegiatam præstaret aliquem titulum istius annexionis, quia quamuis in prima bulla dicatur vicarias gaudere debere distributionibus, tamen cum bulla fuerit postea reuocata, non potest fieri in ea fundamentum, nec potest dici constare de aliquo statu, qui suffragetur capitulo Tirasonen. quia si volumus considerare hunc statum ad effectum inducendi vnionem, tunc non est sufficiens status 40. annorum, vt supradictum est, nec intrat dispositio, cap. cum de beneficio, de præben. in 6. quia in materia vnionis non agitur de qualitate beneficii, sed de substantia, Puteus decis. 238. lib. 1. Si autem volumus considerare hunc statum ad effectum, vt Tirasonen. acquisuerit quasi possessionem præsentandi portiones, etiam si sint separate, & hoc prætere non possunt, quia ipsi non præsentarunt vti ad portiones separate, & sic cum hoc iure vti non fuerint, non possunt dicere hoc ius sibi acquisuisse per ea, quæ dicta fuerunt in vna Sipontina iurisdictionis coram R. P. D. Decano 18. Aprilis 1586.

In eadem 9. Iunij 1589.

Vit iterum causa proposita, & Domini steterunt in decis. quod nec ex verbis bullæ erectionis, neque ex obseruantia potest colligi prætenfa annexio.

Et t quod in præscribenda vnione requiratur, vel quadragenaria cum titulo, vel immemorialis cum requisitis à glos. in cap. 1. de præscript. in 6. fuit resolutum in causa Aquinaten. beneficii 29. Aprilis 1602. coram D. Ludouisio.

Quod tamen solum videtur procedere in vnione accessoria & extinctiua tituli, secus in vnione æque principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in suo statu, & retinet nomen, & iura sua, & solum agitur, vt vnus sit rector vtriusque, vt supradictum est ad tertium à n. 37. & sic non ita resistit ius commune, vnde in ea non erit necessaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, sed sufficiet quadragenaria sine titulo, cum bona fide tamen, vt videtur velle Rota in d. Tirasonen. iuris præsentandi 16. Martij, & 16. Octobris 1592. coram illustrissimo Blancheto, & vltim. 21. Octobr. 1594. coram D. Lita, vt in decisionibus sequentibus.

16. Martij 1592. coram D. Blancheto.

Domini in propositione huius dubij fuerunt cōcordes, 239. multa concurrere pro capitulo Tirasonen. quæ probant statum vicariarum S. Michaelis, & S. Bartholomæi esse talem, quod presentatio facta ad ipsas habuerit etiam locum quoad duas portiones in ecclesiâ collegiatâ existentes, de quibus agitur: primo enim ponderatur

LL 2

erectio in collegiatam, in qua tribus beneficiis inungi-
tur cura animarum collegiata ecclesia, & S. Bartholo-
mei, & S. Michaelis cum reservatione distributionum
quotidianarum in ecclesia collegiata, quae distributiones
non consueverunt consignari, nisi beneficiis in ecclesia
cap. 1. de clericis non residentibus in 6. quae erectio cum ha-
buerit effectum suum quoad vicariam in ecclesia S. Ma-
rii & idem videtur sentiendum de portionibus, tum quia
ratio propter quam contrarium decideri debeat, non assi-
gnatur, tum etiam quia videtur sufficere observantia in
vno capite, ut in alio non dissimile idem in statu debeat,
ut fuit resolutum in causa Toletana annatarum coram
R.P.D. Orano coadiunatur ex aliis, quae praecedunt, &
subsequuntur laudum. Et primo ex collatione facta 1494.
Alphonso de Cordona, per cuius obitum anno 1530. va-
cante vicaria, datur possessio eius successori prima por-
tionis in ecclesia collegiata cum assignatione stalli in cho-
ro, ubi eius antecessores sedere consueverunt, ut in sum-
mario iurium capituli n. 2. Secundo ex possessione tradita
anno 1523. procuratori Petri Marquez, de qua, in sum-
mario n. 10. omnibus accedunt verba laudi, ibi: Prout ha-
ctenus consueverunt, & ad eos pertinent, quae secundum
aliquos ex domibus causantur prolata, non autem limi-
tatae stare videntur. Haec omnia tertio loco coadiunantur
ex collationibus subsequentibus laudum, & distis tes-
tium, Tirasoni, videntur, & testibus universitatis Borgiae
in causa congrui servitii, & testibus capituli Borgiae,
ex quibus probatur effectum presentationis ad vicarias
porrectum fuisse ad portiones, non solum spacio 40. anno-
rum, sed de audita a maioribus, ita ut magis verificetur
narrativa laudi, ex omnibus his simul iunctis presumi
posse dicebant hunc statum praecessisse laudum, cum de pre-
senti in praeteritum facile presumatur, cum ad sit ali-
qua iusta causa ita presumendi, Alex. conf. 16 n. 3. lib.
1. Salic. in l. ex qua persona, C. de probat. Alciat. reg.
2 praef. 20. n. 2. praecipue cum de statu contrario nihil do-
ceatur. Non obstat, quod agatur de substantia beneficii,
non de statu, quia cum non pretendatur vno beneficii
extinctum, sed ut presentari a capitulo ad istas vicarias
censeantur etiam presentari ad portiones, quod consue-
tudo, & prescriptio fieri potest, Gem. in cap. cum
de beneficiis, n. 3. de praebend. in 6. non obstat vulgaris
regula, quod provisiones Apostolicae non immutent sta-
tum beneficii, & Eid. decif. 107. Achilles de statu bene-
ficii, decif. unica, quia declarant statum, in quo benefi-
cium reperitur, praecipue stante traditione possessionis sub-
secuta per Borgiae, quae si aliter res se habuisset, non sic
de facili tradita fuisset. An autem praedia omnia sus-
sistantur in casu de quo agitur, potest particulariter
videri, &c.

In eadem Tirasonen. annexiones

16. Octob. 1592.

241

Fuit resolutum probari talem statum qui suffragatur
capitulo Tirasonen. ad dictum effectum, cum enim a-
gatur de interpretatione laudi in cap. 17. ubi reservatur
ius presentandi capitulo ad istas vicarias, prout hactenus
consueverunt multa concurrunt, quae probant quale es-
set consuetum, ante laudum enim indubitatum est, quod
anno 1594. vacante vicaria S. Michaelis fuit ad illam
presentatus Alphonsus de Cordona qui habuit possessio-
nem portionis, quod probatur ex possessione tradita anno
1530. eius successoris, cui assignatur stallum in choro in col-
legiata cum assignatione, quod erat illud, in quo sui ante-
cessores sedere consueverunt, & postea datur obolus pro
distributionibus quotidianis. Denique deducitur, ad eccle-

siam parochialem anno 1523. etiam data fuit possessio por-
tionis vicaria nuncupata in ecclesia S. Bartholomei,
Michaeli Marquez procuratori Petri Marquez, ex
his duobus actibus precedentibus laudum consueverunt
satis est probatum, Bartol. in l. mella, §. i. ff. de aliment.
& cibariis. legat. Crescen. decif. 10. Nec obstat, quod illa
anno 1530. subsequatur laudum, quia respondetur primo,
ex illa de latariis Alphonso de Cordona, cuius promissio
praecesserat laudum. Secundo, quod cum laudum ege-
ret confirmatione, nec dum esset confirmatum, imo non
essent data mandata ad petendam confirmationem, isti
actus debet potius adscribi temporis praecedenti laudum,
quam subsequenti, quia confirmatio actus nullius recipit
roborem a confirmante. Felin. in cap. inter dilectos, n. 14.
& seq. de fide instrument. Parisius consil. 19. n. 16 in
princ. Nec refragatur, quod provisiones Apostolicae non
mutant statum beneficii, quia ultra dista in decisione fa-
cta 16. Martij proximo praeteriti non attenditur tantum
promissio Apostolica, sed factum capituli Borgiae in traden-
do possessionem vicariae, si enim fuisset separata portio, &
vicaria, gratia Apostolica supra vno beneficio fuisset sine
narrativa partis, & praecipue Papa demadate executione
super duobus, sed cum in gratia nulla sit facienda men-
tio de annexis cap. supra eo, ubi Dd. de praeben. in 6.
Rota de rescript. in antiq. decif. 46. Felin. in cap. in
nostra n. 3. de rescript. necesse est fateri titulum ad vi-
cariam tribuere ius etiam ad portionem. His accedit i-
psa erectio facta anno 1452. sub Nicolao Papa V. in qua
supprimuntur novem portiones cum narrativa, quod ex
17. portionibus tres exercebant curam animarum, & ex
hac causa erant exempti ab interessentia in choro tempo-
ribus destinatis ad divinum celebrationem. Quae nar-
rativa, cum finis in antiquis, plene probat statum anne-
xionis, Alexan. & Lasc. num. 4. in l. cum aliquis, C. de
iure deliberandi, Felin. in cap. cum causam col. 2. ver-
fic. est verum, de probat. Paris. conf. 104. n. 48. volum.
1. praecipue cum concurrat narrativa ipsorum Borgiae,
anno 1433. Neque est faciendum fundamentum supra non
sortito effectu erectionis, quia licet prima non fuerit effe-
ctum sortita, sub preteritis, quod multa fuissent narrata a
vero aliena, nihilominus ista tantum anno 1452. habuit
effectum, & fuit per Episcopum Tirasonen. executioni do-
madate, in qua idem quod in prima narratum legitur.
Praeterea ut fuit dictum in des. 16. facta Martij praeteri-
ti, cum non deur ratio diversitatis, quare magis presen-
tatio ad vicariam in ecclesia B. Virginis debeat habere
locum, etiam quoad canonicatum in eadem ecclesia, quae
presentationes ad duas vicarias quoad istas portiones,
potest argui ab observantia erectionis in illa ad istas, de
quibus agitur, & ex illa statum esse quae situm etiam quo
ad reliquas eiusdem speciei, ex decif. coram R.P.D. meo
Orano in illa Toletana annatarum, quia in istis inspi-
citur causa privilegii, non exercitium, Baldus in l. 1. nu.
24. C. de mancipationib. liberor. Coadiunatur haec
probatio ex unione facta 1425. cuius copiam dederunt
scribentes pro Borgiae, in qua propter paupertatem vi-
cariae in ecclesia B. Mariae vniuer portio primo vacatur,
quae praesumptio paupertatis intrat etiam in istis duobus,
& licet non inducat praesumptionem tituli, prout vult
Felin. consil. 2. n. 25. tamen negari non potest quin faciat
maximum gradum probationis, praecipue cum non con-
sistat de alia dote harum vicariarum. Hoc etiam probatur
ex articulis Borgiae, & testibus desuper examinatis, &
aliis articulis universitatis in causa congrui servitii,
ex quibus colligitur semper exercitium cura anima-
rum fuisse penes unum canonicum in ecclesia colle-
giata, & penes duos portionarios in aliis ecclesiis,
confessione autem propria nulla maior probatur. Doct.
in leun-

in l. cunte, C. de transactio. & in c. i. de confessis in 6. alias hoc sequeretur in onueniens, quod cum Borgien. qui que partes decimarum recipiant, si due portiones non essent applic. i. e. ro. dote. vicariatum, de quibus agitur vicaria remanere. i. sine dote, & ius presentandi esset inutile, quia nemo hoc onus acceptaret. & ad hoc emendandum intrat regula, quod concessio vna ex censetur concessa, sine quibus illud stare non potest, l. 2. ff. de iurisdic. omnium iudic. l. oratio ff. de sponsal. promissis ex abundanti Domini dixerunt, coniungendas esse presentationes, que laudem fuerunt subsecuta, ex quibus, quod sue ut prius ob seruatum, argui potest ex allegatis in preterita decisione & Ruino consil. 143. nu. 21 & 23. lib. 5. nulla enim ratio assignatur cur capitulum Borgien. a tempore lat. lauti, usque ad annum 184. quando super hoc incidenti actum fuit, tacuit imo non solum tacuit sed iuratus ad vicarias per capitulum Tirasonen. presentatis portionum possessionem assignauit: & hinc oritur alia presumptio, quod si presentatio ad vicarias, non traxisset effectum suum ad portiones, non est vero simile, quod ordinarius nunquam contulisset ipsas portiones, & illas semper pro derelicto habuisset, vel nullus tam uim deuo utas a sede Apostolica impetrasset, cum prouisi nullum alium titulum habuerint, quam presentationes & inscriptiones ad vicarias. Non obstant deducta in contrarium, & primo quod illa verba prout consueuerunt stent conditionaliter, non autem causatiue, & ideo veniat verificanda conditio, quia quando tales dictiones apponuntur in dispositione, de cuius natura est aliquid de nouo dare, & in ea conceditur aliquid certum, tunc illa verba stant causatiue, non conditionaliter, Felin. in c. ex parte el. primo n. 10. de rescript. & Tuerius Decian. late in consil. 58. nu. 61. lib. 2. & fuit dictum in causa Cau. ien. iuris dictionis coram bona memoria Lauretano 8. Nouembr. 1576. in laudem autem non reseruatur ius presentandi, sed arbitri pronuntiant illud ius pertinere capitulo Tirasonen. in illis verbis, prout hactenus consueuerunt, & ad eos pertinent. Preterea in dubio illa facienda est interpretatio, ut verba stent potius causatiue, quam conditionaliter, ut per Decianum ubi supra & alios allegatos. Non obstat etiam, quod confirmatio retrahatur ad datam confirmationem, quia quando actus est omnino nullus ut dictum fuit, & eget ad sui validitatem confirmatione, attenditur tempus constitutionis, non autem actus gestus, nec retroaction: est locus, Baldus in l. ex placito, num. 8. ver ficul. secundo casu, C. de rerum permutatione, & fuit resolutum coram bona memorie D. de Rubeis in vna persona testamenti 27. Iunij 1583. nec obstat, quod hoc casus, quia ius immemoriabilis, vel quadragevaria cum titulo pri. mo, quia ubi concurrat voluntas partium, & confirmatio Pape, non est necessaria probatio immemoralis possessionis. Secundo dicitur, quod hic non agitur de vnione tituli: extinctiua, vel accessoria, per quam vnum beneficium sit predium alterius, & nomen admitti i. beneficij, Calder. consil. vltim. de rebus ecclesie non alienan. Rota in eodem titulo in antiquo, sed agitur de vnione aque principali, in qua quodlibet beneficium retinet nomen, & iura sua, vno solum datur facta quo ad titulum, ut vnus, & idem sit prelatus utriusque. Hostien. cap. i. colum. 1. versicu. tertio sic. Bar. in col. 2. ad fin. versicu. tertia species, Abb. num. 6. ne sede vacante, Cacial. p. de vnio. quest. 2. num. 2. quare potius controuertitur pertinentia collationis, seu de iure presentandi, quam de vnione, cum capitulum Tirason. tantum pretendat, quod presentatus ab ipso ad vicarias debeat consequi portionem, quare cum ordinarius non sit in causa, nec reclamet, sufficit sola fama, Cassad. decif.

2. Rom.

1. de probatio. & ut fuit resolutum in Rota in pluribus causis, quod decretum Concilij Trident. ca. 9. sess. 25. non habet locum, quando causa agitur inter presentatos a patronis tantum, non existente in iudicio prouiso Apostolico seu ab ordinario. Preterea, capitulum de beneficio, de prebendis in 6. procedit, quando probatur aliquis status precedens, sed Borgien. nedum non probant statum diuersum, quod imo eorum probationes incalcentur in hanc partem, quod presentati ad vicarias obtinuerunt etiam portiones, ut fuit supra deductum, & ex hoc respondetur summario institutionum factarum ad presentationem capituli Tirasonen. dato per scribentes pro Borgien. cum enim presentati simpliciter ad vicarias obtinuerint portiones absque alia presentatione, sequitur presentationem capituli Tirasonen. cum institutione subsecuta ius sibi ad portiones tribuere. Ex abundanti etiam dictum fuit, quod dato, quod requireretur immemoralis, seu quadragenaria cum titulo hic attento tempore litis mora supra hoc incidenti quadragenaria per testes optime probatur, & cum sufficiat titulus putatiuus, alias enim si esset verus, cessaret disputatio, Felin. in dict. consil. 2. pro titulo putatiuo deseruit erectio, in qua enunciat, ut ex 17. portionariis tres in tribus parochialibus exerceant curam animarum. Et ex his ita fuit decifum, &c.

In eadem Tirasonen. iuris presentandi

248

21. Octobr. 1594. coram

D. Litt.

Pluries proposita hac causa non potui certam capere resolutionem ex eo, quod pro vna parte informabatur supra statum, pro alia vero supra vniuersum vnde Domini die 13. Iunij mandarunt super omnibus aque informari, quo tandem facto resolverunt constare de vnione: ad effectum, de quo agitur, qui est, ut presentatus ad vicariam regimini vicari non tantum preesse debeat, sed etiam portionis, que per obitum ipsius vicarij contingeret vacare, considerantes hic non agi de vnione extinctiua tituli, vel accessoria, cui resistat ius commune, ad quam probandam cum agatur de notabili preiudicio ecclesie, nil mirum si immemoralis ipsa, vel saltem quadragenaria cum titulo putatiuo requiratur, iuxta consil. Felin. secundum plures per Rotam canonicatum cum sic ecclesiis, que sic alteri vniunt, efficiatur predium, & amittat omnem spiritualitatem, Calder. consil. vltim. de rebus ecclesie, sed potius agitur de vnione, per quam status ecclesie seu essentia beneficiorum non alteratur, sed in suo statu, & honore remanent, & eo tantum respectu sit, ut ab vno, & eodem prelato regantur, capitulum & temporis 16. q. Caccia lupus de vnio. art. 2. num. 2. Petr. de Perusio de vnio ecclesiarum cap. i. numero 4. & 6. quod sit, ut cum non agatur de preiudicio ecclesie, ita considerabili, nil mirum si ad talem vnionem iustificandam tantum ex ista probatio necessaria non est: cautius enim est agendum, ubi maius periculum imminet, cap. periculum, de election. in 6. cap. quiescamus 42. distinct. 1. manifestissimi, C. de furtis, Nec leuis visa est dominis probatio ad hunc effectum adducta per capitulum Tirasonen. primo, quia ex lectura literarum erectionis ecclesie S. Marie de Borgia in collegiatam, que facta est de anno 1452. apparet qualiter vnus ex portionariis d. ecclesie preerat cure animarum parochianorum ipsius ecclesie S. Marie, alius ecclesie S. Michaelis, alius vero ecclesie S. Bartholomei, quo sit, ut cum predicti tres eodem tempore essent portionarij in ipsa ecclesia S. Mar.

L. L. 2.

ra, & vi tales distributiones ut alij perciperent, & simul preessent cura animarum respectu in dictis ecclesiis, & vicarij nuncuparentur, sicque in futurum fieri deberet; merito ex dict. literis videtur constare de tali vitione, cum citra eam iure permissum non sit, ut una eademque persona presit regimini duarum ecclesiarum, cap. de multa de praebe. cum vulgar. & cum praedicta litera erectionis non tantum respectu ipsius erectionis habuerint effectum, sed etiam vicaria existens in eadem ecclesia, ad quam presentatus per capitulum Tirasonen, eam non tantum consequitur, sed simul canonicatum, qui ex simili portione creatus fuit: idem idcirco videtur posse indicari respectu vicariae S. Michaelis, & S. Bartholomaei, ut scilicet presentati ad eas non tantum eas consequi habeant, sed simul, & portiones, quae cum eis vacare contigerit, cum & ipse ab eodem fonte procedant, & ratio diversitatis assignari non possit inter vicarias S. Mariae, & istas, ad gloss. in cap. si postquam, de election. & notata per DD. in l. illud, per illum textum ad leg. Aquil. quod maxime placuit dominis, stande quod etiam respectu vicariae S. Michaelis, & S. Bartholomaei minime constat de statu contrario, imo ex multis prouisionibus factis pro tempore de dictis vicariis ad presentationem capituli Tirasonen, quae in alijs positionibus huius causa coram D. Blancheto ex parte capituli Borgia data fuerunt, quarum duae sunt de anno 1468. una de anno 1497. altera de anno 1506. altera de anno 1523. & altera de anno 1524. videtur apparere de effectu dictionum literarum, & simul de iustificatione huius unionis, ex eo signanter, quod etiam presentati ad dictas vicarias licet non essent tunc temporis portionarij in ecclesia S. Mariae, prout vere non erant, nihilominus eo ipso, quod admissi fuerunt ad vicarias, effecti simul fuerunt portionarij in d. ecclesia B. Mariae, & nulla maior scriptura, aut actus precedentis interpretatio allegari potest, quam quae ex obseruantia subsequuta deducitur, l. si de interpretatione, ff. de legib. Aymon consil. 39. n. 9. & 192. num. 19. ultra quod ex obseruantia dictionum literarum, quae non controuertitur respectu erectionis, & respectu vicariae existens in dict. ecclesia potest dici quasi a quasi possessio ad fauorem capituli Tirasonen. respectu omnium dispositorum in dictis literis ad eiusdem capituli fauorem, & sic etiam respectu vicariae S. Michaelis, & S. Bartholomaei, ut in simili alias dictum est in Toletana annatarum coram D. Orano. Secundo, quia in confesso est, apud partes ad capitulum Tirasonen, spectare ius presentandi ad vicarias, onus autem eis exercendi iniunctum esse portionariis Borgia, hacque de causa eis assignatas fuisse quinque partes ex duodecim decimarum, quae spectant ad capitulum Tirasonen, ut lectura laudi per sedem Apostolicam confirmati, quod emanauit de anno 1529. quo fit, ut necessario concludendum videatur pro ipsa vitione, & sic, ut presentati ad vicarias ad eas non tantum admitti debeant, sed etiam ad portiones, quae simul cum eis vacarunt, cum aliter praedicta duo concurrere non possent, ut scilicet succedente vacatione capitulum Tirasonen, possit presentare ad vicariam vacantem, quem vult, & quod vicaria exerceri debeat per portionarium, iuxta tenorem dict. laudi ad l. Oratio de sponsal. l. 2. de iurisdic. omnium iudic. Nec oblat dixerunt Domini si dicatur, idem verificari posse, ubi per capitulum Tirasonen, praesentetur ad vicariam vacantem unus ex ipsis portionariis considerantes, quod sic ius liberum presentandi ad vicarias non competeret ipsi capitulo, sed potius restrictum ad certas personas, quod in dubio ita minime seruatum fuisse credendum est ad s. sed ius quidem civile, de iure naturali, & l. i. §. qui in perpetuum, si ager

vectigalis, ultra quod ex supra narratis prouisionibus clare apparet dictum ius presentandi ad vicarias non fuisse restrictum ad portionarios, sed omnino liberum. Tertio, quia ubi essemus etiam in casu, in quo necessaria esset quadragenaria cum titulo putatio, ex quo verus titulus non eget aliqua praescriptione, Roia 9. de rebus ecclesiae, Felin. cap. cum contingat. numero quarto de foro compet. & dict. consil. 2. numero 2. Rebus in praxi de viuo. numero 31. Puteus decif. 240. libro primo, dixerunt Domini de ea satis constare, quia pro titulo putatio seruire possunt litera erectionis, necnon & laudum vii confirmatum a sede Apostolica, & sic ab habente potestatem veniendi, ad capitulum, sicut vniri, de excessib. praetorum, Mandos. 3. quaestio 16. numero 2. praesertim cum ex prouisione facta de vicaria S. Michaelis ad fauorem Alphonsi de Cordona de anno 1494. iuncta prouisione facta de eadem vicaria ad presentationem eiusdem capituli de anno 1530. ad fauorem successoris Alphonsi apparet, qualiter Alphonsus ipse vigore dictae presentationis, & prouisionis consecutus fuit non tantum possessionem vicariae, sed etiam portiones, sicut etiam ex post illius successoris tradita est per ipsummet capitulum Borgia, quae prouisiones iunctis alijs de eisdem vicariis factis cum portionibus vii annexis saltem operari debent, ut litera dictae erectionis, & laudum ad effectum de quo agitur, deseruire possent pro titulo putatio, Puteus decif. 15. in fin. lib. 3. post Socin. consil. 260. numero decimo-quarto, libro secundo, maxime cum vigore dictae erectionis, cum & laudi emanarint dictae prouisiones, & sic per consequens per prouisos capita presumatur possessio dictarum vicariarum, & portionum respectu ad l. secundam, C. de acquirend. possess. l. quaedam mulier, de rei vendicat. cum etiam, quia de ipsa quadragenaria satis constare dixerunt Domini ex depositione testium, de qua in sumario Tirasonen. cum illi sint aetatis 60. annorum, & aliqui maioris aetatis, & deponant de recordatu 50. annorum, quodque semper viderunt fieri prouisiones de vicariis cum portionibus annexis, & licet respectu eorum depositionis non videntur dictione, & citra, videntur tamen dictione semper, quae idem operatur respectu probationis quadragenariae, Socin. consil. 54. libro 4. Felin. cap. licet numero 8. de probat. Quae probatio eo fortior redditur, quod etiam semper depositione testium pariter aduersa fundatur, Roma. consil. 104. Socin. l. iunior. 69. libro 1. Riminal. l. iunior 60. libro 1. & eo verisimilior redditur, quod confessione pariter aduersa examinatur in causa congrui seruitutis, ad notata per DD. cap. i. de confessis in 6. & tanto magis videtur sustinenda hac probatio, ex quo non agitur principaliter de ipsa vitione, sed incidenter ad effectum, ut prouisi de vicariis simul, & portiones consequi habeant, & ordinarij, seu eius fiscus non est in causa: quo fit, ut etiam leuiore probationes sufficiant, gloss. l. si certis, §. sed si, si seruit. vendicet. Calder. consil. 23. de praeb. Caesar decif. 13. eodem, nec de prauidicio capituli Borgia, quod est in causa, tractatur, cum teneatur omnino per portionarios sustinere onus dictarum vicariarum, propter quod etiam eisdem assignata sunt quinque partes, ex duodecim decimarum spectantium ad capitulum Tirasonen. minusque ei competat aliquod ius conferendi dictas portiones, quoties eas vacare contigerit, ideo, &c. Nec potest dici, quod praedicti testes non deponant de 40. annis ante litem motam, siquidem, quia fuerunt examinati de 1536. & l. iuxta assertionem Borgien. fuit capta de 1580. Vnde cum deponant de recordatis a 40. annis, vti

si quis de.

tique deponunt de tempore 44. annorum ante litem. Nec refert, quod primus & tertius dicant à 40. annis habuisse communicationem in utroque populo, quia non per hoc sequitur quin antequam habuerint communicationem, potuerint scire id, super quo deposuerunt à suo recordatu, qui est annorum 40. cum ista duo adinuicem non contrariantur, maxime cum testes dum deponunt habere communicationem in utroque populo à 40. annis, subdant, & ultra, quæ dictio potest etiam verificari respectu restantis temporis eorum recordatus, ut notum est, & regulariter dicta testium sunt inuanda, non cauillanda, cap. cum tu, de testib. l. quoties de reb. dub. Cas. sad. dec. 3. de probationib. nec potest dici, quod dum testes dicunt vidisse, & scire esse annexas, &c. non probent, quasi quod deponant per verbum iuris, quia considerantur domini, quod testes etiam dicunt, quod quandoque vacarunt aliquæ vicariæ viderunt provideri simul cum portionibus annexis: quo fit, ut cum eorum depositio fundetur in sensu corporis, merito iustitiam debeat, cap. testes, part. 3. Innoc. cap. cum caulam, de testibus, Gemin. consil. 42. num. decimo. Nec enervari huiusmodi probationem conclusionem sui ex eo, quod medio tempore vicariæ simul cum portionibus fuerint possessæ per prouisos Apostolicos quasi quod subducendum sit tempus, dictarum prouisionum ad decisionem Guidoboni 133. de præscriptione. quæ decisio aliquibus ex Dominis faciebat difficultatem, quia per alios fuit responsum, quod cum prouisi de vicariis, siue à Papa, siue ab ordinario possederint per 40. annos, & ultra vicariis simul cum portionibus, negari non potest quin bene probetur quadragenaria præscriptio, quæ in possessione radicatur, & non in eo, quod qui possederint, fuerint ab eodem prouisi, ad cap. cum in tua, de decimis, & cap. fin. de offic. Archidiacon. imo ex dictis prouisionibus magis iustificari prætensionem Tirasonen. dixerunt Domini, cum illa necessario præseferant unionem de qua agitur, siquidem quia prouisiones ille loquuntur de vicariis simpliciter, & tamen prouisi per capitulum Borgia semper fuerunt immixti in possessione vicariarum, & portionum respectu, cum expressa assertionem, quod essent unitæ vicariis, quod citra veritatem dictæ unionis, aut manifestum capituli Borgia delictum fieri non potuit, ad quod euitandum admittitur omnis interpretatio, l. merito. ff. pro socio. Vt iterum circumscripta ipsa unionem deliquissent ordinarii qui pro tempore extiterunt, patiendi portiones, quæ vacarunt morte vicariorum, tanto tempore vacare, & absque aliqua collatione à prouisis de vicariis tantum indebite detineri, quod similiter in sensum sensati hominis cadere non debet, tum quia unusquisque diligens præsumitur in his, quæ spectant ad officium suum, cap. ad audientiam, de præscriptionib. & cap. deputati. de appellat. tum etiam, quia verisimile non est, quod ita supine passi fuissent ordinarii se priuari iure conferendi separatim dictas portiones, ubi de veritate ipsius unionis informati non fuissent, argument. l. cum de indebito, ff. de probationib. & denique deliquissent, etiam prouisi de vicariis tandem possidend. absque titulo portiones ipsas, & in peccato tali moriendo, contra id, quod habetur in cap. sancimus, t. quæstion. 7. quod scilicet nemo præsumitur immemor sua salutis. Et denique considerabant Domini, quod decisio Guidoboni posset applicari, ubi capitulum Tirasonen. pretendit acquiescere ius præsentandi ad vicarias, & portiones mediante ipsa quadragenaria, nam hoc casu bene deducendum esset tempus prouisionum Apostolicarum, ubi illa facta non fuissent ab præsentationem capituli, & ratio est manifestæ, quia

2. Tom.

possessio capituli tunc non esset uniformis, stante quod prouisi Apostolici non possederunt vigore præsentationis suæ, unde sicut statim primo beneficio aliquid non detrahunt prouisiones Apostolicæ aliter factæ, ut omnibus notum est, ita etiam ei robur attribuere non debent, ut pari passu res ipsa metiatur, & propterea nil mirum, si illud tempus deducitur. Verum hoc in casu capitulum Tirasonen. non præcendit principaliter acquisisse aliquod ius præsentandi ad vicarias, minus ad ipsas portiones mediante hac quadragenaria, sed ex quo non dubitatur quin sibi competere ius liberum præsentandi ad ipsas vicarias, ut ex deductis constat, quod huiusmodi vicariæ debet exerceri per portionarios Ecclesiæ B. Marie de Borgia, ideo iure merito præcendit capitulum, quod præsentati ad vicarias debeant non tantum de eis prouideri, sed simul de portionibus, quæ cum eis vacarunt, & hoc tum per necessariam consequentiam ipsius iuris præsentandi vicarias, iuncta tamen obligatione capituli Borgia, de qua in literis dictæ erectionis, & laudis: tum etiam quia ad fauorem dictarum vicariarum potest dici tale ius legitime præscriptum fuisse mediante ipsa quadragenaria possessione, & ita respectu capituli Tirasonen. videtur intrare posse regulam, l. i. ff. de autoritat. tutor. & l. Aristot. in fin. quæ res pignori obligari possit, de qua per gloss. verb. diuturni, in §. ex non scripto, de iure natural. quod scilicet in consequentiam ei permittitur, quod alias principaliter denegaretur: respectu autem commodi ipsarum vicariarum potest dici principaliter intrare quadragenariam ipsarum præscriptionem, cum semper durante tempore prouisione vicariis uniformiter possederint ipsas portiones, ut vicariis annexas.

Pro quibus facit sequens declaratio S. Congregationis Concil. super cap. 13. sess. 24. de reform. Si due parochie per consuetudinem, quæ per 40. annos vigerit tanquam unitæ uni semper collata, sine dispensatione fuerint, eorum possessor non est molestandus.

Aduertendum tamen est autem circa supradicta, Felin. 244 d. consil. 2. a. n. 16. & Rebus in praxi, tit. de vno. n. 35. quem sequitur Hoieda d. cap. 3. 2. par. n. 14. docere, quod alleganti unionem esse factam sufficit ad eam probandam probare possessionem 40. annorum, cum fama tituli, & citant Bartol. in l. Celsus, n. 5. ff. de usucapio, ubi vult, quod sufficiat probare titulum ad vluacionem publica fama, & sequuntur alij relati in additione ibi littera F. & G. & Balbus in repet. dict. l. Celsus, par. n. 41.

Sed hæc doctrina mihi videtur falsa, & contra textum in d. cap. 1. de præscriptione in 6. nec obstat doctrina Bartoli, & sequacium, quia non videtur vera, & eorum rationes solum concludunt ex fama causari iustum errorem, non vero probari titulum, & quando illa esset vera, non procederet, ubi ius commune præscribenti resisteret, ut in proposito.

Et quamuis Rotæ secuta sit dictam doctrinam Felini in causa Alexandrina S. Stephani 2. Maij, & 20. Iunij 1597. coram D. Lita, ubi fuit resolutum, Unionem probari ex possessione quadragenaria cum titulo ad consilium Felini secundum plures per Rotam canonicatum, Rebus de vno. n. 35. & de titul. constare, ex testibus deponentibus de ipsa unionem, de publica voce & fama, ad Felin. ibi, n. 16. & 17. Item ex sententia lata ad fauorem Abbatis S. Iustina de anno 1526. quæ dum dicit Ecclesiæ hac S. Stephani esse membrum d. Abbatis, virtualiter præsupponit ipsam unionem.

Tamen istæ resolutiones videntur postea reuocata, nam in eadem 15. Februar. 1599. coram D. Penna, Rotæ censuit, Reuocandum esse mandatum de manutenenda

L. L. 4

data oblatibus habentibus dictam Abbatiam, & concedendum seminarium Alexandrino, pro cuius parte ostensum fuit de anteriori possessione, & consequenter posterior possessio instrumentalis ablatorum, non poterat manuteneri, nec obitare pretensam unionem, & sic seminarium non potuisse acquirere validam possessionem: quia respondebatur adhuc de unionem non constare, & consequenter non posse in ea fieri fundamentum.

²⁴⁸ Tertio ¶ vnio probatur ex verbis enunciatiuis plurium instrumentorum antiquiorum, in quibus talia beneficia tanquam vnita enuntiantur, Puteus decif. 209. lib. 2. Caputaquen. decif. 344. numero 2. & 347. a numero 2. p. 3. Mascard. d. conclus. 1418. numero 10.

²⁴⁹ Et reddunt rationem: nam verba enunciatiua plurium instrumentorum antiquiorum habent vim famam, Baldus, Salicetus, & Paulus in l. cum aliquis. C. de iure deliberandi. Aymon de antiquitat. temporis 1. par. sect. ampliatur nunc. n. 14. Hieron. de Monte de finib. regum. cap. 66. n. 2. Valascus de iure emphyteutico, quasi. 9. n. 25. Menoch. com. 191. n. 79. lib. 2. Caputaquen. decif. 337. parte 3. & Rota decif. 130. n. 1. par. 2. diuersor. & alibi sepe.

²⁵⁰ Et fama ¶ in antiquis bene probat etiam quod agatur de grani praeiudicio, Innocen. in cap. veniens. 1. de testib. & ibi Felin. num. 16. Decius numero 20. & 21. & alij, idem Decius in cap. 1. de appell. a num. 43. Alex. consil. 89. num. 4. lib. 5. Aymon d. 1. par. sect. viso in hac 1. par. Alciat. de presumption. regul. 2. praeumpt. 3. & ibi additio. Boerius decif. 42. num. 32. Lamber. de iure patron. 2. par. 2. libro quasi. 10. art. 4. numero 13 Hieron. de Monte supra cap. 55. Gregor. Lopez in l. 29. ut. 16. par. 3. gloss. 2. Duennas reg. 299. num. 7. Mascard. conclus. 105. a num. 1. & conclus. 73. num. 7. & conclus. 1129. num. 10. Farin. in praxi crim. l. p. 9. 47. numero 106. & seg. plures referens, & dicens magis communiter receptum, & in Rota Romana canonicatum, & Ioan. Garcia de nobilitate gloss. 18. § 1. num. 6. & 7. plures etiam referens Zauillos. q. 302. num. 8. Rota decif. 171. num. 7. & 176. numero 6. par. 1. diuersor. & d. decif. 130. par. 2.

²⁵¹ Dummodo sit ¶ vniformis, & solida, Menoch. d. conclus. 191. n. 86. ac constans, & illaesa, sine varietate, & contrarietate Ioan. Garcia ibi n. 13.

²⁵² Et quod ¶ verba enunciatiua instrumentorum antiquiorum probent, tradunt Hieron. de Monte sup. cap. 60. Valasc. sup. n. 22. & 23. Mascard. conclus. 106. & 622 a n. 15. Chifanen. dec. 68. & Rota decif. 684. n. 1. par. 1. diuersor.

²⁵³ Et ita in vna ¶ Parmen. prioratus S. Iacobi 28. Iunij 1594. coram D. Lita fuit resolutum, Ex pluribus enunciatiuis privilegiorum antiquiorum probari prioratum esse membrum monasterij, & sic Abbatem dicti monasterij videri habere fundatam suam intentionem respectu collationis illius prioratus, & non Episcopum, & enunciatiuas duas antiquas habere vim famam, &c.

²⁵⁴ Quod ¶ procedit, quando ista instrumenta antiqua haberent originem a diuersis personis, non ab eisdem, Aretin. & Felin. n. 4. in cap. cum causam, de probat. Aymon d. sect. ampliatur nunc n. 17. Hier. de Monte d. cap. 60. num. 7. & 10. & cap. 66. num. 7. Caputaquen. d. decif. 337. Achilles decif. 8. de iure patronat. Mascard. d. conclus. 622. num. 18. Rota decif. 388. par. 1. diuersor. & d. decif. 130. & 289. num. 1. par. 2. diuersor. & in Mediolanen. iuris patronatus coram D. Comitulo de anno 1589. de qua supra 5. par. cap. ultim. numero 88.

Et quando verba enunciatiua sunt clara, Aym. ibi. 255 n. 26. Rota decif. 168. n. 9. par. 2.

Sufficiat tamen virtualiter enunciarum vnionem, ut in vna Alben. plebis, 8. Aprilis 1598. coram Illustissimo Seraphino, in qua fuit resolutum, Constare de vnione, seu annexione plebis de D. gliano, praepositurae Ferrariae ex enunciatiuis antiquissimis, de quibus in literis Innocen. III. & IV. in quibus enunciatum plebs tanquam de pertinentiis a. praepositurae, & c. nunc sunt per bullam Sixti IV. Puteus decif. 209. lib. 2. & fuit dictum in pluribus causis, ut in Tirazonen. annexionis canonicatus coram Bubalo, & in Burgen. iurisdictionis coram Orano, & in Tuderina prioratus coram Lita, & alij, nec obstat, quod clare in dictis literis non fiat mentio de vnione, seu annexione, quia sufficit, quod id virtualiter in eis continetur, Socin. in l. in ambiguo, n. septimo, de rebus dubiis, Parisius consil. 44. n. 5. lib. 1. Aymon 149. n. 11. & fuit dictum in causa Alexandrina S. Stephan. 20. Iunij 1597. coram Lita, ubi enunciebatur quaedam Ecclesia membrum, ista plebs, esse de possessionibus, & pertinentiis praepositurae, quod idem importat, cum vna Ecclesia alteram non possit possidere, nisi sit ei annexa: nec obstat, quod iste litera non exhibeantur, sed eis tantum constet per insertum in literis Sixti, quia cum inserantur de verbo ad verbum, faciunt fidem, & operantur diuersus enunciaciones, Mohedan. decif. 3. de fide instrumentor., &c.

Et intellige, debere ¶ habere originem a diuersis personis non suspectis, Hieron. de Monte sup. d. cap. 60. numero 11. & fuit resolutum in Sutrina beneficij 18. Decemb. 1587. sup. posita: 7. parte, cap. 15. numero 34.

Nam ¶ enunciatiua plurium instrumentorum antiquiorum non habent vim publicae vocis, & famae, si videntur emanasse a personis suspectis, Hieron. de Monte ibi, & Caputaquen. d. decif. 337. Achilles decif. 8. de iure patronat. Rota d. decif. 130. numero 2. par. 2. & fuit resolutum in vna Nouarien. coram D. Pamphilio 5. Nouembr. 1586. & in causa Tarnisina plebis de Medulo 16. Decembr. 1588. coram D. Bubalo, & in Albanen. prioratus 26. Nouembr. 1588. coram D. Orano adducta 6. par. cap. ult. numero 99.

Et ¶ sufficiunt, & requiruntur ad minus duo instrumenta, Aretinus, Fel. Aymon num. 19. & Mascard. ubi proxime, Hieron. de Monte d. cap. 60. nu. 9. & cap. 66. a num. 3. Valasc. num. 24. sup. puteus in terminis d. decif. 209. libro 2. Chifanen. d. decif. 68. Rota decif. 185. 388. & 462. num. 3. par. 1. & decif. 130. numero 1. & 168. num. 8. & 288. & seg. num. 1. par. 2. diuersor. & in illa Parmen. prioratus, de qua supra num. 253. & fuit alias resolutum in d. Sutrina beneficij 18. Decemb. 1587.

Et ita in ¶ causa Caputaquen. vnionis, 27. Nouemb. 1587. coram D. Bubalo fuit resolutum, Quod vnio non probatur per enunciatiua instrumenti locationis de anno 1509. Tum quia est vnica, tum quia non est de antiquo, & enunciatiua instrumentorum bene probant, quando sunt plures, & de antiquo, quia habent vim famam, & in probatione vnionis requiritur immemorialis. Et causa iterum proposita 12. Febr. & 16. Martij 1588. domini scelerunt in reuoluitis.

Sed ¶ difficultas est, quod dicatur antiquum in proposito: in quo Mascard. d. conclus. 622. num. 16. cum Socino Iuni. Bertrando, Decio, & Gail. docet, hanc antiquitatem in hoc casu debere esse centum annorum, idem docet Hieron. de Monte d. cap. 60. nu.

60. num. 17. Valascus *supr.* n. 16. & Meno. d. *conf.* 191. n.

72. li. 2.

262 Et facit, nam quamvis variae sunt opiniones, ut antiquum in materia probationis, vt per Aymon de antiquitate l. par. sect. 1. Duennas d. reg. 299. num. 7. Menoch. de arbitrariis lib. 2. casu 3. Mascard. *conclus.* 103. a num. 1. Sim. de Prætis de interpret. ultim. volun. lib. 5. interpretatione 2. dubitatione ultima a num. 231. & Morlam in Emporio iuris l. par. quasi. 11. dir. 11. n. 7.

263 Tamen tamen communis, & magis recepta opinio est, vt requiratur tempus centum annorum, vt per Ale. d. *conf.* 89. num. 5. & in aliis consiliis, Iason. in repet. l. admonendi. nu. 246. ff. de iure iur. & in l. cum aliquis, n. 7. C. de iure deliberandi, Decium in cap. 1. de appell. num. 47. Aym. n. 4. Duennas, Valascus, Mascardum, n. 7. & Morlam. ibi, & Ioan. Gutier. *conf.* 1. n. 5. & Farin. l. par. 9. 47. n. 112. & 117. & de testib. q. 69. a n. 14. 1. Zuallos d. q. 302. n. 9.

Quod tamen Rota intelligit quoad instrumenta, & scripturas, Puteus *decis.* 212. lib. 1. Caputaquen. *decis.* 28. num. 4. p. 1. Quæ sic debet intelligi, & Rota in d. *decis.* 185. par. 1. & in d. *decis.* 288. in prin. par. 2. & in d. Sutrinagin testibus vero illud dicit antiquum quod excedit 60. annos, Caputaquen. *decis.* 5. n. 3. & *decis.* 298. par. 3. Granutius Theoremate 22. num. 5. Burlat. *conf.* 151. a num. 29. lib. 2. & Farin. d. q. 47. num. 116. & 122. & d. q. 69. n. 145. & Rota *decis.* 155. n. 13. par. 2. diuersorum.

265 Et ita tamen in vna Faentina præsentæ dotis 5. Junij 1560. fuit dictum, Rotam tenere quod respectu testum illud dicitur de antiquo, quod excedit meram 60. annorum, iuxta consilium. Alex. 4. li. 2. licet respectu instrumentorum requiratur tempus centum annorum: vt per Ferrallum *decis.* 240. lib. 1. in manuscript. & vide declarationem S. Congregationis Concilij supra adductam 5. par. cap. ult. n. 92.

266 Rota tamen in d. *decis.* Putei 209. lib. 3. in fine in terminis illius decisionis in instrumento tenuit, tempus 99. annorum pro antiquo, & sequitur Masc. d. *coel.* 1418. n. 12. dicens cum d. *decis.* quod ex verbis enuntiatiuis instrumentorum antiquorum, puta 99. vel 100. annorum probatur vnio. Quod sustineri potest cum in tanto tempore vnus annus, plus vel minus, importet parum.

267 Et tam tamen in testibus, quam in instrumentis cum ambigitur, an sint de antiquo, detrahendum est tempus litis, Puteus *decis.* 449. nu. 2. in fi. lib. 2. Rota *decis.* 185. in prin. & 188. n. 1. & d. *decis.* 288. in prin. par. 2. Et in vna Tudertina bonorum 23. Maij 1569. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Commissionem, quemadmodum interrumpit præscriptionem, ita interrumpere eam præsumptionem, qua oritur ex antiquitate temporis, & passim tam in testibus, quam in instrumentis cum ambigitur, an sint de antiquo Rotam soluere detrahere tempus litis, & C. Granutius *supr.* & Farin. d. num. 116.

268 Ad quod etiam est tamen decisio in causa Meliten. præcedentæ 5. Dec. 1578. coram eo. D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Quod quamvis regula sit, quod sit præsumendum pro sententia, Gabriel de sentent. *conclus.* 5. tamen stylus Rota non admittit talem præsumptionem iustificationem in sententiis extra Rotam, nisi in sententiis valde antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara est obseruantia, & quod esset etiam præsumptio ex reclamationibus, non obstante sententiæ antiquitate, quia sententia, an sit de antiquo, est arbitrarium, Abb. *conf.* 4. num. 14. l. parte.

Præsumptio autem, qua ex antiquitate oritur, facile eliditur per contradiotionem, vt fuit resolutum in d. Tudertina bonorum, nec in Rota accedunt transsum in rem indicatam, nisi constet de iustitia, & si sententia est iniusta, non transibit in indicatam, de quo quando sententia dicatur antiqua, vide decisiones in causa Burg. inuersionis de Virbesca *supr.* adductas 3 p. c. 2. a n. 205. maxime tertiam & quartam.

Quod autem dictum tamen est, vnionem probari ex enuntiatiuis instrumentorum antiquorum, accipiendum est concurrente longissima quasi possessione ipsius vnionis, non alias, iuxta illud, quod alias in simile de iure patronatus tradit Achilles *dec.* 6. de iure patr. seu 319. Puteus 60. & 140. in fin. lib. 1. & dictum est *supr.* 5. p. c. ult. a n. 87.

Et facit tamen quod dicit Aymon *conf.* 276. n. 32. quod licet alias in antiquis probationes leuiiores, seu præsumptiuæ, & coniecturales admittantur, hoc tamen non habet locum contra possessorem, contra quem actor debet plenissime probare, non obstante temporis antiquitate, & idem concludit Ripa in l. re qua nobis, de acquir. posses. numero 59 Corn. *conf.* 35. col. penult. lib. 1. & *conf.* 19. col. 2. lib. 2. & *conf.* 24. & 130. li. 4. Socin. *conf.* 194. col. fi. lib. 2. Tobias Nonius *conf.* 6. numero decimo, post Abb. in c. vemens, 1. num. 8. vbi Decius num. 22. de testib. & in cap. inter dilectos, de si de instrum. nu. 6. Afflic. *decis.* 277. Ioan. Nicolaus Arelatan. in addit. vlti. ad Alciatum reg. 2. præsumpt. 20. & Mascard. *conclus.* 547. num. 6. & 7. & *conclus.* 551. num. 9. & 10.

Quamuis tamen idem Aym. d. tract. de antiquitate, l. par. 27. i. sect. viso in hac l. num. 4. & 5. & sect. vlti. nu. 33. teneat sufficere probationes leuiiores per indicia, & coniecturas, vel famam in antiquis etiam contra possessorem, qui nondum præscripsit, & sequitur Menoch. de arbitrariis lib. 2. casu 115. num. 4. Mascard. d. *conclus.* 103. n. 17. Farin. d. q. 47. n. 118. & Ioan. Garcia de nobilitate, gloss. 18. §. 1. a n. 9. post Aretinum, & Felinum nu. 16. in d. c. vemens, & Decium *conf.* 428. & in cap. 1. de appell. a n. 44.

Quæ tamen sententia mihi non placet, & solum posset procedere, quando præsens status, & possessio illius contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis seu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amissa, de qua amissione alias constaret.

Vltimo tamen probatur vnio per confessionem partis aduersæ. Oldr. *conf.* 296. num. 4. Caputaq. *decis.* 344. numero. 3. & 4 p. 3. & sequitur Mascard. d. *conclus.* 1418. num. 15.

Sed hæc tamen sententia patitur difficultatem, primo ex eo, quod titulus beneficij non probatur per confessionem aduersarij, licet ex ea possit iustificari, & coadiuari gloss. in c. duobus. verb. si non appareat, & ibi DD. de rescript. in 6. Rebus. de pacificis posse. num. 194. alias 162. Aym. *conf.* 93. numero 5. Azueu. *consil.* 12. a num. 16. Rota *decis.* 9. de rescript. spoliati. in nouis, & ibi additio, & in *decis.* 8. de causa poss. in antiq. & *decis.* 44. de testib. in antiq. quæ ait, quod confessio partis non sufficit ad effectum adiudicandi beneficium alteri, licet sufficiat ad imponendum silentium parti consentienti, & Rota *decis.* 534. nu. 3. par. 1. diuersorum: ergo nec vnio.

Secundo, quia tamen ius patronatus non probatur ex sola confessione aduersarij, vt S. Congregat. Concilij censuit *supr.* c. 9. sess. 25. de reform. his verbis: An per confessionem supplicantis, & narratiuam, quod beneficium est iuris patronatus alicuius ex fundatione, vel de-

zatione probetur titulus iurispatron. ad formā huius Capituli Concilij in princ. ut non sit necesse eundem titulum ostendere, etiam ex authentico documento, siue ex multiplicatis presentationibus per ipsius quod nominum memoriam non excedat, Congregatio respondit non sufficienter probari per solam confessionem.

²⁷⁶ Vnde t̄ prædicta sententia non videtur vera, nisi concurrentibus adminiculis & coniecturis, ut in simili de iure patronatus, alias tenuit Rota in vna Regien. iurispatronatus 9. Maij 1586. coram Domino Pamphilio, ut in decif. sequenti, Domini promaiori parte tenuerunt satis constare de iure patronatus, &c. Accedit etiam pro confirmatione iurispatronatus confessio ipsius domini Camilli in eius provisione, quæ saltem in sui præiudicium sufficit ad probandum ius patronatus, etiam ex fundatione, vel dotatione. Casfad. decif. 7. de iure patro. Putens 6. libr. 3. Peregrin. decif. 62. lib. 2. Præsertim ubi est adminiculata ex pluribus adminiculis & coniecturis, Achilles decif. v. nica de confessis. Sic non obstat resolutio S. Congregationis Concilij qua loquitur, ubi quis sola confessione

²⁷⁷ nititur.

Idem in vna Gerunden. t̄ permutationis 17. Maij 1593. coram D. Lita, ut in decif. sequenti. Dubitatur, an constet, quod hebdomadaria curata Ecclesie parochialis loci de Aquaviva sit de iure patronatus Archidiaconatus Empuritanen. in casu, & ad effectum, de quo agitur: & domini tenuerunt sufficienter constare de iure patronatus in casu, & ad effectum, de quo agitur, hoc est ad effectum, ut ipsa permutatio non valeat tanquam facta sine consensu dicti Archidiaconi, & non ad effectum canonicandi ipsum ius patronatus, nam hoc casu maior probatio requireretur: mori igitur fuerunt domini ex eo, quod permutantes plures confessi fuerunt etiam medio iuramento, quod dicti hebdomadaria est de iure patronatus d. Archidiaconatus, quas confessiones Archidiaconatus acceptavit denegando consensum præstare d. permutationi iam factæ, quæ confessio in præiudicium ipsorum confitentium plene probat ad rextum in l. cum te C. de transactio. in l. generaliter C. de non numerat pecun. Baldus conf. 19. 2. num. 8. lib. 2. Oldra. conf. 296 numero quarto Capuaque. decif. 344. num. 3. lib. 3. & in terminis iuris patronatus tenuit Rota, concurrentibus tamen aliis adminiculis in illa Pamplonen. iurispatronatus, 26. Iunij 1586. coram R. P. D. Orano, & in vna Regien. iurispatronatus coram R. P. D. Pamphilio, & in illa Mediol. Capellanie coram R. P. D. meo Decano. Verum hoc in casu non desunt adminicula, datur enim instrumentum visitationis de anno 1578 in quo dicitur hanc hebdomadariam esse de iure patronatus d. Archidiaconatus, & in aliis pluribus instrumentis visitationum dicitur eā spectare ad collationem d. Archidiaconi, & clarū est verbum collatio comprehendere presentationem, ut per Rebus. in praxi de deuolutio. r. 70. Dantur etiam lute provisionum factarū de dicto beneficio ab ordinario, cū consensu d. Archidiacon. eo expresso, quod ad illi collatione seu presentatione spectet, & dantur testes deponentes de auditu, quod d. hebdomadaria sit de iure patron. d. Archid. quæ omnia visa fuerunt dominis sufficientia pro adminiculis hoc in casu, cū non agatur, ut dixi, ad canonicationem d. iurispatronatus.

²⁷⁸ Idem etiam in causa t̄ Pampl. beneficij de Tanfi 10. Aprilis. & 20. Nou. 1595. coram D. Mantica, & in causa Placētina Capellanie. 24. Nou. eiusdē anni coram Dom. Penna, ut in decisione sequenti. Circumscripsi testium exceptionibus gratia D. Iulij de Becoria ultimo loco producta videbatur iustificata quoad narrationem iurispatronatus ex fundatione vel

dotatione, ex confessione Augustini, qui in sua gratia confessus fuerat Capellaniam ad altare S. Mariæ Angelorum in Ecclesia S. Petri oppidi de Castiglo esse de iure patronatus laicorum de Becoria, Putens decif. 326. num. 3. lib. 2. & decif. 36. lib. 3. Peregrin. 64. lib. 2. Præsertim cum esset adminiculata, ex duabus presentationibus de annis 1495. & 1507. nec ageretur ad canonicationem iurispatronatus, cum ordinarius non esset in causa, nec pro libertate beneficij certaret: item dicebatur iustificata, quo id presentationem narratam factam a patronis de personalitū infra quatuor menses cum institutione subsequuta ex sola exhibitione instrumentorum, qualicumque presentatio fuisset, sufficeret factam fuisse de facto, Egidius decif. 115. incipit. falsa expressio, Verallus 407 part. 2. Quod vero idem Iulius nullos fructus percepisset ex prædicta Capellania ex eiusdem Iulij assertione censebatur probatum ex eo, quod actus negatus in facto proprio negans consistens per eius assertionem cum iuramento probari posset, Ripa in l. si constante. ff. soluto matr. n. 20. & 21. Alci. de præsump. reg. 3. præsump. 20. n. 2.

Tandem idem tenuit Rota in vna Lucana parochialis 25. Iunij 1601. coram D. Pamphilio.

²⁸⁰ Iuxta quas decisiones, t̄ ita demum ex confessione partis aduersæ concurrentibus etiam adminiculis & coniecturis probabitur vnio, si non agatur ad illius canonicationem, si enim ageretur ad canonicationem vnionis, seu ad declarandum beneficium vnium, id non sufficeret, ut dicitur de iure patronatus, sed probanda erit per instrumentum seu literas ipsius vnionis, aut per immemoriam, seu quadragenariam cum titulo, vel ex verbis enuntiatis instrumentorum antiquorum, iuxta dicta. Quamvis confessio etiam non sola reuocata actoris prætendētis beneficium, tanquam non vnium, sufficeret ad imponendum ei silentium iuxta dictam decisionem 44. de testib. in antiq. &c. & Aym. d. conf. 93. numero quinto.

²⁸¹ Ad septimum, quando vnio t̄ dicatur sortita effectum, quod est vile ad reg. 12. Cancellarie ab omnibus Papis fieri solitam, in qua reuocantur vniones, quæ suum non sunt sortitæ effectum, & ad Decretum Concilij, ses. 7. cap. 6. de reform. & ses. 25. capit. 9. vers. insuper accessiones dicendum est vnionem dici sortitam effectum, si secuta sit possessio, non alias. Glossator in dict. reg. quæ apud cum est 11. qui ait, quod super hoc emanauit quædam extraneas Martini Quinti, quæ declarat istam regulam in quantum dicit, nisi sortita sint effectum, scilicet, quando non est secuta possessio, & ibi Mando. 95. Hoieda d. cap. 3. 2. part. 2. num. 21. & practabilia Rotæ d. cap. de vnio. in fi.

Et sic non subsecuta possessione ante d. regulam reuocatoriam superuenientem, vnio per eam reuocatur, & succedente vacatione potest de beneficio, tanquam vere vacante legitime prouideri: nisi vnio sit facta pro dote necessaria, &c. Mando. ibi & 9. 3. Mohed. dec. 6. de priuil. alias 138. & Rota decif. 1136. lib. 3. part. 3. diuersorum in vna Abulen. anno 1540. Thanis decif. 43. in manuscriptis.

²⁸² In qua dicitur quod t̄ regula reuocatoria vnionum qua non sunt sortitæ effectum intelligitur, quod vnio sit sortita effectum, quando ipsius vigore fuit capta possessio, ita commentator ipsius reg. ibi, quem domini, alias secuti sunt, & licet d. reg. habeat verba amplissima etiam de vnionibus factis in fauorē Ecclesiarū, & priorū, licet eorū tamen non intelligitur reuocata vnio facta pro constitutione dotis, vel augmento cultus diuini, quia si de eis Pa-

et Papa cogitasset vel interrogatus esset, verisimiliter respondisset, ar. l. tale pactum §. ff. de pactis, & referebat antiquiores, ita iudicatum in vna Calagur. & ita tenere 13. Oct. 1542. in vna Conchen. coram Io. Paul. fuit tamen actum, quod alias tenuit est solum in dote necessaria, & non augmentatua, ita dixit Cardinalis Crescentius tunc Auditor. Ita in d. decis. Thani.

284 Et in vna Toletana t. beneficij de Vallecas, 20. Nouembr. 1592. coram D. Gipsio fuit resolutum, Quod vnio beneficij, qua non fuit sortita effectum ante regulas reuocatorias Greg. XIII. & Sixti V. est per illas reuocata, per ea que scribit Glossator super regula reuocatoria vnionum in fi. Thani. decis. 43. Acorambonus 20. lib. 1. & non fuit sortita effectum, si Papa voluit effectum sortiri post obitum possessoris, qui obit de anno 1590. & etiam si ante regulam reuocatoriam possessio capta non fuit per monasterium, cui vnio facta est, minusque fructus percepti, prout requiritur, Calder. conf. vlt. nu. 2. de rebus Ecclesie, tradit Modernus in reg. 12. q. 5. n. 3. Thani. sup. Nec refert, quod medietas fructuum loco personis reservata fuerit monasterio, Calder. sup. & licet vnio pro augmento cultus diuini facta sub alicuius regula reuocatoria comprehendere non videatur, Crescen. dec. 14. li. 1. alias 14. que in impressis est 1. de parochiis, Moh. d. 145. Tholomaeus 49. que est 3. p. diuerso. lib. 3. decis. 1143. Achilles 1. super regula in intelligendum est de augmento pro dote necessaria illius Ecclesie, cui fit vnio (de quo debet constare Oldrad. conf. 261. Putens decis. 337. lib. 1. Achilles sup. & in vna Conchen. erectionis 13. Aprilis praeteriti coram D. Seraphino, & in vna Virdun. canonicatus, 28. Maij 1582. coram eodem D. Gipsio, alias regula reuocatoria frustratoria essent, cui semper vniones pro augmento cultus diuini fiant. Nec refert, quod fratres monasterij viuunt elemosinis, qua non computantur in dotem Ecclesie, Rochus de iure pat. verb. dotauit, Lambli. 1. p. q. 5. cum d. monasterium sit fratrum mendicantium S. Dominici, qui ex elemosinis viuere debent, & satis est, quod ante effectuationem monasterio opulenta hereditas relicta sit, nam quando vnio deuenit ad casum, &c.

285 Et in t. vna Mediolan. dismembrationis 16. Nou. 1594. coram D. Orano fuit resolutum, Quod vnio facta, qua non est sortita effectum, ante regulam Sixti V. reuocatur, quando non fuit facta ex causa necessitatis, sed voluntatis, vel vtilitatis, &c.

286 Et in vna t. Casaraugustana fructuum 10. Nou. 1595. coram D. Iusto fuit resolutum, d. regulas cessare, quando dismembratio fit pro dote monasterij in augmentum cultus diuini, Putens decis. 331. & 337. lib. 1. Achilles decis. 1. de regula, &c. Fuit enim d. dismembratio pro dote cuiusdam monasterij monialium erigendi oppido de Alcania. In qua t. etiam fuit dictum d. reg. Cancellariae, quae superuenit de vnionibus non sortitis effectum, non obstat in casu illo, in quo aliqua bonorum portio a beneficio est dismembrata, & vnita monasterio.

Quod tamen non videtur verum, quia regula etiam de dismembrationibus expresse loquitur, ibi. & dismembrationes etiam perpetuae. Mand. ibi. q. 2.

Est etiam circa praedicta decisio t. in causa Conchen. erectionis, 13. Aprilis 1592. coram D. Seraphino quae sic ait: Domini unanimiter censuerunt vnionem, de qua agitur, non cadere sub regula reuocatoria vnionum, ex quo applicatio ista bonorum fabricae locorum depopulatorum fit pro dote necessaria beneficij erigendi, & pro augmento cultus diuini, Mohed. dec. 14. 5. Crescen. 116. & 141. alias 1. & 3. de paroch. Fabius 5. lib. 1. Putens 341. lib. 1. Achilles 397. Verallus 389. lib. 1. in manu-

scriptis, Thani. 43. Ant. Aug. in reg. reuocatoria, vnionum, num. 1. & 2. nec procedit solum in vnione pro beneficio erecto, sed etiam in ea, qua fit in ipsa beneficij erectione, prout expresse loquitur d. dec. 116. & 141. Crescen. ut patet ex earum lectione, & ex decis. 138. in qua narratur factum illius causae. Confirmabitur ex eo, quod cum gratia erectionis non expirauerit, ut fuit resolutum consequens est, ut non expirauerit vnio, qua venit in necessariam consequentiam, cum sit dos omnino necessaria. Praeterea rationes consideratae d. dec. 141. hic militantes, cum hic non extinguatur aliquod corpus beneficij, & alteri applicetur, nec etiam bona alicuius beneficij, ita quod in nullo ladicatur facultas conferendi, quae fuit praecipua causa regula reuocatoriae, sed tantum appl. canitur bona fabricarum locorum depopulatorum vacata, in quibus Ecclesia desierit esse in rerum natura, quae esset conuertenda in vsum fabricae earundem Ecclesiarum, si extaret, & non essent diruta. Et quod d. regula non habeat locum quando vnio fit ex causa dotis, & necessaria alicuius loci vel rei pie, tradit etiam posthac Gonzalez d. gl. 5. §. 7. n. 48. dicens fuisse etiam dictum in d. Casaraugustana dismembrationis fructuum, 13. Maij 1596. coram eod. D. Iusto, & n. 51. ait, quod etiam non habet locum d. reg. quando vnus ordo supprimeretur in totum, & eius beneficia alteri applicarentur, ut fuit resolutum in vna Tirafon. Prioratus 17. Februarij 1595. coram D. Blancheto.

Aduertendum est autem, t. quod quamuis Mandos. d. q. 5. num. 3. & Rota in d. Toletana cum Calder. videantur velle, ut vnio dicatur sortita effectum, fructus etiam esse perceptos, id non existimo necessarium, sed statim, ac possessio capta est dici sortitam effectum, & ita videntur tenere Glossator in d. reg. decis. Thani. & practica bilia Rotae sup.

Et t. concludit decisio in causa Perusina beneficij 1. Aprilis, 1596. coram D. Blancheto, in qua fuit resolutum, Quod vnio facta de Ecclesia, seu beneficio de licentia beneficiati cum fructuum sibi reservatione statim sortitur effectum capta possessione ante fructuum perceptionem, ita ut non reuocetur per regulam Cancellariae reuocatoriam vnionis superuenientem durante adhuc reservatione fructuum, secus esset, si vnio esset suspensa post cessum, vel decessum beneficiati, Par. conf. 36. n. 18. li. 4. Oldrad. conf. 223.

Neque etiam est necessarium, ut ad istum effectum ut vnio dicatur sortita effectum, quod possessio sit pacifica, quicquid velit glossa supra.

Requiritur tamen praecise possessio, nec sufficit voluisse capere possessionem, & fecisse quantum in se fuit, & non potuisse habere, &c. quicquid velit Glossator ibi.

Rursus aduertendum est, t. quod reg. ista reuocatoria non videtur intrare, si saltem in parte vnio sortita fuit effectum: nam tunc dici non potest vnionem suam non esse sortitam effectum: cum saltem in parte eum sortita fuerit, & negatiua totum excludat, in dubio potius est pronuntiandum pro non reuocatione, Roma. conf. 327. in princip. & Rota decis. 468. n. 1. par. 1. diuersorum.

Et cum in vna t. Burgen. vnionis de Helinis dubitaretur, An dictum capit. 6. §. illa vero ses. 7. habeat locum in vnione, qua tempore publicationis Concil. Trident. erat effectiuata in parte. sic responsum est: Congregatio Concil. Trident. responderat non habere locum. Postea dubio iterum proposito stetit in decis. a Cardinali Carrasa 12. Iunij 1589. Et in t. hac causa Rota coram domino Orano 28. Iunij 1589. resoluit, In- trare decretum Concilij d. ses. 25. cap. 9. verfic. insuper

accessiones, quia vnio in ea plenarium non fuit sortita effectum, licet beneficia vnita supprimantur, quæ differentia prouenit ex diuersitate verborum illorum decretorum.

297 Vltimo vnio facta ex causa onerosa, & in recompensam, non reuocatur per regulam Cancellariæ reuocatoriæ vnionum, vt fuit resolutum in vna Eugubina beneficij 4. Iun. 1584. coram D. Rubeis: & in alia Eugubina Sancti Stephani 29. Martij 1596. coram D. Arigonio, de qua supra parte præced. c. 4. m. 42. ad Moheda. dec. 145. Crescen. 141. Puteum 337. lib. 1. González sup. n. 50.

298 Et facit, quod videtur tenere Mand. ibi q. 8. regulam illam locum sibi non vindicare in vnione facta ex causa remuneratoria ob seruitia, seu merita extraordinaria, vt per eum reg. 13. q. 8. n. 11. & seq.

299 Quamuis in vnione facta cum clausula in vim contractus habere locum alias Rota resoluerit in vna Abulen. de anno 1540. vt per Moheda. dec. 6. de primil. Put. 52. lib. 1. & dec. 1136. lib. 3. p. 3. diuersorum, & tradit Mandos. ibi q. vlt.

300 Et quando vnus dat de regula reuocatoriæ, & alter explicat vnionem fuisse sortitam effectum, cui incumbat onus probandi, vide Mandosium, ibi q. 7.

301 Ad vltimum de reuocatione vnionis, vide Pet. de Perusio in tract. de reuocatione vnionis, Caccialupum d. tract. de vnio. ar. 9. & 10. Rebus. in praxi 11. de vnionis reuocatione, Gambarum de offic. legati lib. 5. rubric. 1. de potestate legati in vniedo ex n. 153. & Rotam dec. 542. 578 596. & 642. lib. 3. par. 3. diuersorum, & Añor d. 2. p. lib. 6. c. 29.

302 Et in summa tamen dicendum est primo, quod ille potest vnionem dissoluere, qui potuit illam facere, quæ regulam ponit Caccialupus art. 9. & Rebus. n. 15.

303 Qui tamen, seg. cum Pet. de Perusio d. tract. c. 4. ait, quod potest Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiā à Papa, vel legato reuocare causa subsistente, nam Papa vniedo noluit tollere potestatem ordinarij, c. 2. de religiof. domib. Feder. conf. 263. sequitur Añor d. c. 29. q. 5.

304 Hoc tamen de reuocanda vnione facta à Papa intelligit Pet. de Perusio d. cap. 4. quando illa vnio facta sit à Papa ex ordinaria potestate, secus si ex plenitudine potestatis, quam etiam legatum non posse reuocare ait.

305 Secundo dicendum est, quod vnio reuocari potest cessante causa propter quam facta est Caccialupus d. art. 9. Rebus. n. 1. & 2. vel alias ex causa necessitatis & vtilitatis ecclesiæ, vel quia redundat in eius damnum, Rebus. n. 3. & Añor d. c. 29. q. 4. & c. præc. q. 21.

306 Aduertendum est tamen tamen cum Petr. de Perusio c. 3. q. 3. quod vnio facta de ecclesia debili, seu paupere, non dissoluitur, si peruenierit ad pinguiorē fortunā, Cenzellinus Clem. fin. verb. defensor. de rebus ecclesiæ: tribuit tamen talis restauratio iustam causam dissolutionis, Añor d. q. 4.

307 Tercio dicendum est, quod in reuocanda vnione requiritur causæ cognitio, & consensus capituli, sicut in faciendis, Petr. de Perusio c. 3. q. 5. & 6. & Rebus. n. 24. Añor d. c. 29. q. 5. & 6.

308 Et vltius requiritur tamen vocatio defensoris, glo. in d. Clem. si. verb. vnicat, Petr. de Perusio d. c. 3. & Rebus. n. 13. & citatio eorum, quorum interest, vnionem non reuocari. Pet. de Perusio d. c. 6. Rebus. sup. n. 26. & Añor d. q. 6.

309 Quarto dicendum est, quod tamen reuocatio vnionis operatur, quod ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem, Caccialupus artic.

10. Pet. de Perusio supra cap. 7. & vlt. & Rebus. n. 1. m. 38.

CAP. III.

De dismembratione.

SUMMARI.

Per dismembrationem licet non extinguatur beneficium, seu ecclesia, alteratur tamen, & diminuitur in bonis fructibus, seu redditibus: est enim dismembratio cum aliqua bona seu fructus beneficii ab eo separantur, & alteri applicantur, n. 1. & ita quando fructus beneficii alteri vniuntur, & remanente beneficio penes suum rectorem, potius est dismembratio quam vnio, n. 2.

In dismembratione seu diminutione beneficii eadem causæ, & solemnitates requiruntur, quæ in vnione, & sic consensus capituli requiritur, etiam vocatio rectoris, vel defensoris, & alia solemnitates in alienatione rei ecclesiæ requisitæ, n. 3. & seqq. vbi ponuntur decisi. Rota.

Circa illud, quod in dec. Mariscan. positis dicitur ad augendum seruitium requiri, quod probetur, aliquos parochianos sine sacramentis decessisse ob multitudinem incolarum, & ministrorum paucitatem, obiter aduertitur S. Congreg. contrarium censuisse, vt in declaratione posita, n. 9. cui standum est, quamuis Rota eam intellegat, Episcopum ita posse ex officio, si sibi extrajudicialiter videbitur, ita esse opus, & arbitretur, & vt in resolutione posita, n. 10.

Quod dicitur in dismembratione seu diminutione beneficii requiri consensum capituli sicut in vnione, & idem procedit in dismembratione beneficiorum ecclesiæ inferioris, si Episcopus sit author ipsius, n. 11. scilicet si Episcopus non sit author, sed rector, nam in alienatione, qualis est dismembratio, rei ecclesiæ inferioris, quando Episcopus non est author, sed rector ipsius ecclesiæ non habentis collegium, sufficit, quod rector alienet cum autoritate solius Episcopi, & si habeat collegium, requiritur etiam consensus collegij, n. 12.

PER dismembrationem tamen licet non extinguatur beneficium, seu ecclesia, alteratur tamen, & diminuitur in bonis, fructibus, seu redditibus, est enim dismembratio cum aliqua bona fructus, seu redditus beneficii ab eo separantur, & alteri applicantur.

Et ita tamen quando fructus alicuius beneficii alteri vniuntur, remanente beneficio penes suum rectorem, potius est dismembratio, quam vnio, vt diximus cap. præced. in princip. n. 4.

In dismembratione tamen autem, seu diminutione beneficii eadem causæ, & solemnitates requiruntur, quæ in vnione, & sic consensus capituli, Abb. consil. 106. nu. 4. part. 2. Paulinus de potestate capituli sede vacante 3. quæst. 2. part. numer. 19. Mandosius regul. 22. qu. 13. num. 8. & 9. & practicabilia Rotæ de vnio. num. 11. versic. item scias. Requiritur etiam vocatio rectoris, vel defensoris, & alia solemnitates in alienatione rei ecclesiæ requisitæ, cap. 1. de reb. ecclesiæ non alienan. in 6. & cap. ne sede vacante, & ibi Dd. gloss. in Clem. si vnus de reb. ecclesiæ, verb. defensor, & ibi etiam Dd. Rota decisi. vnica de rebus ecclesiæ, & dec. vnica de bis, quæ à prelati in nouis, Gambarus de officio legati li. 5. rub. de dismembratione numero 14. & 15. Mandos. d. q. 13. numero 12. & practicabilia Rotæ supra numero 15. & 16. versic. penultim. Rota decisi. 574. part. 1. diuersorum, & in

& in vna Mariscana dismembrationis fructuum 14. Februar. & 28. Martij 1564. coram domino Pamphilio, & in vna Toletana parochialis de Madrid. 27. Iunij: & 19. Nouembris 1601. & 1. Februarij 1602. coram domino meo Corduba, vt in decisionibus sequentibus.

Mariscana dismembrationis fructuum

14. Februar. 1594.

PRO informante, & uidelicet dismembrationem fructuum parochialis ecclesie S. Nicolai non sustineri, quia dicitur alienatio, A. billes decif. vnica de reb. eccl. non alienari. & requirit omnes solemnitates, que requiruntur in alienatione rerum ecclesie, Rota decif. 1. de reb. eccl. non alienari. in nouis Franc. capit. 1. col. 1. eodem tit. lib. 6. Rebus. in compendio alienationum rerum ecclesie. nu. 68. & consequenter duo copulatiue ne ope solemnitate, & iustam causam, nec vnum sine alio sufficit, cap. 1. de reb. Ecclesie non alienari. in 6. Clem. 1. eod. tit. Dd. in cap. sine exceptione, 12. q. 2. vbi latissime Laurentius de Rodolphis in 3. q. Bertram. conf. 364. n. 2. in 2. primi, Dec. conf. 142. nu. 4. Couar. qui alios citat var. resolut. lib. 2. cap. 17. n. 2. ubi testatur de commun. & scriptum fuit decursum, hic autem vtrumque deficit, nam de solemnitate aliqua non constat, imo potius de contrario, cum dismembratio sit facta ecclesie vacante, & non constituto ei defensore, prout requiritur capit. 1. ubi gl. in verb. defensor, Francus & alij de reb. eccl. non alienari. in 6. & iradum Dd. Card. Vital. numero 35. & alij in Clem. fin. eod. tit. de causa, qua debet esse vel necessitatis, vel euidentis utilitatis. Minus constat, quod aliqua vigeat, vt potuerit fieri dismembratio pro origine istis nouis canonicatibus, cum numerus parochianorum non sit talis, quod rector cum vno clerico in administratione sacramentorum non possit supplere capitulo, vt quisque, ubi Cardin. Im. & alij de vita & honestat. clericor. Cassador. decif. 19. de preben. Rebus. de congrua n. 65. & praterum cum non probetur defectus seruitij, ita quod propter paucitatem ministrorum, & multitudinem incolarum, seu parochianorum aliqui decesserint sine sacramentis, vt requiritur ad augendum seruitium, per ea que alias deducta fuerunt in pluribus causis, & ultimo loco in causa Tiraso. congrui seruitij de mense Maij preteriti coram me. Et tanto magis, quod istis canonicis, seu coadiutoribus nouiter erectis non fuit impositum aliquod onus adiuvandi rectorem in administratione sacramentorum, & alias non sunt necessarij, cum ministri pro cantandis missis, & horis canonicis in Ecclesia parochiali sint tantum ad bene esse, vt alias fuit resolutum in causa Legionen. congrua, sub die 11. Octobris 1577. coram bone memorie Laurentio, nec ista dismembratio potest sustineri vigore Concilij Tridentini, quia per illustrissimos domnos Cardinales d. Concilij interpretes fuit resolutum, Episcopum non potuisse ex fructibus huius parochiales erigere canonicatus.

In eadem 28 Martij 1594.

Domini steterunt in decis. non obstantibus testibus nuper examinatis, quia prater quam quod nihil dicunt de deputatione defensionis ecclesie vacante, & alijs solemnitatibus ad validitatem dismembrationis vna cum iusta causa copulatiue, vt in decisione dicitur, requisitis, nullam etiam probant necessitatem augendi numerum ministrorum in ista Ecclesia, intra cuius fines non constet sine sacramentis decessisse aliquos parochianos incolarum multitudinem, & ministrorum paucitatem.

tem, vt requiritur ad augendum seruitium, per ea que alias deducta fuerunt in Legionen. congrua sub die 11. Octob. 1577. coram Domino Laurentio, maxime cum non probetur in hoc oppido, populum esse ita numerosum, vt rector cum vno clerico coadiutore non possit sufficere ecclesiasticis sacramentis administrandis, & cultui diuino peragendo, vt loquitur Concilium Trident. fef. 21. cap. 4. & facit cap. vt quisque, ubi Cardin. Imo, la, & alij, de vita & honestat. clericor. Cassador. decif. 19. de preben. Rebus. de congrua n. 65. & cessat difficultas, quia non apparet, istis canonicis, seu coadiutoribus in eorum erectione fuisse impositum aliquod onus administrationis sacramentorum, & licet aliquando de facto se illi ingererint, hoc tamen fecerunt habentibus de consensu rectoris, & absque eo quod ad hoc cogi possint, quod est potissimum requisitum, ad effectum vt dicatur ei impositum onus cura iuxta gl. in Clem. dudum, verb. impendant, de sepult. Abb. in c. de multa de preb. sub n. 24.

Toletana parochialis de Madrid,
Iunij, 1601.

6

IO. Franciscus prout per sedem Apostolicam de parochiali Ecclesia S. Sebastiani oppidi de Madrid agens spolio contra Franciscum Ortiz. existentem in possessione cuiusdam membri S. Laurentij nuncupati, vigore dismembrationis facta per Ordinarium Toletanum, unde contingit dubitari, an ad dictum effectum dictus Ioannes Franciscus fundet suam intencionem, & fuit resolutum affirmatiue, nam de titulo colorato, & secundo extremo per partes non controuertebatur, de primo vero, scilicet possessionis Ecclesie S. Sebastiani, apparet ex instrumeto possessionis capta per eius procuratorem, de cuius speciali mandato constabat in actis, leg. pradias ubi Bartol. ff. de acquiren. posses. l. non idcirco, ubi Bald. C. de fideius. Puteus decif. 360. numero octauo lib. 1. Casar de Graffis decif. 5. de causa posses. in uelta assertione dicta possessionis in intimatione ei facta ab ordinario pro restitutione in beneficio. Quod autem Ecclesia S. Laurentij sit membrum, ac parochiani illi assignati sint S. Sebastiani ultra dismembrationem factam, satis videbantur probare testes qui dabantur, assignantes certos limites nulla interiecta parochia, & quod administrabantur sacramenta, & decime soluebantur. Ex quibus sequitur, quod Ioannes habeat intencionem fundatam super omnibus parochianis, & iuribus parochialibus existentibus intra limites sua parochie, capit. fin. de paroch. cap. ad decimas de restitut. spoliator. in 6. & consequenter dixerunt Domini, posse agere pro illis, & absque alia sui tituli exhibitione, Rota decif. 1. de restitut. spoliator. in nouis Caputagen. dec. 6. part. 3. Composellan. in cap. nil de elect. ubi Abb. num. 24. non obstante pretesa dismembratione, que est de intentione Francisci, ac teneret de ea, & illius validitate doceret, leg. 1. ff. de exceptio. l. in exceptionibus, ff. de probat. Paris. conf. 45. num. 1. vol. 1. Maxime quia ex aduerso preatendebatur non fuisse effectuatam, ex quo Ecclesia S. Laurentij nunquam fuit constructa. Nec obstabat consensus rectoris predefuncti, prestitus pro dismembratione, quoniam Ecclesia competit actio spoliij, quando cecidit a possessione facto iniusto, vel nullo rectoris, Verallus dec. 170. par. 3. & fuit nouissime resolutum in causa Neapolitana spoliij 13. Iunij huius coram D. Lancelotto, & alibi sape.

In eadem 19. Nouembr. 1601.

7

Fuit resolutum vna parte informante, dismembrationem, de qua agebatur, fuisse inualidam: nam cum

sit quedam species alienationis, indubiatum est requiri, solemnitatem, & iustam causam pro sui validitate, ac inde citandus erat rector, & eius consensus adhibendus & vacante Ecclesia constituendus illi defensor, cap. 1. vbi glof. ver. defensor. de rebus Ecclesiarum, Lopus alleg. 66. n. 3. Rota decis. vnica de reb. Ecclesiarum in nouis, Achilles decis. vnica eodem tit. & fuit late deductum coram D. Decano in vna Toletana beneficii 13. Oct. 1579. diuerforum 524. par. 1. & coram D. Pamphi. in alia Vlisbonen. fructuum, 21. Iunij 1596. & in causa Marsicana dismembrationis fructuum, 14. Februa. & 28. Martij 1594. quod neutrum in praesentia videbatur fuisse factum. De causa autem villi, vel necessaria, minus constabat, illa enim numerositas populi iam diu per S. Congr. Concilij fuerat reprobata, & dictum tali casu adhibendum esse remedium, de quo in cap. ad audientiam de Ecclesiis, edificand. renouatum huic incommodo per augmentum seruij subueniendum, maxime cum alias non ostenderetur impedimentum, nec adesset talis distantia, ut parochiani impediantur accedere ad parochiam. Quod impedimentum, si quod tunc adesset, iam hodie videbatur cessare per recessum Regiae Curiae ab oppido de Madria, nec de illa apparebat, nisi per assertionem ordinarij in dismembratione facta, cui non statim, Bartol. in l. si forte. ff. de castren. pecul. numero 6. Legitima autem causa erat alias per processum iustificanda, nec adhuc noua Ecclesia fuerat edificata, sed ambo rectores in vna eademque sacramenta ministrabant. Vnde semper stabat inconueniens, quod propter latitudinem parochiae, vel populi multitudinem, non possent parochiani adire illam, nec parochus ad eos accedere.

In eadem 1. Febr. 1602.

Domini steterunt in decis. 19. Nouem. proxime praeteritis, tam ex defectu solemnitatis, quam causae, nec defectus defensoris deputandi suppleri potest ex tribus rationibus pro administratione sacramentorum, cum illi absque citatione instarent pro dismembratione faciende, tantum abesse, quod inuenerunt, & defenderet iura Ecclesiae, prout faceret defensor ad istum effectum deputatus, ut iura requirunt, c. 1. de reb. Ecclesiarum non alien. in 6. cum alijs in d. dec. allegatis. Et defectus satis videbatur facili, quod nulla causa legitima appareret, prout fuit decisum. Cui ex aduerso non dabatur congrua responsio: nam illa numerositas populi, ultra quod ante declaratione S. Congregationis Concilij, non potest dici sufficiens, non fuit sublatam ex dicta dismembratione facta per diuisionem parochiarum a dextris & a sinistris, cum idem inconueniens distantiae, & latitudinis parochiae remaneret sacramenta administrando in eadem Ecclesia. Nec obstabat, quod postea superuenerit consensus rectoris, quia illius vocatio non requirebatur solum pro eius interesse, sed pro forma iudiciali ad rigorem iuris observandum in fauorem publicum, ne ecclesia depauperetur, ut fuit late deductum in causa Senogal. spolijs 10. Decemb. 1568. coram Fineto, & inde consensus subsequens non conuuldat alienationem nullam, sed operatur, quod ipse rector non possit contradicere, Io. And. in c. 1. n. 3. de reb. Eccl. Tirag. post leges connubiales gl. 6. n. 3. Soc. conf. 87. n. 4. lib. 1.

Circa illud autem, quod in illis decisionibus, Marfic. dicitur ad augendum seruitium requiri, quod probetur aliquos parochianos sine sacramentis decessisse ob multitudinem incolarum, & ministrorum paucitatem, obiter aduerto, S. Congregationem Concilij in causa Tirafonens. contrarium censuisse, his verbis: *Congregatio Concilij censuit non debere expectari, quod parochiani decedant sine sacramentis,*

ut Episcopi cogant rectores sibi adiungere alios sacerdotes in Ecclesijs parochialibus, in quibus populus ita numerosus est, ut unus rector non sufficiat, iuxta c. 4. sel. 22. de reform. Hieron. Cardin. Matthaeus.

Cui standum est, quamuis Rota in d. Tirafon. co. 10. graui seruitij 6. Iunij 1594. coram D. Giphio resoluerit, Quod licet Episcopus possit cogere rectores adiungere alios clericos ad administrationem sacramentorum, & diuina officia, si unus rector non sufficiat, iuxta cap. 4. sel. 21. de rector. tamen Rota non solet ad id compellere, nisi probatum sit aliquem decessisse, sine sacramentis defectu congrui seruitij. Quae decisiones non repugnant cum declaratione S. Congregationis, quae declarauit posse Episcopum cogere ad id, si videretur esse necessarium, nec esse expectandum, quod aliqui moriantur sine sacramentis. Intelligendum enim est Episcopum, ita posse ex officio, si sibi extrajudicialiter videbitur ita esse opus, & arbitretur. Rota tamen ad instantiam partis, nisi sibi iudicialiter appareat de necessitate ex praedicta probatione, non compellit, alias enim ipsa non potest arbitrari necessitatem. Maxime, quod alij clerici participes de decimis tenentur adiuuare rectorum in administratione sacramentorum, prout fuit dictum in Toletana primitiarum, &c.

Illud vero quod supra dictum est in dismembratione, seu diminutione beneficii requiri consensum capituli, sicut in vnione, ita demum procedit in dismembratione, seu diminutione beneficiorum Ecclesiae inferioris, si Episcopus sit auctor ipsius dismembrationis, seu diminutionis, ut d. cap. 1. de rebus Ecclesiae in 6. Secus si Episcopus non sit auctor, sed rector, nam in alienatione, (qualis est dismembratio, ut in dictis decisionibus) rei Ecclesiae inferioris, quando Episcopus non est auctor, sed rector ipsius Ecclesiae non habetis collegium, sufficit, quod rector alienet cum autoritate solius Episcopi, & si habet collegium, requiritur etiam consensus collegij, Abb. in c. 1. n. 5. de his quae sunt a praetatis, Aufer. in additione 1. Capellae Tolosanae dec. 98. Couar. lib. 2. var. c. 17. n. 1. Causa, mille loquio 135. n. 2. r. Causa, decis. 45. n. 28. Redoan. de reb. Ecclesiae n. 25. & 26. Men. in add. ad l. 2. de arbitrarijs. casu 172. n. 155. Solis de censib. l. 2. c. 3. n. 7. Castillo de usufructu, c. 54. n. 22. & P. Molina de iustitia. 2. to. disp. 408. 5. conclus.

CAP. IV.

De diuisione beneficii.

SUMMARIA.

Dismembrationi proxima est diuisio beneficii, per quam diuiditur, & secatur ex vno faciendo duo, &c. n. 1. Quae est prohibita Concilio Turonensi n. 2. Nisi ex iusta & rationabili causa fiat, & facultates sufficiant, n. 3. & seqq. vbi ponuntur decisiones Rotae.

Circa hanc materiam diuisionis beneficiorum videndi sunt citati, n. 6. Qui ultra dicta requisita in ea requirant consensum capituli, sicut in alienatione, &c. n. 7.

Dismembrationi proxima est diuisio beneficii, per quam diuiditur & secatur beneficium ex vno faciendo duo, vel plura beneficia.

Est autem diuisio, seu sectio beneficiorum prohibita Concilio Turonensi. ut in cap. maioribus, & ca. dilecto. de praebe. vbi Ab. & alij Nisi ext. iusta & rationabili causa fiat, & facultates sufficiant, & vacante, & cum causam, de praebe. gl. in d. c. maiorib. verb. diuisionem, Abb. & alij in d. c. vacante. Et ita fuit resolutum in vna Calagurritana beneficii de Ondategui 28. Martij 1583. coram illustrissimo D. Lancelloto, & in alia Calagurritana beneficii de Arriola 18. Iunij 1593. coram D. Giphio, ut in sequentibus decisionibus, quae sunt notandae.

Calagur-

Calagurritana beneficij de Ondategui.

Resoluitum, quod amissio portionis integræ non potuit fieri per ordinarium, quia licet plures patroni præsentent ad implendum, ita ut præsentati fuerint pares, optio est Episcopi in gratificando, cui voluerit, ut post lo. And. notat Abb. c. autem. n. 8. de iure pat. Decius conf. 127. in princ. & 129. col. 2. verificat alius, Lamb. de iure pat. li. 2. p. 3. q. 5. art. 1. non autem possunt dicti patroni instituere plures secundum Card. Clem. plures, §. fi. q. 2. & notat Abb. in c. 2. n. 2. de iure pat. Lamb. d. q. 5. ar. 2. quia beneficia non possunt diuidi, c. maiorib. de præb. & licet id fieri possit ex causa rationabili, c. vacante, de præb. tamen causas allegatas in dicta diuisione domini dixerunt esse vanas, quia litib. & scandalis, quæ narratur, potuit occurrere per dictam gratificationem. Concordia etiam de iure admissa, dummodo non sequatur sectio beneficij, c. nisi essent, de præb.

5 *Calagurritana & beneficij de Arriola*

18. Iun. 1593.

Vna tantum parte iuris nunc domini concluderunt, diuisionem integræ portionis, de qua agitur, in unâ diuisionem portionem, & duo quarta de iure non subsistere, quoniam sectio beneficiorum est prohibita, c. maioribus, c. dilectio, ubi post alios Abb. de præb. ut dixerunt domini in alia Calagurritana beneficij de Ondategui coram illustrissimo Lancello 28. Martij 1583. nisi ex iusta causa fiat, c. vacante, c. cū causam, eod. tit. gl. in d. c. maioribus, in ista enim causa in proposito casu non apparet, non quidem respectu indigentia beneficiariorum, quia in dicta Ecclesia ad hunc duo integri beneficiarij, qui regulariter sufficiunt, pro cura & gubernio vnius Ecclesie, c. i. ut quisque, ubi Abb. n. 1. de vita & hon. cleric. c. propofuit, de filiis presb. cass. dec. 19. n. 1. vers. sed pro affirmatiua, de præb. non ex augmento diuini cultus, quia huiusmodi augmentum non habetur in consideratione, ex numero beneficiariorum, nisi ubi Ecclesia propter defectum beneficiariorum, suis debitis seruitiis defraudaretur. In hoc consistit cultus diuinus, ut diuina officia celebrentur, c. ex par. de const. c. si. de rescr. in 6. P. de Vbal. tract. de canonica Episcopi. c. 7. n. 6. Nec dicatur, quod imo ex augmento numeri beneficiariorum diuini cultus augeatur, ut colligitur ex d. c. ex parte. Quia respondetur, quod hac sola causa non est sufficiens ad inducendam diuisionem beneficiorum, & præbendarum, Abb. & Inola d. c. vacante, Lamb. de iure pat. li. 2. p. 1. q. 12. art. 7. & inter alia requiritur, quod fructus sufficiant pro omnibus beneficiariis, sed non est probatum in casu proposito, quod fructus diuine portionis sufficiant pro tribus beneficiariis, iuxta diuisionem predictam. Et si aliter diceretur, sequeretur, quod semper ex ista causa augmenti diuini cultus esset locus diuisioni beneficiorum contra iura predicta. Non obstat, quod ad lites dirimendas diuisionem beneficiorum aliquando permittatur, quia alio modo dirimi potuisset dicta lites, ut per reservationem pensionis, sub beneplacito Apostolico, & concordia semper fieri

debent, dummodo non sequatur sectio beneficij, cap. nisi essent, de præbend. ut bene deducitur in dict. Calagurritana beneficij, cuius copia data fuit. Et circa hanc materiam diuisionis beneficiorum ultra Dd. in d. c. maiorib. & c. vacante, & c. dilectio, de præb. & Lamber. 1. p. 2. lib. 9. q. 7. art. 17. vide etiam Rebus. in repet. c. extirpanda, §. qui vero, de præben. 6. nota. in 3. modo percipiendi fructus, & Burfatum conf. 185. lib. 2.

Qui ultra dicta requisita in diuisione beneficiorum acquirunt consensum capituli, sicut in alienatione, &c. Ad quod facit quod dictum est de disimbratione beneficij cap. præcedenti.

CAP. V.

De erectione beneficij seu Ecclesie, in alium statum.

SVMMARIA.

Alteratur beneficium in melius per erectionem in alium statum superiorem, ut cum collegiata erigitur in Cathedrali, & Episcopalis in Metropolitana, quod tamen solus Papa facere potest, n. 1.

Aliquando Ecclesia simplex erigitur in curatam, & parochialem, quod ex causa facere potest Episcopus, n. 2. Cui obest declaratio S. Congregationis adducta, n. 3. cui respondetur ibi.

Aliquando Ecclesia erigitur in collegiatam, quod videtur posse fieri per Episcopum, licet soleat fieri auctoritate Papæ, n. 4.

Tandem alteratur & beneficiū in melius per erectionem in aliū statum superiorem, ut cum ecclesia collegiata erigitur in Cathedrali, & Episcopalis in Metropolitanam. Quod tamen solus Papa facere potest, c. i. ne sede vacante. Et facit c. quod translationem, & gl. ibi de off. legati, & docet Reb. in praxi tit. de erectione Ecclesie in Cathedrali, qui de materia istius erectionis videndus est, & Aqor. 2. par. li. 5. c. 29. q. 25. & lib. 6. c. 30. q. 2. & 4.

Aliquando etiam & Ecclesia simplex erigitur in curatam, & parochialem, quod ex causa facere potest Episcopus, ut per Rebus. tit. de erectione in curatā, & parochialem, qui est videndus de hoc, & Aqor. d. c. 29. q. 25. & d. c. 30. q. 3. & 4. Cui tamen & obest declaratio S. Congregationis Concilij super c. 16. §. 25. de res. quæ sic ait: Nec beneficia simplicia in curata conuertere ordinario possunt. Sed potest intelligi, cessante causa, & necessitate.

Aliquando etiam Ecclesia & erigitur in collegiatam, quod videtur posse fieri per Episcopum, licet soleat fieri auctoritate Papæ, Rebus. tit. de erectione in collegiatam, licet contra teneat Aqor. d. c. 30. quæst. 2. nempe non posse fieri per Episcopum, sed per solum Papam. Quod tutius videtur Fusco de visitatione lib. 2. c. 1. n. 6. & allegat Rebus. ibi. Et ut de Mando. de signaturæ gratia, tit. de erectionibus.

FINIS.

G. V. 1. 15